

Hayata dair

hayat akarken...

Ostim Vakfı Yayınları-3
1. Baskı : ANKARA,- Temmuz 2013

Tasarım ve Ofset Hazırlık : OMEDYA A.Ş.

100. Yıl Bulvarı No:99 Ofim İş Merkezi 8. Kat No:10,
Ostim, 06370 Ankara
Tel: 0.312 354 39 91-92 Faks: 0.312 354 39 93

OMEDYA A.Ş.

100. Yıl Bulvarı No:99 Ofim İş Merkezi 8. Kat No:33,
Ostim, 06370 Ankara
Tel: 0.312 385 58 20-21 Faks: 0.312.385 78 37
omedy@omedy.com
www.omedy.com

Ostim Vakfı Yayınları'nın 3. sū olarak basılan bu kitap ücretsiz olarak dağıtılmaktadır. Para ile satılamaz. Eserde yer alan hikaye ve metinlerin altında isim ve mahlas belirtilmeyenlerin anonim olduğu düşünölmektedir. Aksine bilgi bulunması durumunda Ostim Vakfı eser sahibine ilişkin gerekli düzeltmenin yapılabilmesi için bilgi verilmesini rica eder.

YENİ İŞARETLER...

Hayata dair 3

Orhan AYDIN
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

PADIŞAH'IN İŞİ NE?	16
BUGÜN DAHA BÜYÜK EVLERİMİZ AMA DAHA KÜÇÜK AİLELERİMİZ VAR	20
YANLIŞ VE DEĞERLER	23
NEDEN BEN DİYE SORMAYIN	26
İŞ ADAMININ İŞLERİ BOZULMUŞTU	27
5 DERS	29
BİR HİKAYE...HASTA	33
AFFETMEK VE UNUTMAK İYİ İNSANLARIN İNTİKAMIDIR	36
BEŞ PARMAK DAĞINDAKİ TANK	38
KİBRİT ÇÖPLERİ	41
HAFTANIN HANGİ İKİ GÜNÜ KAFANIZA BİRŞEY TAKMADAN YAŞAMALISINIZ	43
AYAKKABICI	45
KİTABIN ADI AFORİZMALAR	49
KİTABIN ADI AFORİZMALAR	57
RİSKLERİ GÖZE ALMAK	58
BİR BASKETÇİNİN BİLİNMEYEN TARİHİ	59
HAYAT UZUN BİR MARATON	61
DÜNYANIN EN BÜYÜK SIRRI	62
BENİM GÖZLERİM GÖRECEĞİNİ GÖRDÜ	64
BAŞARISIZLIĞIN KAZANDIRDIKLARI	66
İLERİYİ GÖRMEK	67
HAYVANLAR ALEMİNDE MUTLULUK	69
ÖZGÜRLÜK NEDİR	70
TALİH VE ÇOCUK	71
HENRY FORD	72
İNANMAK VE ÇALIŞMAK	73
YENGEÇLER VE İNSANLAR	74
DAİMA DAĞIN TEPESİNE BAK	76
İLERİ GİTMEYE MECBURUZ	77
MEİN BALIKÇISININ TALİHİ	78
BAŞARININ YOLU	79
KISA CEVAP	80
KUMSALDAKİ AYAK İZLERİ	81
SESSİZ DERS	82

TAHTA ATIN ÖĞRETTİĞİ	83
ELİNDEN GELENİ YAPMIŞ OLMAK	84
KARINICALAR VE BALIKLAR	85
EVEREST'İ YENMEK	86
YOLCU	88
ŞÖHRET VE BAŞARI BİR GECEDE GELMEZ	89
MUTLULUK NEREDE	90
FİZİKİ EKSİKLERİNİ DERT ETMEDEN ÇALIŞ	92
ANNE ZÜRAFA VE YAVRUSU	93
TEHLİKENİN HABERCİSİ	95
KAPIYI İÇERDEN AÇMAK	96
BAŞARI NASIL KORUNUR	97
BAŞARI VE GÜVEN	98
BANA BİLDİĞİN HERŞEYİ ÖĞRET	99
ALLAH'LA ORTAK OLAN ADAM	100
GEMİLERİ YAKMAK	102
BİR SUFİ HİKAYESİ	103
NAKIŞ	105
KAFESİN İÇİNDEKİ HAYAT	107
BAŞARI İSTEDİKLERİNİZİ SORMAKLA BAŞLAR	109
MERHAMET	111
İYİ HAYAT	112
İYİ HAYAT'A DAİR SÖZLER	115
CESARETİN SİMYASI	116
SAĞDUYUNUN GÜCÜ	118
HAKARETİ KABUL ETMEMEK	120
ASIL ZEVK	122
AYDINLIK	123
DAİMA DAĞIN TEPESİNE BAK	124
SİNEĞİN HALİ	125
YOLUN KENARINA DİKEN EKEN ADAM	126
DEVECİ İLE FİLOZOF	128
ÖZGÜRLÜK NEDİR?	130
HUZURUN KIYMETİ	132
FARKINDA OLMAK	133
CENNET VE CEHENNEM	134
ÖĞRENMEYE AÇIK OLMAK	135

SINAV	136
ÜÇ İNSAN	137
TUZ VE SU	138
MEDİTASYON	140
HEDİYE	142
HUZUR	144
TATSIZ HAYAT	146
HAMAL	148
GEMİLERİ YAKMAK	151
ASIL ENGEL NERDE?	152
ÜZÜNTÜYÜ NASIL YENDİ?	153
TESLİM OLMAYI REDDEDEDEN ADAM	154
DOĞRU OLANI YAPMAK	157
İSTANBUL'UN FETHİ	159
CESARET	160
ROMALILARIN İLGİNÇ UYGULAMASI	162
KARAKTER ZORLUKLARLA GELİŞİR	163
TORBALARDA NE VAR	164
HER YAŞIN HAKKINI VERMEK LAZIM	166
TEVAZUNUN DEĞERİ	167
GEÇ KALMAK	169
GİZLİ YÜZ	172
BAŞKASI OLMA KENDİN OL	174
HAYAT	175
KURŞUN KALEME ÖĞÜTLER	176
İRADENİN ZAFERİ	177
ÇÖZÜMÜ PARÇALARA BÖLMEK	179
VERME SANATI	180
MUTLULUĞUN SIRRI	182
ÖĞRENMENİN SONU YOKTUR	184
SOKRAT ÖĞRENCİLERİ NASIL SEÇERDİ	186
NEZAKET	187
ZAFER UÇUŞUNU SÜRDÜRMEK İÇİN KARTALIN YENİDEN DOĞUŞU	188
İNANMAK	190

YAPTIĞINIZ İŞE İMZANIZI ATIN	191
HAYALLERİNİZİ ERTELEMİYİN	193
CEMİL MERİÇTEN	195
KADİR MEVLAM SENDEN BİR DİLEĞİM VAR	196
GELİN ÖZÜMÜZE SİTEM EDELİM	197
E-MAIL ADRESİ	198
HARİTAYI DÜZELTMEK	200
KENDİNİZE ENGEL OLMAYIN	201
ALDANMA	203
BAŞARININ SIRRİ YÜREKTEDİR	204
ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE	206
KERVANSARAY	208
OSMANLI SULTANLARINDAN ŞİİRLER....	210
GÖRMÜYORDU,DUYMUYORDU AMA İNSANLIĞIN IŞIĞI OLDU	212
DENEMEYİ GÖZE ALMA CESARETİ	215
DÜNYAYI VERELİM ÇOCUKLARA.	216
SORUMLULUK	217
BENZERLİKLER VE HAYAT	218
İNANIN VE GERİ DÖNMİYİN.	220
HANGİSİ KAZANACAK	221
HOCAM BEN NASIL KAZANDIM	222
RÜZGAR İLE YAPRAK	224
KENAR MAHALLE	226
BABAMA SARILIRDIM	228
YAŞADIĞIMIZ ÇAĞA BİR ÖRNEK	229
HALİFEYE DİZ ÇÖKTÜREN KÖLE	230
TUTACAK BİR EL	232
SEMERÇİ	234
MAYMUN TUZAĞI	235
BELİRLEYİCİ OLAN SUYUN HAREKETİ	236
İBN-İ SİNA	238
BELANIN ÖNÜNDEN SAPMASINI BİLİN!	239

MİMAR SİNAN'IN MEKTUBU	241
YAŞAM HIRSI	243
YAŞIM İLERLEDİKÇE	245
YAŞLI ADAM VE ÇOCUKLAR	246
BORSA	248
SEVGİ VE YARDIM	249
AZDAN VERMEK	251
BULUNDUĞUN YERE YENİLİK KAT	253
CAHİL CESARETİ	255
RESSAM	257
BOŞ UFUKLAR	259
UTANSIN	260
YAŞAMDAKİ 4 MAHALLE!	262
ZENGİNLİK NEDİR?	264
ÖĞRENCİ GÖZÜNDE ÖĞRETMEN	265
ÖĞRENDİM Kİ	268
KİBİRLE BAKMAK	270
BEBEKLER İLE MÜDÜRLER ARASINDAKİ BENZERLİK!	272
HASTANEDE YILBAŞI!	274
VERECEĞİM AMA HAKEDENİ BULABİLİRSEM	277
AYNAYA TAHAMÜLLERİ YOK	280
YOL BOYUNCA	282
BİR HAYALİM VAR BENİM	284
KAHVE	286
ÜZÜNTÜYÜ NASIL YENDİ?	287
MEVLANA'DAN	288
OK,YAY VE HEDEF	290
AYNA	292
KELEBEK	293
BİR HİNT MASALI	294
HAYAT NE GARİP BUGÜNLERDE	295
TARİH'E GEÇEN HAZİR CEVAPLAR	297
HER İNSAN ÖLECEK YAŞTADIR	399
FARKINDA OLMALI İNSAN	301

JORGE LOIS BORGES	304
BAKIŞ AÇISI	305
SARI ÖKÜZ	307
ÖYLE KARŞILA KI	309
İYİCE DÜŞÜNÜN	310
YENİDEN DOĞUŞ	312
HAYAT	314
KAZ	315
BAŞARI İSTENMEDİĞİ YERE GELMEZ.	317
YAŞ DAL	318
GELECEĞİN SUÇLUSUNU YETİŞTİRMENİN EN BASİT KURALI	319
KARINCA GÖRÜŞÜ	312
BAKIŞ AÇISI	322
SOİCHİRO HONDA'NIN ÖYKÜSÜ BİR HAYAT DERSİ	324
EN İYİ OLABİLİRSİNİZ	327
ÖĞRENDİM Kİ	329
HERKEZ İÇİN BİRAZ MUTLULUK	331
OĞLUMUN ÖĞRETMENİNE...	334
DENEMEYİ GÖZE ALMA CESARETİ	336
YEŞİM TAŞI	337
PARANIN NE ÖNEMİ VAR	339
SU,ATEŞ VE AHLAK	340
MUTLULUĞUN NEDENLERİ	341
BİR YEMEK TARİFİNDEN ZEYTİNLİĞE GİDEN YOL	342
BİRBİRİNE TUTUNMAK	343
HAYATINIZDAKİ TAŞLAR	344
BİLMELİSİN Kİ	346
BİR KUŞUN VERDİĞİ ÖĞÜT	348
İKİ BARDAK SU	350
ÖĞRENMENİN DE BİR MALİYETİ VARDIR	351
BİR GERÇEK DOSTLUK SINAVI	352
HAZIR CEVAPLILIK DEHA GEREKTİRİR	353
BABA NAŞİHATLERİ	355
GEREKTİĞİNDE BIRAKMAYI BİLMEK	356
HAYAT FELSEFESİ	358

EĞER HAYATI ANLAMAK İSTİYORSANIZ	360
PARANIN DEĞERİ	362
NASIL BAKARSANIZ ÖYLE GÖRÜRSÜNÜZ	363
MÜMKÜN OLSAYDI	365
EN KÜÇÜĞÜN ÖNEMİ.	366
NELER ÖĞRENDİK ŞU HAYATTA	368
YAŞAMAK.	370
RÜZGAR ESERKEN BİLE UYUYABİLİRİM	371
İKİ SİMGE	372
BAŞARININ SIRRI.	373
OLAYLARA FARKLI BAKABİLMEK.	374
HERKES, BİRİSİ, HERHANGİ BİRİ VE HiÇ KİMSE	375
UMUT VE YAŞAM	376
UFAK TEFEK TAŞLARI İLE YAŞAM	377
KORKMA	378
HERKEZ KORKTUĞUNDA.	380
JAMES & ALDWIN.	382
WILLIAM SHAKESPEARE.	383
BAŞLIKSIZ	385
NE OL, NE OLMA	386
BAŞLIKSIZ	387
BAŞLIKSIZ	389
BAŞLIKSIZ	390
BAŞLIKSIZ	392
BAŞLIKSIZ	394
BAŞLIKSIZ	395
BAŞLIKSIZ	397
BAŞLIKSIZ	398
SAĞLIK OLSUN	400
BAŞLIKSIZ	402
60 SANİYEDE	404
YİTİRİLEN HAYATIMIZDAN	409
HARCARKEN ÖLÜYORUZ.	413
İZ BIRAKMAK	417
SADECE BİR NOKTA	419

SON SÖZ	421
SİĞ SULARIN BALIĞI OLMAK VE ÇAKILIP KALMAK	422
SİZİN ENGELLERİNİZ NELER.	425
İNSAN OLMAK	427
KENDİ KULVARINIZI YARATIN	429
YOLUN AÇIK OLSUN	431
GÖREMEMEK	433
ACELE ARANIOR	435
BİLGİNİN DEĞERİ	437
HOCA İLE SEYİS	438
HAYATI GÜZELLEŞTİREN AYRINTILAR	440
TAMİR OLMAYAN DELİKLER	441
NEREDEN GELDİĞİNİ UNUTMA.	443
İÇTEN AMA KARARLI OL	444
GELECEĞİNİZİ SİZ BİÇİMLENDİRİN.	446
HER ENGEL BİR FIRSATTIR.	447
HAYATIMIZI KİMLERE BORÇLUYUZ	449
SUYA YAZI YAZMAK	450
KÜFE.	451
KADİR KIYMET	452
KURŞUN KALEM	453
VAKİT AYIR.	454
İŞKOLİK TATİLDE.	457
KİŞİLİĞİNİZ YOKSA	458
ŞEHİR KAPISI İLE AĞIZ ARASINDAKİ FARK.	459
STATÜKO	461
BİR BÜTÜNÜN PARÇASI OLMAK	462
İLK ADIMLAR	463
ESKİYİ "YENİ" YAPMAK	465
İSTEMEM,SİZİN OLSUN.	467
DERT AĞACI	468
BAŞARIYA ORTAK OLMAK	469
KOLAY VE ZOR	471
HANGİSİ	473
. . . . .	

Padişahın işi ne

Sultan Murat Han o gün bir farklılık vardır, telaşlı görünüyordur. Sanki bir şeyler söylemek ister sonra vazgeçer. Neşeli deseniz değil, üzüntülü deseniz hiç değil.

Vezir-i a'zam Siyavuş paşa sorar:

- Hayrola sultanım canınızı sıkan bir şey mi var?
- Akşam garip bir rüya gördüm.
- Hayırdır inşallah.
- Hayır mı şer mi öğreneceğiz. Hazırlan dışarı çıkıyoruz.

Ve iki molla kılığında çıkarlar yola. Görünen o ki padişah hâlâ gördüğü rüyanın tesirindedir ve gideceği yeri iyi bilir. Hızlı ve kararlı adımlarla Beyazıt'a çıkar, döner Vefa'ya, Zeyrekten aşağılara sallanır. Unkapanı civarında soluklanır. Etrafına daha bir dikkatle bakınır. İşte tam o sırada yerde yatan bir ceset gözlerine batar.

Ahali ile aralarında şöyle konuşma geçer:

- Kimdir bu?
- Aman hocam hiç bulaşma, ayyaşın biri işte!

- Nereden biliyorsunuz?
- Müsaade et de bilelim yani. Kırk yıllık komşumuz.

Bir başkası tafsilata girer. Aslında iyi sanatkârdır. Araplar çarşısında çalışır. Nalının hasını yapar. Ancak kazandıklarını içkiye, fuhuşa harcar. Hem şişe şişe şarap taşır evine hem de nerede namlı, mimli kadın varsa takar peşine. Hele yaşlının biri çok öfkeli; isterseniz komşulara sorun'der, sorun bakalım onu cemaatte bir gören olmuş mu? Mahalleli döner ardını gider. Bizim tebdil-i kıyafet mollalar kalırlar ortada.

Tam vezir de toparlanıyordur ki padişah sorar:

- Nereye?
- Bilmem bu adamdan uzak durmayı yeğlersiniz sanırım.
- Millet bu, çeker gider. Kimseye bir şey diyemem. Ama biz gidemeyiz, şöyle veya böyle tebaamızdır. Defini tamamlamak gerek.
- İyi ya, saraydan bir kaç hoca yollar kurtuluruz vebalden.
- Olmaz rüyadaki hikmeti çözededik daha.
- Peki ne yapmamı emir buyurursunuz?
- Mollalığa devam. Naşı kaldırmalıyız en azından.
- Yapmayın sultanım, bunun yıkanması var. Tekfini, telkini...
- Merak etme ben beceririm. Ama önce bir gasilhane bulmalıyız.
- Şurada bir mahalle mescidi var ama...
- Olmaz vefat eden sen olsaydın nereden kalkmak isterdin?
- Ne bileyim, Ayasofya'dan Süleymaniye'den, en azından Fatih camiinden.
- Ayasofya ile Süleymaniye'de devlet erkanı çoktur. Tanınmak istemem. Ama Fatih Camiini iyi dedin. Hadi yüklenelim.

Ve gelirler camiye. Vezir sağa sola koşturur kefen, tabut bulur. Padişah bakır kazanları vurur ocağa. Usulü erkanınca bir güzel yıkarlar ki naaş ayan beyan güzelleşir sanki. Bir nurdur aydınlanır alnında. Yüzü şakilere benze-

mez. Meçhul nalıncıyı kefenler, tabutlar musalla taşına koyarlar. Ama namaz vaktine hayli vardır daha. Bir ara vezir sıkıntılı sıkıntılı yaklaşır.

- Sultanım der, yanlış yapıyoruz galiba! Heyecana kapıldık sorup soruşturmadan buraya getirdik cenazeyi. Kim bilir belki hanımı, yetimleri vardır. - Doğru öyle ya, neyse, sen başını bekle, ben mahalleyi dolanıp geleyim.

Padişah garip maceranın başladığı noktaya koşar. Sorar soruşturur, nalıncının evini bulur. Kapıyı yaşlı bir kadın aralar. Hadiseyi metanetle dinler. Sanki bu vefatı bekler gibidir.

Hakkını helal et evladım der. Belli ki çok yorulmuşsun. Sonra eşiğe çöküp ellerini şakaklarına dayar. Biliyor musun oğlum diye dertli dertli söylenir! Bizim efendi bir âlemde vesselam. Akşamlara kadar nalın yapar. Ama birinin elinde şarap şişesi görmesin, elindekini avucundakini verir satın alırdı. Sonra getirip dökerdi helaya.

Sonra malum kadınların ücretlerini öder eve getirirdi. Ben sizin zamanınızı satın aldım mı diye sorar, onlar da aldın derlerdi. Öyleyse şimdi dinlenmeniz gerek dedikten sonra çeker gider, ben menkıbeler anlatırdım onlara. Mızraklı ilmihal, Huccetül İslam okurdum ..

- Bak sen! Millet ne sanıyor halbuki.
- Milletin ne sandığı umurunda değildi. Hoş, o hep uzak mescitlere giderdi. Öyle bir imamın arkasında durmalı ki derdi, tekbir alırken Kâbe'yi görmeli.
- Öyle imam kaç tane kaldı şimdi?
- İşte bu yüzden Nişancı'ya, Sofular'a uzanırdı ya. Hatta bir gün, bak efendi dedim, sen böyle böyle yapıyorsun ama komşular kötü belleyecek. İnan cenazen kalacak ortada.
- Doğru öyle ya!

- Kimseye zahmetim olmasın, diye mezarını kendi kazdı bahçeye. Ama ben üsteledim iş mezarla bitiyor mu dedim. Seni kim yıkasın, kim kaldırsın?
- Peki o ne dedi?
- Önce uzun uzun güldü, sonra Allah büyüktür hatun dedi. Hem padişahın işi ne?

Allahü teâlânın öyle kulları vardır ki, halk onları bilmez. Hoş bazen kendileri de makamlarının farkında değildirler. Hulus-u kalb ile boyun bükerek ümmet-i Muhammede, halifeyi müslimine dua ederler. Samimi niyazları ile zırh olurlar sultana. Bir seher vakti göz yaşı ile yapılan dua, binlerce topun yapamadığını yapar. Kralları yıkar, kaleleri paralar.

İşte nalıncı baba o adsız şânsız Allah dostlarından biridir. Asıl adı Muhammed Mimi Efendidir. Bergamalıdır.1592 yılında vefat etti. Cenaze hizmetlerini bizzat padişah gördü. Ve mübareği evinin bahçesine defnetti. Kabri üzerine bir kubbe, içine bir çeşme koydurdu. Dahası bir tekke ile yaşattı adını. Türbesi Unkapanında, Cibali tütün fabrikasının arkasında, Harabzade Camii karşısındadır.

*B*ugün daha büyük evlerimiz *ama daha küçük ailelerimiz var...*

Bugün daha büyük evlerimiz ama daha küçük ailelerimiz var...

Daha çok imkân, daha az zaman var...

Daha çok payeler, rütbeler, daha az tevazu...

Daha az bilgi, daha az sağduyu...

Daha çok uzman, daha çok sorun, daha çok ilaç, daha az sağlık...

Dikkatsizce harcıyoruz, az gülüyoruz, çok hızlı sürüyoruz...

Çabuk kızıyoruz, geç yatıyoruz, yorgun kalkıyoruz...

Az okuyoruz, çok TV seyrediyoruz, ara sıra dua ediyoruz...

Sahip olduğumuz şeyler çoğaldı ama değerlerimiz azaldı...

Çok konuşuyoruz, çok az seviyoruz, çok sık yalan söylüyoruz...

Hayatımızı kazanmayı öğrendik ama yaşamayı değil...

Yaşamlarımıza yıllar ekledik ama yıllara ömür katamadık...

Daha büyük binalarımız, daha küçük sabırlarımız var...

Daha geniş yollar, daha dar görüşler...

Daha çok harcıyoruz, daha az şeye sahibiz; daha çok şey satın alıyoruz ama daha az zevk alıyoruz...

Aya kadar gidip geldik ama sokağı geçip karşı komşuya hoş geldin demek zor geliyor...

Diş dünyaları fethettik, iç dünyaları edemedik...

Atomu parçaladık ama ön yargımız duruyor...
Daha çok yazıyoruz, daha az öğreniyoruz...
Daha çok planlıyoruz, daha az başarıyoruz...
Acele etmeyi öğrendik, ama beklemeyi hala öğrenemedik...
Daha çok gelirimiz var, ama daha az manevi değerimiz...
Bilgisayar yaptık daha çok bilgi depolamak, daha çok kopya çıkarmak ama daha az diyalog için...
Sayıca fazlayız ama kalite yönünden eksikiz...
Hızlı yemek yavaş sindirmek devri bu...
Uzun insanlar, kısa kişilikler, yüksek kârlar, sığ ilişkiler devri...
Daha çok boş vakit , daha az eğlence, daha çeşitli yiyecek, daha az beslenme...
Çift gelir, daha çok boşanma; daha güzel evler, daha çok dağılan aileler...
Bunlar işte günümüzün çelişkileri...
Onun için diyorum ki, hiçbir şeyi özel bir gün, özel bir zaman için saklamayın, ertelemeyin, çünkü yaşadığımız her an özel bir zamandır zaten...
Bilgiyi arayın, daha çok okuyun, ön balkonunuzda oturup manzaranın güzelliğine dalın, hiç aklınıza getirmeyin gereksinimlerinizi...
Ailenize ve dostlarınıza daha çok zaman ayırın, en sevdiğiniz yiyecekleri yiyin, en sevdiğiniz yerleri gezin...
Hayat zevk aldığınız anlardan oluşan bir zincirdir, sadece yaşam savaşından ibaret değildir.
Kristal kadehlerinizi kullanın...
O en sevdiğiniz parfümünüzü saklamayın, istediğinizi hissettiğiniz anda kullanın onu...
Sözlüğünüzden 'Bir gün' – 'Bir ara' laflarını çıkartın...
Gelin yazın o 'Bir ara' yazmak istediğiniz mektubu...
Gelin, ailelerimize ve dostlarımıza onları ne kadar sevdiğimizi söyleyelim.
Hayatınıza neşe ve sevinç katacak hiçbir şeyi geciktirmeyin...
Hergün, her saat, her dakika özeldir...

Hiçbir zaman hangisinin son olacağını bilemezsiniz...

Bu sözleri önem verdiğiniz birine göndermek için vaktiniz yok ise, nasıl olsa

'Bir ara'gönderirim diyorsanız, düşünün biraz...

Göndermek için o 'Bir ara' burada olamayabilirsiniz...

YANLIŞ ve...DEĞERLER

11 yaşındaydı ve New Hampshire gölünün ortasındaki adadaki evlerinde ne zaman eline bir fırsat geçse hemen balığa giderdi. Levrek avı yasağının kalkmasından bir gün önce, babasıyla akşamın ilk saatlerinde küçük güneş balıklarından yakaladı. Sonra oltasına yem takıp, oltayı fırlatma talimi yaptı. Yem suya değdiği zaman gün batımında suda altın haleleler oluşturmuş, daha sonra gölün üzerinde ay doğmuştu.

Oltasının hızla çekildiğini hissedince,oltaya büyük bir balık geldiğini anladı. Babası oğlunun balığı çekişini hayranlıkla izledi. Çocuk sonunda yorgun düşen balığı sudan çıkardı. Bu o güne kadar gördüğü en büyük balıktı, bir levrek; ama av yasağının kalkmasına sadece saatler kalmıştı. Baba-oğul güzelim balığa baktılar, pulları ay ışığında ışı ışı parlıyordu. Babası bir kibrit yakıp saatine baktı. Saat 22.00 olmuştu. Av yasağının bitmesine daha iki saat vardı. Önce balığa, sonra oğluna baktı. 'Suya geri bırakman gerekiyor, oğlum,' dedi. 'Baba!' diye itiraz etti çocuk ağlamaklı bir sesle. 'Başka balıklar da var,' dedi babası.

'Ama hiçbirinin bunun kadar büyük değil!' dedi çocuk. Göle şöyle bir göz attı. Gölde hiçbir balıkçı teknesi yoktu. Babasının yüzüne baktı bu kez. Kendilerini hiç kimsenin görmemiş olmasına, kimsenin ne balığı yakaladıklarını bilmesi-

nin olanaksız olmasına karşın, babasının sesinden bu konuda hiçbir ödün vermeyeceğini anlamıştı. Oltanın ucunu balığın ağzından çekti ve balığı gölün karanlık sularına bıraktı. Balık suya düşer düşmez, şöyle bir çırpındı ve gözden kayboldu. Çocuk bir daha bu kadar büyük bir balık tutamayacağından emindi... Bu olay bundan tam 34 yıl önce oldu. Bugün o çocuk New York City'nin ünlü mimarlarından. Babasının küçük evi hâlâ o adadadır. Oğlunu ve kızlarını hâlâ o adadaki küçük eve balık tutmaya götürür. Çocuk haklıydı. Bir daha o kadar büyük bir balık tutamadı.

Fakat 'değerler' konusunda bir ikilem yaşadığı zaman hep o balığı gözünün önüne getirir. Babasından öğrendiği gibi 'değerler', doğru ile yanlışın ne olduğu konusunda çok basit bir konudur. Güç olan yalnızca değerlerin uygulanabilmesidir. Birileri görmediği zaman da doğru olanı yapabiliyor muyuz? Evet, küçüklüğümüzde bizlere balığı suya geri bırakmak öğretilseydi, doğru olanı yapabilirdik. Çünkü gerçeğin ve doğrunun ne olduğunu öğrenmiş olurduk. Doğru olanı yapma kararı belleklerimizdeki canlılığını hiçbir zaman yitirmez. Bu anıyı dostlarımıza ve torunlarımıza göğsümüz kabara kabara anlatırız. Fırsatlardan yararlanmak değil, doğru olanı yapmaktır önemli olan.

√ Çocuğunu öyle karşıla ki; eve geldiği zaman, en güzel yere geldiğini hissetsin,
√ Eşini öyle karşıla ki; yanına geldiği zaman, en doğru insana kavuştuğunu hissetsin,
√ Anneni öyle karşıla ki; doğumundaki ağrıları lezzetle takas etsin,
√ Babanı öyle karşıla ki; ömür boyu bir başka evlada imrenmesin,
√ Fakiri öyle karşıla ki; ona serdiğinden büyük, bir dua sofrası sersin,
√ Zengini öyle karşıla ki; gönlünü gördüğünde, kendi gönlünün fakirliğinden kahretsin...

Değerlerinizi kaybetmeden sevgiyle kalın ...

Ali Mülazimoğlu

Neden Ben Diye Sormayın!

Efsane Wimbledon'un ilk zenci şampiyonu Arthur Ashe, kan naklinden kapıldığı AIDS'den ölüm döşegindeydi... Dünyanın her köşesindeki hayranlarından mektuplar yağmaktaydı.

Bunlardan bir tanesi şöyle soruyordu;

- Tanrı böylesine kötü bir hastalık için neden seni seçti? Arthur Ashe cevap verdi:

- Tüm dünyada 50 milyon çocuk tenis oynamaya başlar. 5 milyonu tenis oynamayı öğrenir. 500 bini profesyonel tenisçi olur, 50 bini yarışmalara girer, 5 bini büyük turnuvalara erişir, 50'si Wimbledon'a kadar gelir, 4'ü yarı finale, 2'si finale kalır. Elimde şampiyonluk kupasını tutarken Tanrı'ya 'Neden ben?' diye hiç sormadım. Şimdi sancı çekerken, Tanrı'ya nasıl 'Niye ben' derim?

"Mutluluk insanı tatlı yapar."

- * Başarı ışıltılı...
- * Zorluklar güçlü...
- * Hüzün insanı insan yapar,
- * Yenilgi mütevazı...

Tanrı'ya asla 'Neden ben?' diye sormayın.
"Ne olacaksa zaten olur..."

Arthur Ashe

5 Ders

Birinci Ders

Okuldaki ikinci ayımda, hocamız test sorularını dağıttı. Ben okulun en iyi öğrencilerinden biriydim. Son soruya kadar soluk almadan geldim ve orada çakıldım kaldım. Son soru şöyleydi: 'Her gün okulu temizleyen hademe kadının ilk adı nedir?' Bu her halde bir çeşit şaka olmalıydı. Kadını, yerleri silerken, hemen her gün görüyordum. Uzun boylu, siyah saçlı bir kadındı. 50' lerinde falan olmalıydı. Ama adını nerden bilecektim ki ! Son soruyu yanıtsız bırakıp kağıdı teslim ettim. Süre biterken bir öğrenci, son sorunun test sonuçlarına dahil olup olmadığını sordu. Tabii, dahil dedi, hocamız... İş yaşamınız boyunca insanlarla karşılaşacaksınız. Hepsi birbirinden farklı insanlar. Ama hepsi sizin ilginiz ve dikkatinizi hak eden insanlar. Onlara sadece gülümsemeniz ve 'Merhaba' demeniz gerekse bile...' Bu dersi hayatım boyunca unutmadım. Hademenin adını da; Dorothy idi.

İkinci Ders

Bir gece vakit gece-yarisına doğru Alabama Otoyolunun kenarında duran bir zenci kadın gördüm. Bardaktan boşanırcaya yağın yağmura rağmen, bozulan arabasının dışında duruyor ve dikkati çekmeye çalışıyordu. Geçen her araba-

ya el sallıyordu. Yanında durdum. 60'lı yıllarda bir beyazın bir zenciye, hem de Alabama'da, yardıma kalkışması pek olağan şeylerden değildi. Onu kente kadar götürdüm. Bir taksi durağına bıraktım. Ayrılırken ille de adresimi istedi, verdim. Bir hafta sonra, kapım çalındı. Muazzam bir konsol televizyon indiriyordu adamlar. Bir de not ekliydi, armağanda... 'Geçen gece otoyolda bana yardımınıza teşekkür ederim. O korkunç yağmur sadece elbiselerimi değil, ruhumu da sırlıslam etmişti. Kendime güvenimi yitirmek üzereydim, siz çıka geldiniz. Sizin sayenizde ölmekte olan kocamın yatağının baş ucuna zamanında ulaşmayı başardım. Biraz sonra son nefesini verdi. Tanrı bana yardım eden sizi ve başkalarına karşılık beklemeksizin yardım eden herkesi kutsasın... En İyi Dileklerle, Bayan Nat King Cole.'

Üçüncü Ders

Bir pastanın üç otuz paraya satıldığı günlerde 10 yaşında bir çocuk pastaneye girdi. Garson kız hemen koştu...Çocuk sordu: 'Çikolatalı pasta kaç para ? '50 Cent.' Çocuk cebinden çıkardığı bozukları saydı. Bir daha sordu: 'Peki, Dondurma Ne Kadar? '35 Cent.' dedi garson kız, sabırsızlıkla. Dükkanda yığınla müşteri vardı ve kız hepsine tek başına koşuşturuyordu. Bu çocukla daha ne kadar vakit geçirebilirdi ki... Çocuk parasını bir daha saydı ve 'Bir dondurma alabilir miyim, lütfen ?' dedi. Kız dondurmayı getirdi. Fişi tabağın kenarına koydu ve öteki masaya koştu. Çocuk dondurmasını bitirdi. Fişi kasaya ödedi. Garson kız masayı temizlemek üzere geldiğinde, gözleri doldu, birden.. Masayı sanki akan gözyaşları temizleyecekti. Boş dondurma tabağının yanında çocuğun bıraktığı 15 Cent'lik bahşiş duruyordu..

Dördüncü Ders

Eski zamanlarda bir kral, saraya gelen yolun üzerine kocaman bir kaya koydurmuş, kendisi de pencereye oturmuştu. Bakalım neler olacak diye göz-

lüyor... Ülkenin en zengin tüccarları, en güçlü kervancıları,saray görevlileri birer birer geldiler, sabahtan öğlene kadar. Hepsi kayanın etrafından dolaşip saraya girdiler. Pek çoğu kralı yüksek sesle eleştirdi. Halkından bu kadar vergi alıyor, ama yolları temiz tutamıyordu.Sonunda bir köylü çıkageldi. Saraya meyve ve sebze getiriyordu. Sırtındaki küfeyi yere indirdi, iki eli ile kayaya sarıldı ve ıkına sıkına itmeye başladı. Kan ter içinde kaldı ama, sonunda, kayayı da yolun kenarına çekti. Tam küfesini yeniden sırtına almak üzereydi ki, kayanın eski yerinde bir kesenin durduğunu gördü. Açtı... Kese altın doluydu. Bir de kralın notu vardı içinde... 'Bu altınlar kayayı yoldan çeken kişiye aittir.' diyordu kral. Köylü, bugün dahi pek çoğumuzun farkında olmadığı bir ders almıştı. 'Her engel, yaşam koşullarınızı daha iyileştirecek bir fırsattır.'

Beşinci Ders

Yıllar önce hastanede çalışırken, ağır hasta bir kız getirdiler.Tek yaşam şansı, beş yaşındaki kardeşinden acil kan nakli idi. Küçük oğlan aynı hastalıktan mucizevi bir şekilde kurtulmuş ve kanında o hastalığın mikroplarını yok eden antikorlar oluşmuştu. Doktor durumu beş yaşındaki oğlana anlattı ve ablasına kan verip vermeyeceğini sordu. Küçük çocuk bir an duraksadı. Sonra derin bir nefes aldı ve 'Eğer kurtulacaksa, veririm kanımı' dedi. Kan nakli yapılırken, ablasının gözlerinin içine bakıyor ve gülümsüyordu. Kızın yanaklarına yeniden renk gelmeye başlamıştı, ama küçük çocuğun yüzü de giderek soluyordu... Gülümsemesi de yok oldu. Titreyen bir sesle doktora sordu : 'Hemen mi öleceğim?' Ufaklık, doktoru yanlış anlamıştı, ablasına vücudundaki bütün kanı verip, öleceğini düşünüyordu.

Bir Hikaye ... Hasta

İleri derecede hasta iki adam aynı hastane odasında idiler. Adamlardan birinin her öğleden sonra bir saatliğine oturmasına izin veriliyordu, ciğerlerindeki suyun süzülmesi için. Bu hastanın yatağı, odadaki tek pencerenin tam yanındaydı. Diğer hasta ise odanın diğer köşesinde hep sırtüstü yatmak zorundaydı.

Bu iki hasta saatlerce birbiriyle konuşur, eşlerini, ailelerini, evlerini, işlerini, askerlik anılarını, tatilde gittikleri yerleri anlatırlardı birbirlerine.

Pencerenin yanındaki hasta, her öğleden sonra oturmasına izin verdikleri saati diğer hastaya pencereden görebildiklerini anlatarak geçiriyordu. Diğer hasta hep bir sonraki günü iple çekmeye başladı, dışarıdaki renkli ve hareketli dünyayı dinlemek için..

Pencere, içinde çok güzel bir göl olan parka bakıyordu. Ördekler ve kuğular gölde yüzen çocuklar, genç aşklar, gökkuşağının tüm renklerindeki çiçeklerin arasında kol kola dolaşıyorlardı. Ulu ağaçlar etrafı süslüyor uzaktan şehrin silueti görünebiliyordu.

Pencere kenarındaki adam bunları muhteşem bir detayla anlatırken, odanın diğer ucunda yatan adam gözlerini kapar ve bu muhteşem manzarayı hayalinde canlandırır. Sıcak bir öğleden sonra, pencerenin yanındaki adam geçmekte olan bir şenlik alayını tarif etti. Diğer adam bando seslerini duymasa bile hayalinde canlandırabiliyordu, pencere kenarındaki adamın tasviyle.

Günler ve haftalar geçti. Bir sabah banyo yaptırmak için su getiren gündüzcü hemşire pencere kenarında yatan hastanın cansız bedenindeyse karşılaştı; uykusunda, huzur içinde ölmüştü. Hüzünlendi, hastane görevlilerini cesedi dışarı taşımaları için çağırıyordu.

Uygun zaman geçtiğine kanaat getirir getirmez, diğer hasta pencerenin kenarındaki yatağa taşınmasının mümkün olup olamayacağını sordu. Hemşire memnuniyetle isteğini yerine getirdi, hastanın rahat olduğundan emin olduktan sonra onu yalnız bıraktı.

Yavaşça, duyduğu acıya aldırılmadan, bir dirseğine yaslanarak dışarıdaki dünyaya bakmak üzere yatağından doğruldu adam. Sonunda, dışarıyı kendi gözleriyle görme zevkini yaşayabilecekti. Pencereden dışarı bakabilmek için yavaşça dönmeye zorladı kendisini. Ve döndü, pencere boş bir duvara bakıyordu.

Adam hemşireyi çağırarak kendisine, vefat eden oda arkadaşının pencerenin dışında görünen harika şeylerden bahsetmesine sebep olan şeyin ne olabileceğini sordu.

Hemşirenin cevabı, ölen adamın kör olduğu ve pencerenin önündeki duvarı görmediğiydi. "Sanırım seni cesaretlendirmek istedi" dedi.

Epilog: Diğer insanları mutlu etmek çok büyük mutluluk getirir, kendi durumunuz ne olursa olsun. Paylaşılan dertler yarısı kadar üzüntü verir, paylaşılan mutluluklar ise iki katı artar.

Kendinizi zengin hissetmek istiyorsanız, sahip olduğunuz ve paranın satın alamayacağı her şeyi sayın.

Bu gün bize bir hediyedir.

Affetmek ve unutmak, iyi insanların intikamıdır !

Bir lise öğretmeni bir gün derste öğrencilerine bir teklifte bulunur: Bir hayat deneyimine katılmak ister misiniz? Öğrenciler tereddütsüz kabul ederler.

O zaman bundan sonra ne dersem yapacağınıza söz verin. Şimdi yarın ki , ödevinize hazır olun. Yarın hepiniz birer plastik torba ve beşer kilo patates getireceksiniz .

Öğrenciler bu işten pek bir şey anlamamışlardır. Ama ertesi sabah hepsinin sıralarında patatesler ve torbalar hazırdır.

Kendisine meraklı gözlerle bakan öğrencilere şöyle der öğretmen: Şimdi, bugüne dek affetmeyi reddettiğiniz her kişi için bir patates alın. O kişinin adını o patatesin üzerine yazıp torbanın içine koyun. Bazı öğrenciler torbalarına üçer beşer tane patates koyarken bazılarının torbaları neredeyse ağzına kadar dolmuştur.

Öğretmen, kendisine peki şimdi ne olacak der gibi bakan öğrencilere ikinci çıkılmasını yapar: Bir hafta boyunca nereye giderseniz gidin bu torbaları yanınızda taşıyacaksınız.

Yattığınız yatakta bindiğiniz otobüste, okuldayken sıranızın üstünde, hep yanınızda olacaklar...

Aradan bir hafta geçmiştir. Öğretmenleri sınıfa girer girmez , denileni yapmış olan öğrenciler şikayete başlarlar: "Hocam bu kadar torbayı her yere taşımak çok zor", "hocam patatesler kokmaya başladı" . "vallahi insanlar tuhaf bakıyor artık bana", "hem sıkıldık, hem yorulduk"...

Öğretmen gülerek öğrencilerine şu dersi verir: Görüyorsunuz ki , affetmeyerek asıl kendinizi cezalandırıyorsunuz. Kendinizi ruhunuzda ağır yükler taşımaya mahkum ediyorsunuz . Affetmeyi karşınızdaki kişiye bir ihsan olarak düşünüyorsunuz. Halbuki affetmek en başta kendinize yaptığınız bir iyiliktir...

*B*eşparmak Dağındaki Tank

Dünya Savaş Tarihi'ne "örnek olay" tanımlamasıyla geçmiş bir tankın, hiçbir yolu ve geçidi olmayan, tümüyle kayalık tepelerden oluşan yüksek bir dağın tepesine çıkarılması olayı, 2 Ağustos 1974 tarihinde, Kıbrıs Barış Harekati sırasında, Onbaşı Gürler Erdağ, Er Abdulkadir Kurt ve Er Recep Doğanyigit adlı üç Mehmetçik tarafından gerçekleştirilmiştir.

Kimselerin çıkamayacağını bildikleri Beşparmak Dağları'nın en üst noktasını kendilerine siper seçerek, dağın eteklerindeki Türk birliklerine bomba yağdıran Rum askerlerinin ateşini, bu üç Mehmetçik'in çıkardıkları tankın açtığı ateş söndürebilmişti. Rum askerlerin ateşi söndürüldükten sonra Türk birlikleri Beşparmak Dağları'ndan daha kolaylıkla geçebilmişler, Kıbrıs'ın iç kesimlerine daha kısa sürede gidebilmişlerdi.

Tank Birliği Komutanı Mahmut Şanlıtürk, bir tankın Beşparmak Dağları'nın tepesine çıktığını duyunca bu habere önce inanamamış, belirtilen yere daha sonra kendi çıkınca, inanılmaz olayla karşılaşmıştı. Dağın en yüksek noktasında birliğinin tonlarca ağırlıkta tanklarından biri duruyor, yanında da üç Mehmetçik hazırol konumunda, komutanları karşısında selam duruyordu.

Yalnızca hayretini gidermek için sordu komutan:

-Evladım, bu tankı buraya nasıl çıkardınız?

Üç askerin en kıdemlisi olan Onbaşı Gürler Erdağ yanıt verdi:

-Komutanım, o anda gözlerimin önünde engelsiz, dümdüz bir yol görüldü. Rumlar kaçıyordu; ben de ateş ede, ede onları kovalıyordum. Kovaladım, kovaladım,sonra baktım, buraya değin gelmişiz.

Komutan Mahmut Şanlıtürk, yerine getirilmesinin olanaksız olduğunu bile, bile, Onbaşı Gürler Erdağ'a emretti:

-Hadi şimdi imdir bakalım o tankı...

Onbaşı Gürler Erdağ, çevresindeki kayalıklara baktı ve şunları söyledi:

-Yol yok ki çevrede, komutanım. Hangi yoldan indireyim?

Komutan gülmesini belli etmemeye çalışarak sesini yine yükseltti:

-Buraya hangi yoldan çıkarttıysan,yine aynı yoldan aşağıya indir.

Onbaşı etrafına, sağına soluna bakındı:

-O yolu görmeden nasıl indireyim komutanım?

Komutan yine dudaklarını ısırarak konuştu:

-Bir gün önce koskoca tankın geçebildiği, koskoca yol, bir gün içinde yok mu oldu evladım? Hani nerede bu tankı çıkardığınız yol?

Komutan fazla üstelemedi: Tepede, bir gün önce yazılmış bir destan vardı. O destanın kanıtı ise, işte şimdi dağın tepesinde, karşılarındaydı. Komutan, onbaşı ve iki er, başlarını zaman, zaman arkalarına çevirip, dağın tepesinde bıraktıkları tanka bakarak yürüyorlardı dağdan aşağı...

Yolunuz Kıbrıs'a uzanırsa yarım gününüzü ayırın, Beşparmak Dağları'nın

tepesindeki bu kahraman tankın kalıntısının bulunduğu yere gidin, bir kez daha kabartın göğsünüzü... Orada bir de,üzerinde şunlar yazılı bir levha göreceksiniz: "Bu tank,Türk'e has atılganlık ve cüretkarlığın anıtlaşmış bir örneği ve simgesidir."

2 Ağustos 1974 günü yapılan Lapta Muharebeleri'nde düşmanı,yan ve gerisinden vurmak için görevlendirilen Özel Kuvvete mensup bu tank, sarp ve yalçın araziyi aşarak görevini yerine getirmiş, fakat düşmanın ateşli ile ağır hasara uğrayarak ve yanarak burada kalmıştır.

Tank K.:Mahmut Şanlıtürk

Tank Mürettebatı:Onb.Gürler Erdağ,Er.Abdülkadir Kurt,Er.Recep Doğanyığıt
Bütün Dünya Kasım 2008'den alıntı

Ayakkabıcı

Ayakkabıcı, yeni getirdiği malları vitrine yerleştirirken, sokaktaki bir çocuk onu izlemekteydi. Okullar kapanmak üzere olduğundan, spor ayakkabılara rağbet fazlaydı. Gerçi mallar lüks sayılmazdı; ama küçük bir dükkan için yeterliydi. Onların en güzelini ön tarafa koyunca, çocuk vitrine doğru biraz daha yaklaştı. Fakat bir koltuk değneği kullanmaktaydı. Hem de güçlkle.

Adam ona bir kez daha göz attı. Üstündeki pantolonun sol kısmı, dizinin alt kısmından sonra boştu. Bu yüzden de sağa sola uçuşuyordu. Çocuğun baktığı ayakkabılar, sanki onu kendinden geçirmişti. Bir müddet öyle durdu. Daldığı hülyadan çıkıp yola koyulduğunda, adam dükkandan dışarı fırlayıp:

- Küçük!. diye seslendi. Ayakkabı almayı düşündün mü? Bu seneki modeller bir harika!.

Çocuk, ona dönerek:

- Gerçekten çok güzeller!. diye tebessüm etti. Ama benim bir bacağım doğuştan eksik.

- Bence önemli değil!. diye atıldı adam. Bu dünyada her şeyiyle tam insan

yok ki!. Kiminin eli eksik, kiminin de bacağı. Kiminin de aklı ya da vicdanı. Küçük çocuk, bir Şey söylemiyordu. Adam ise konuşmayı sürdürdü:

- Keşke vicdanımız eksik olacağına, ayaklarımız eksik olsa idi.

Çocuğun kafası iyice karıŐmıŐtı. Bu sefer adama doğru yaklaşıp:

- Anlayamadım!. dedi. Neden öyle olsun ki?

- Çok basit!. dedi, adam. Eğer vicdan yoksa, cennete giremeyiz. Ama ayaklar yoksa, problem değil. Zaten orada tüm eksiklikler tamamlanacak. Hatta sakat insanlar, sağıamlara oranla daha fazla mükafat görecekler...

Küçük çocuk, bir kez daha tebessüm etti. O güne kadar çektiği acılar, hafiflemiş gibiydi. Adam, vitrini işaret ederek:

- Baktığın ayakkabı, sana yakıŐır!. dedi. Denemek ister misin?

Çocuk, başını yanlara sallayıp:

- Üzerinde 30 lira yazıyor, dedi. Almam mümkün değil ki!.

- İndirim sezonunu, senin için biraz öne alırım!. dedi adam. Bu durumda 20 liraya düşer. Zaten sen bir tekini alacaksın, o da 10 lira eder.

Çocuk biraz düşünüp:

- Ayakkabının diğer teki işe yaramaz!. dedi. Onu kim alacak ki?

- Amma yaptın ha!. diye güldü adam. Onu da sağ ayağı eksik olan bir çocuğa satarım. Küçük çocuğun aklı, bu sözlere yatmıŐtı. Adam, devam ederek:

- Üstelik de öğrencisin değil mi? diye sordu.

- İkiye gidiyorum!. diye atıldı çocuk. Üçe geçtim sayılır.

- Tamam işte!. dedi adam. 5 Lira da öğrenci indirimi yapsak, geri kalır 5 lira. O da zaten pazarlık payı olur. Bu durumda ayakkabı senindir, sattım gitti!. Ayakkabıcı, çocuğun şaşkın bakışları arasında dükkana girdi. İçerideki raflar, onun beğendiği modelin aynısıyla doluydu. Ama adam, vitrinde olanı çıkarttı. Bir tabure alıp döndükten sonra çocuğu oturtup yeni ayakkabısını giydirdi. Ve çıkarttığı eskiyi göstererek.

- Benim satış işlemim bitti!. dedi. Sen de bana, bunu satsan memnun olurum.

Şaka mı yapıyorsunuz? diye kekeleydi çocuk. Onun tabanı delinmek üzere. Eski bir ayakkabı, para eder mi?

- Sen çok câhil kalmışsın be arkadaş.. dedi, adam. Antika eşyalardan haberin yok herhalde. Bir antika ne kadar eski ise o kadar para tutar. Bu yüzden ayakkabın, bence en az 30-40 lira eder.

Küçük çocuk, art arda yaşadığı şokları üzerinden atabilmiş değildi. Mutlaka bir rüyada olmalıydı. Hem de hayatındaki en güzel rüya. Adamın, heyecandan terleyen avuçlarına sıkıştırdığı kağıt paralara göz gezdirdikten sonra, 10 liralık banknotu geri vererek:

- Bana göre 20 lira yeterli.. dedi. İndirim mevsimini başlattınız ya!..

Adam onu kıramayıp parayı aldı. Ve bu arada yanağına bir öpücük kondurdu. Her nedense içi içine sığmıyordu. Eğer bütün mallarını bir günde satsa, böyle bir mutluluğu bulamazdı. Çocuk, yavaşça yerinden doğruldu. Sanki koltuk

değneğine ihtiyaç duymuyordu. Sımsıcak bir tebessümle teşekkür edip:

- Babam haklıymış!. dedi. 'Sakat olduğum için üzölmeme hiç gerek yok!' demişti.

Her rüzgar savuracak bir toz bulur,
Her hayat yaşanacak bir can bulur,
Her umut gerçekleşecek bir düş bulur,
Bulunmayacak tek şey senin benzerindir..

*K*itabın Adı *Aforizmalar*

Çocuklarınız, sizin çocuklarınız değildir. Onlar, hayatın kendine olan özleminin oğulları ve kızlarıdır. Onlar sizin aracılığınızla oldular, ama sizden değil; Ve sizle olsalar da, size ait değiller. Onlara sevginizi verebilirsiniz ancak, düşüncelerinizi değil; Çünkü onların kendi düşünceleri olacaktır.

Onların bedenleri için bir yuva sunabilirsiniz; ama ruhları için değil; Çünkü onların ruhları, yarının evini mesken tutmuştur, sizin rüyalarınızda bile ziyaret edemeyeceğiniz. Onlar gibi olmaya çalışabilirsiniz; ama onların sizin gibi olmaları için değil. Çünkü hayat ne geri sarar, ne de dünde oyalanır. Sizler, yaşayan oklar olarak çocuklarınızı ileriye fırlatan yaylarsınız. Yayı kullanan sonsuzluğun içindeki hedef noktasını görür ve bütün gücüyle sizi gerer ki, okları hızla uzaklara erişebilsin. Okçunun elleri altında sevinçle eğilin, çünkü o, uçan okları olduğu kadar, sarsılmaz yayları da çok sever.

Evlilik, ya ölümdür ya da yaşam; arası yoktur bunun.Kadın, yüzünü bir tebessümle maskeleyebilir. Bir kadın konuştuğunda bütün bir hayatı açıklar, iki kadın konuştuğunda hiçbir şey söylemezler. Soyun mayası, annenin özleminde var olan bir şeydir.Bebeklerimize çoğunlukla kendimiz uyuyabilelim diye ninniler söylemişizdir.Annenin derin uykusunda uzun zamandır bir düş-

tün. Ve uyanınca seni doğurdu. Anne kalbinin sessizliğinde saklı duran şarkılar, çocuğunun dudaklarında yankılanır. Arkadaşınız, cevap bulan gereksinimlerinizdir. O, sevgiyle ektiğiniz ve şükranla biçtiğiniz tarlanızdır. O sizin sofranız ve ocakbaşınızdır. Çünkü ona açtığınızla gelir ve onda huzuru ararsınız. Arkadaşınız sizinle içinden geldiği gibi konuştuğunda, ne 'hayır' demek zor gelir, ne de 'evet' demekten çekinirsiniz. Ve o sessiz kaldığında, kalbiniz onun kalbini dinlemek için sessizleşir. Çünkü arkadaşlıkta, kelimeler susunca, tüm düşünceler, tüm arzular ve beklentiler, gürültüsüz bir sevinç içinde doğar ve paylaşırlar. Arkadaşınızdan ayrıldığınızda ise yas tutmazsınız; Çünkü onun en sevdiğiniz yanı, yokluğunda daha bir berraklık kazanır, tıpkı bir dağın, dağcıya, ovoidan daha net görünmesi gibi ...Ve arkadaşlığınızda, ruhsal derinlik kazanmaktan başka bir amaç gütmeyin. Çünkü, salt kendi gizemini açığa vurmak peşinde olan sevgi, sevgi değil, savrulmuş bir ağıdır ve sadece yararsız olan yakalanır.

Onu, zamanı yaşatmak için arayın. Çünkü o gereksiniminizi karşılamak içindir, boşluğunuzu doldurmak için değil. Ve arkadaşlığın hoşluğunda, kahkahalar, paylaşılan hazlar olsun. Çünkü küçük şeylerin şebneminde, yürek sabahını bulur ve tazelenir. Arkadaşlık her zaman için tatlı bir sorumluluktur, asla egoistler için bir fırsat değil. Arkadaşını her zaman anlamadıysan, hiçbir zaman anlayamazsın. Dostluk insanın her zaman gereksinim duyup da yine de kolay kolay bulamadığı bir ilişkidir. Dost sizin sevgi ektiğiniz, şükran biçtiğiniz tarladır. Dost size kendi fikrini anlatınca içinizden gelen hayır veya evet'i esirgemeyiniz. Dost susunca, kalbiniz onun kalbini dinlemeye devam etsin. Şüphe yok ki, bir misafiri, diğerinden üstün tutanlar yalnız ihmal ettikleri misafirin değil, ikisinin de sevgisini ve güvenini kaybederler.

Misafirler olmasaydı, evlerimiz mezara dönerdi. Konuşumu eşikte durdurup dedim ki, "Lütfen ayağını içeri girerken silme, dışarı çıkarken silersin, ve diyorum ki: Hayat gerçekten karanlıktır istek olmadıkça ve tüm istekler kör-

dür diyorum ki: Hayat gerçekten karanlıktır istek olmadıkça ve tüm istekler kördür irfan olmadıkça ve tüm irfan boşunadır, bir işin meşgalen olmadıkça ve tüm uğraşlar boşunadır aşk olmadıkça, eğer aşk ile çalışırsanız bağlanırsınız birbirinize ve Tanrı'ya. Aşk ile çalışmak nedir mi diyorsunuz? Kumaş yüreğinizden çekilmiş iplikle dokumaktır; sevgiliniz giyecekmiş gibi!

Olabilse de yeryüzünü saran buhur ve bitkiler gibi aydınlıkla beslenerek yaşanabilsek yalnız. Ama değil mi ki, yemek için öldürmek ve susuzluğunu gidermek uğruna, yeni doğmuş bebeği bile anasının sütünden mahrum etmek zorunda kalıyorsun, öyleyse bırak da bu davranışın bir tapınma görüntüsüne bürünsün. Bırak da sofran herkesin ortaklaşa yemek yediği bir sofa olsun. Bil ki, böyle bir sofraya katılanların içi, ormanların ve ovaların bilinen o saf temizliğinden daha saf ve temiz olur.

Hayat, kalbini övecek bir şarkıcı bulamadığında, akıldan söz edecek bir filozof doğurur. Yaşam bizi kaldırıp bir yerden bir yere taşıırken, yazgı da bir noktadan diğer bir noktaya doğru sürükler. Ve bu ikili arasında sıkışıp kalmış olan bizler, bu nedenledir ki, ancak bizlere ürküntü verecek sesleri duymakta ve yolumuzda bir engel gibi dikilmekte olanları görmekteyiz.

Görmek ve duymak olmasaydı, ışık ve ses, karmaşa ve titreşimden ibaret olurdu. Aynı şekilde, sevdiğiniz şu kalp olmasaydı, rüzgarın savurduğu ve etrafa saçtığı toz olurdunuz. İçimdeki hayatın sesi senin içindeki hayatın kulağına erişemez, ama ne olursa olsun, yalnızlığın ürküntüsünü hissettirmemek için konuşalım.

Yalnızlığın elleri yumuşak, ipeksidir. Ama güçlü parmaklarıyla yüreği yakalar ve hüznle ağrıtır. Yalnızlık, ruhsal coşkunun müttefiki olduğu kadar, hüznün de yandaşıdır. Kullandığımız dili yedi kelimeye düşürünceye dek, birbirimizi anlamayacağız. Kalbimin mühürleri parçalanmadan nasıl açılacak?

Siz konuştuğunuzda, düşüncelerinizle barış içinde olmayı terk edersiniz. Ve kalbinizin ıssızlığında daha fazla kalamadığınızda, dudaklarınızla yaşamaya başlarsınız. Ses sizin için bir eğlence, bir zaman geçirme aracı olur. Ve konuşmalarınızın çoğunda, düşünce yarı yarıya katledilir; Çünkü düşünce, boşlukta uçan bir kuş gibidir; kelimelerin kafesinde kanatlarını açabilir ama uçamaz.

Aranızda bazıları, yalnızlığın korkusuyla konuşkan birini ararlar; Çünkü, tek başına olmanın sessizliği, gerçek ve çıplak kendilerini gözleri önüne serer, ki onlar bundan kaçarlar. Bana sessizliği ver ki, bilinmezliklerine dalayım gecenin cehaletimin sebebini bilseydim, alim olurum. Konuşmayı seven bazılarınız vardır ki, bilgisizce ve önceden düşünmeden, kendilerinin bile anlamadığı bir gerçeği ifşa edebilirler.

Bir arkadaşınızla karşılaştığınızda, ruhunuzun dudaklarınıza doğru hareket etmesini ve dilinizi yönetmesini sağlayın. Sesinizin içindeki sesin, onun kulağının içindeki kulağa seslenmesine izin verin; Çünkü onun ruhu, sizin kalbinizin gerçeğini saklıyacaktır; Tıpkı kadeh boşalıp, rengi unutulsa bile, şarabın tadının ağızda kalması gibi.

Siz şarabı sarhoş olmak için içersiniz, bense başka şarapların verdiği sarhoşluktan ayrılmak için kadehim boşaldığında, onun boş oluşuna razıyım, ama yarısı dolu olduğunda, yarı doluluğunu kabullenemem. Sarhoş bir adam gördüğünde, "Belki bu adam sarhoşluktan daha kötü bir şeyden kurtulmak için içiyordur," de. Ancak bazılarınız ise içlerinde gerçeği taşır, ama onu kelimelerle dile getirmezler. Böylelerinin sinelerinde ruh, ritmik bir sessizlik içinde dinlenir. Gerçekte biz kendi kendimizle konuşuruz; ama ara sıra diğerleri de bizi işitebilsin diye sesimizi yükseltiriz, Sözlerimizin hepsi aklımızdaki ziyafetten dökülen kırıntılardan başka bir şey değildir.

Akıllı insanlar tarafından söylenen sözleri ezberleyin, yaşayın. Gündelik

yaşamınızda uygulayın onları, fakat olur olmaz yerlerde ezbere okumayın. Yoksa sırtına kitap vurulmuş bir eşekten farkınız kalmaz.Bana kulak ver ki, sana ses verebileyim.Bana susmayı ver, gecenin hücumlarına meydan okuyayım.Yaşamın özüne ulaştığında, her şeyde güzellik bulursun, hatta güzelliği görmezden gelen gözlerde bile.Hayatın gizemleri, aynı zamanda hayattan daha derin gizemlerin perdeleridir.

Hayatın kalbine ulaştığında, kendini ne günahkarlardan üstün ne de peygamberlerden aşağı görürsün ve zaptedersiniz ve ötekine ve Allaha. Size bir de denildi ki hayat karanlıktır diye ve sizler bezginliğinizde tekrar edegeldiniz, bir bezgin tarafından ne söylenmişse. Ve ben derim ki hayat, sahiden karanlıktır, insiyak olduğu zaman başka. Ve her insiyak kördür, bilgi olduğu zaman başka. Ve her bilgi beyhudedir, çalışma olduğu zaman başka. Ve her çalışma nafiledir, aşk olduğu zaman başka Ve her ne zaman aşkla çalışırsanız kendinizi kendiniz raptedersiniz ve ötekine ve Allaha.Bir yaşam tarzı olarak "ortay" övenlere yanıtım şudur; Kim sıcakla soğuk arasında ılık, ölümlle yaşam arasında titrek ya da ne katı ne sıvı, pelte olmak ister?

Hayat büyük bir tören alayıdır. Yavaş yürüyen ona baktığında çok hızlı olduğunu sanır ve bu yüzden ondan uzak durur. Hızlı yürüyen onu yavaş zanneder ve o da uzak durur ondan.Hayatın bütün esrarını çözdüğün vakit ölümü arzularsın. Çünkü o da hayatın sırlarından biridir.Hayatın adaletine duyduğum inancı nasıl kaybedebilirim ki! Ben biliyorum ki kuş tüyünde uyuyanların düşleri toprak üstünde uyuyanlarınkinden daha güzel değil.Yaşamın gerçekliği yaşamın kendisidir. Onun başlangıcı rahimde, sonu da mezarda değildir.

Ah ne iyicildir insanoğluna yaşam, yine de ondan uzaklaşmış, çok uzaklara gitmiştir insan.Yaşam yaşayan şeylerin hepsinden daha eskidir. Güzelliğin, dünyada güzel doğmaktan önce de var olduğu gibi. Yaşam bizim sessizliğimizde şarkı söyler ve uykularımızda rüya görür...

Bir şey söylemeye geldim ve şimdi onu söyleyeceğim, Eğer beni ölüm engellerse, o yarın tarafından söylenecektir... Çünkü yarın sonsuzluğun kitabında hiçbir sır barındırmaz. Yaşamaya geldim, sevginin görkeminde ve güzelin ışıltısında; onlar ki Tanrı'nın yansımalarıdır. Buradayım, yaşıyorum ve yaşam alanında sürgün edilemem, çünkü sözüm canlıdır ve beni ölüncüye kadar yaşatacaktır. Herkesin yanında ve herkesin uğruna olmaya geldim ve bugün benim tek başıma yaptıklarım yarın yığınlardan yankılanacaktır. Şimdi neler söylüyorsam tek yürekte, yarın binlerce yürek tarafından söylenecektir.

Bin sene önce komşum bana, "Ellerinden gayrı bir şey olmadığı için hayat-tan nefret ediyorum" demişti. Dün mezarına uğradım. Hayat kabri üzerinde rakediyordu. Hayır, boşuna yaşamadık biz! Kemiklerimizden kuleler yapıldılar mı? Dostum, sen ve ben yaşama yabancı kalacağız; ve birimiz diğerine ve her birimiz kendine. Ta ki senin konuşup benim dinleyeceğim güne dek. Senin sesini kendi sesim sayarak, ve senin önünde dikileceğim ana dek, bir aynanın önünde durduğumu düşünerek. Dünya tanrısı çıldırmış, bir erkek ve bir kadın dışında bütün yaşamı yok etmişti. Toprak bir kafatası gibiydi, çukurları kuru, nehir yatakları gri, yüzeyi maden griliğinde. Kadınla erkek gözyaşlarıyla suladı toprağı ve tekrar verimli kıldı, böylece yaşam geri döndü dünyaya. Yenik ve düşkün olduğumuzda bile ağladığımız zaman, yaşam bize gülümser ve biz zincirlerimizi sürürken bile özgürdür.

Ölüm de, tıpkı yaşam gibi, yaşlıya yeni doğandan daha yakın değildir. Öleceğim ve ruhum bir süre dinlenecek ve sonra bir kadın gebe kalacak bana ve yeniden dünyaya geleceğim. Bir şey söylemeye geldim ve şimdi onu söyleyeceğim. Eğer beni ölüm engellerse, o yarın tarafından söylenecektir. Çünkü yarın sonsuzluğun kitabında hiçbir sır barındırmaz.

Bir hayvanı öldürdüğünde içinden şunları geçir: "Seni kesip öldürten güç, günü gelince beni de öldürecek ve ben de senin gibi tüketileceğim. Seni benim ölümcül ellerime gönderen yaşa, beni de daha güçlü bir ele teslim

edecek. Senden ve benden akacak kanlar, ölümsüzler alemindeki ağ köklerine inen birer damladan başka bir şey değildirlir. Doğa, hoşgeldin diyen kollarıyla uzanır bize ve onun kadınsı güzelliğinden haz almaya çağırır bizi; ama biz onun sükunetinden ürker, kalabalık kentlere akın ederiz ve orada tıpkı vahşi bir kurdun önünden kaçışan koyunlar gibi birbirimizi sıkıştırarak yaşarız. Doğa kanaat hakkındaki öğütlerimizi dinleseydi, ne bir denize akar ne de bir kış bahara dönerdi. Ve doğa, tutumlulukla ilgili bütün nasihatlerimize kulak verseydi, aramızda bu havayı soluyan kaç kişi kalırdı? Toprağın neresini kazarsan kaz, bir define bulacaksın. Ancak bir çiftçinin inancıyla kazmalısın.

Kurbağaların sesi, sığırlarınkinden daha yüksek olabilir. Fakat kurbağalarla ne tarlayı sürebilirsin, ne üzüm sıkma cenderesini döndürebilirsin, ne de derilerinden ayakkabı yapabilirsin. Bir balık istediğin halde sana bir yılan verenlerin ellerinde yılandan başka verecek bir şeyleri olmayabilir. Bu durumda onların davranışları bir özveri ve cömertlik sayılır.

Sırtını güneşe çevirirsen gölgenden başka bir şey göremezsin. Onlara güneşi işaret ettim, onlar parmaklarıma baktılar. Gündüzün güneşinin önünde özgürsün sen. Gecenin ayının ve yıldızlarının önünde özgürsün. Güneş, ay ve yıldızlar olmadığında yine özgürsün. Dahası, bütünüyle varlık gözlerinden silindiğinde de özgürsün. Ama sevdiğine kölesin, çünkü onu seversin. Bir de seveninin kölesisin, çünkü seni sever.

Daha fazlasıyla ve giysilerinizin daha azıyla karşılayabilseniz ne iyi olurdu. Çünkü hayatın soluğu güneşin ışığında ve eli de esen yeldedir. Aranızdan bazıları şöyle diyorlar, "Giydiğimiz giysileri dokuyan kuzey rüzgarıdır" Ben de diyorum ki, doğrudur, onları dokuyan kuzey rüzgarıdır. Ama tezgahı utanç, kullandığı iplik sönük ve cansızdı. Üstelik, işini bitirdikten sonra ormanın kuytuluğuna çekilip gülmüştü.

Giysileriniz g zelliklerinizin büyük bölümünü gizler de güzel olmayanları pek  rtemez. Gerçi sizler giysilere b r nmekle bireysel gizliliğinizin özgürlüğünü arıyorsunuz, ama onların içinde bulacağınız, vücudunuza vurulan koŐumlar ve prangalardan başka bir Şey olmayabilir. Unutmayın ki, alçak gönüllü ve gösteriŐsiz olmak, temiz ve saf olmayanın bakıŐlarından korunabilmeye yarayan bir kalkandır. Hem, temiz ve saf olmayan ortadan kaldırılabilseniz, alçak gönüllü ve gösteriŐsiz olmak akılı kirleten ve aŐaĐılayayan bir zincir vuru- cudan başka nedir ki?

Ve yine unutmayın ki, yeryüzü, sizlerin çıplak ayaklarınızı bağrında duy- maktan hoşlanır ve rüzgar da saçlarımla oynaŐmayı  zler. Kaplumbağalar yollar hakkında tavŐanlardan çok daha fazla Şey anlatabilirler. Dostum, güneşe bak, toprağa bak, suya bak, buluta bak; fakat arkana bakma. Kimin geldiği önemli değil, kimin gelmediği de. Unutma, yolcu değişir, yol değişir, ama menzil değişmez. Yolcuya bakıp, yolunu tanıma. Yola bak, yolcuyu tanı, yolcu hakkındaki kıymet hükümünü ona göre ver.

Vahim olan, yolun yolcusuz olması değil; asıl vahim olan yolcunun yolsuz olmasındır; yolsuz, hedefsiz, amaÇsız, Şaşkın, hercai ve seyyal.

"En doğru yol: en dikensiz yoldur" diyenler seni aldatıyorlar. Onlar, karanlık evlerinde kaybettiklerini sokak lambasının altında arayan ŐaŐkınlardır. Aldırma, ayağına batan dikenler, aradığın gölün habercisidir. Dikenine katlanmaktan söz edenler, aŐıkmıŐ gibi davrananlardır. Gerçek aşık olanlarsa, dikenini de sever.

*K*itabın Adı *Aforizmalar*

Yol boyunca; yola çıkıp da yürümeyenleri, yola oturup, gelen-geçenin ayağına çelme takanları, yolda metafizik uyuşturucularla keyif çatanları, tel örgülerle çevirdiği yolu kendisine zindan edip volta atanları, maratona 100 m koşucusu gibi hızlı gidip, 50 metrede yola yatanları, yürüyüşün uzun ve yolun zahmetli olduğunu görünce, yolculuk üzerine zor atanları, yürümeyi bırakıp, yolcu ve menzil üzerine kalem oynatanları, ayağına batan tek bir dikenin faturasını çıkarıp, ömür boyu tafra satanları, beyaz atlı kurtarıcıyı gözlernek için ufka bakıp bakıp dağıtanları, yanlış kılavuzlara kızıp yolu satanları göreceksin.

Aldırma, yürü... Göğsüne yüreğinden başka muska takma. Vahiy haritan, nebi kılavuzun, akıl pusulan, iman sermayen, amel aزیغın, sevgi yakıtın, ahlak karakterin, edep aksesuarın, merhamet sıfatın, şeref ve izzet adın olsun.

*R*iskleri Göze Alma

Bahar aylarının verimli topraklarının içinde iki tohum yan yana yatıyorlar-mış. Tohumlardan biri diğere: "Ben büyümek istiyorum," demiş "Köklerimi altımdaki toprağın derinliklerine ve filizimi yeryüzüne göndermek istiyorum; baharın müjdecisi tomurcuklarım açıl-sın istiyorum... Güneşin sıcağını yüzüm-de, sabahın tatlı dokunuşunu yapraklarımda hissetmek istiyorum," demiş ve büyümeye başlamış.

İkinci tohum ise: "Ben korkuyorum!" demiş "köklerimi altımdaki yatan toprağın derinliklerine gönderirsem karanlıklarda beni neyin beklediğini bilemem. Üstümdeki toprağı zorlayıp yeryüzüne çıkmaya çalışırsam filizlerim zarar görebilir. Ya tomurcuklarım açmaya başladığında üzerinde salyangoz-lar gezip, onları yemeye kalkarsa? Ya tomurcuklarım açılıp çiçeğe dönüştü-ğünde küçük bir çocuk beni koparırverirse? Yooo! Hayır, en iyisi burada kalıp beklemek. Büyümek için belki daha güvenli bir zaman bulabilirim," demiş. O sırada yumuşamış olan bahar toprağını eşeyen bir tavuk, buldu tohumu ve bir lokmada yutuverdi.

Bir Basketçinin Bilinmeyen Tarihi

Ortaokul öğrencisi suratı asık bir halde eve geldi, çantasını yere fırlattı, yukarı odasına koşup kendisini yatağa attı ve ağlamaya başladı. En büyük rüyasını gerçekleştirememişti. Okulun basketbol takımına girmek için elinden geleni yapmış, ama başaramamıştı.

Annesi sessizce odaya girdi ve şefkatle ne olduğunu sordu, "Takıma giremedim," dedi küçük delikanlı. "Bana 'sen daha küçüksün' dediler."

Annesi oğlunun yanına oturdu, kolunu boynuna dolayıp şöyle dedi: "Yavrum, önemli olan, takıma giremeyecek kadar küçük olman değil; içindeki basketbolcunun ne kadar büyük olduğu."

Annesi bunu söyleyip odadan çıktıktan sonra, minik delikanlı yatağında doğruldu. Kendisini her zamankinden güçlü hissediyordu. Evet, belki küçüktü, ama içindeki basketbolcu çok büyüktü! Ertesi sabah, erkenden antrenmanlara gitti. Her gün, her hafta, her ay ... Hep annesinin söyledikleri yankılandı zihninde. Günler geçtikçe, hem içindeki basketbolcu, hem de azmi büyüdü.

Ertesi sene, takım seçmeleri yine yapıldı. Bu defa, minik delikanlının içinde ki büyük basketbolcu kendisini yeterince gösteriyordu. Takımın hocası ondan çok etkilendi ve onu takıma aldı. Sonraki senelerde, takımdaki yerini hep korudu. Hep daha iyiye gitti, gelişti.

Çok geçmeden dışarıdan teklifler gelmeye başladı. Önce amatör takımlarda oynadı. Sonra başarı merdivenini üçerbeşer tırmandı.

Ve tüm dünya, bir zamanlar okul takımına bile giremeyen Michael Jordan'ı basketbol tarihinin en başarılı oyuncularından birisi olarak tanıdı...

DÜNYANIN EN BÜYÜK SIRRI

Platon bir gün, ülkenin en büyük bilgesinin yanına gider. Bilge onu karşılar ve oturup sohbet etmeye başlarlar. Platon bilgeye döner ve "Sen bu dünyanın en bilge kişisisin. Sen hayata dair herşeyi bilirsin. Bana öyle bir anahtar ver ki, bütün kapıları açmamı sağlasın." der.

Bilge Platon'a döner ve, " Ama bu yükü taşıyabileceğinden emin misin ?" diye sorar.

"Evet" der Platon, " Lütfen bana dünyanın en büyük hazinelerine ulaşmamı sağlayacak sırrı ver."

"Bunu bilmek, sana çok büyük bir sorumluluk yükleyecek" der bilge. " Bu sırrı öğrendiğinde,artık bunu saklayamazsın. Bunu yapman gerekecek. Eğer sırrı öğrendikten sonra uygulayamazsan, o zaman sır seni yavaş yavaş ölüme götürecektir. Eğer kullanmazsan, sır senin başına bela olur. Bu çok kritik bir karar anıdır senin için, çünkü hem hazineyi hem de zehri tercih edebilirsin. Bunun için hazır mısın ?

"Evet" der Platon. " Bu sırrı taşımaya hazırım. Sırrı kullanacağıma dair

yemin ederim sana. Eğer kullanmazsam, o zaman da başıma gelecekleri kabul ediyorum."

"O halde yaklaş yanıma" der bilge. "Kulaklarını dört aç ve beni dinle. Sana dünyanın en büyük sırrını veriyorum. Ama bunu bildikten sonra, kullanmazsan eğer,başına büyük bir dert alıcağın."

Bilge büyük bir dikkatle Platon'un gözlerinin içine baktı ve bütün gücü ile sırrı açıkladı:

"İşte budur dünyanın en büyük sırrı" dedi bilge. "Sana bütün hazineleri verecek olan sır budur. Çok basit ama çok büyük bir sırdır bu."

Platon şaşkındı. " Ama bu çok basit" dedi.

Bilge o sözünü bitirmeden yine sırrı haykırdı büyük bir sesle, "Yap..."
"Soru yok, yorum yok, endişe yok.Yalnızca yap.." diye haykırdı yeniden.

"Sana dünyanın kapılarını açacak olan sır budur işte!" dedi."Eğer muhtemem bir yaşam istiyorsan, o zaman git ve yap... Eğer başarı istiyorsan,zenginlik istiyorsan, git ve yap..."

Platon bir şeyler söylemeye çalıştıkça, şaşkınlığını dile getirmek istedikçe, bilge onu susturdu ve "Yap..." diye haykırdı. Platon sırrı öğrenmişti. Artık dünyanın en büyük hazinesine sahipti herşeyi elde edebilirdi. Sadece gitti ve "yaptı"...

İşte artık dünyanın en büyük sırrına sahipsiniz. Bu sır hayatınızı değiştirebilir. Bu sır sizi hayallerinizin de ötesine götürebilir. Başarılı mı olmak istiyorsunuz,gidin ve yapın. Zenginlik mi istiyorsunuz, gidin ve sadece yapın. Ne istiyorsunuz,sınırlı bir hayat mı yoksa, rüya gibi bir hayat mı? O zaman gidin ve yapın.

Bunu başarabilir misiniz?
Bunu yapabilir misiniz ?

Yapın o zaman!....

*I*leriye G6rmek

Yola dizilmiş bir kervanda en 6nde giden katır daima başı yerde olduğu halde, ikide bir t6kezliyor, d6ř6p kalkıyordu. Katırın arkasındaki develerin başları havada, yolu hiç izlemedikleri halde, t6kezlemeden yollarına devam ediyorlardı.

Katırın biri buna çok 6z6l6r, deveye sorar:

- Arkadaş!... Bu nasıl iş? Sen, başın havalarda, iniş olsun çıkış olsun, en dar yollarda bile g6zelce gidiyorsun, hiç kapaklanmıyorsun. Bense, başım 6nde t6kezleyip duruyorum. Bu neden?

Deve ř6yle cevap verir:

- Benim başım dik. Daima ileriye g6r6r, gelecek tehlikeleri 6nceden sezinlerim. Ona g6re 6nlemler alırım, d6şmem. Sen ise 6 adım 6teyi g6remiyorsun. 6n6ne bakıp duruyor, çukurları 6nceden g6remediğin için, bir k6r gibi içine d6ř6yorsun. Nedeni bu...

Hayatta her adımı atarken, 6nce ileriye sonra da bastığın yeri g6r6rsen kolay kolay t6kezlemezsin.

Özgürlük Nedir ?

Adamın biri bilge bir kral olmakla ün salmış kralın yanına gider. Krala şunu sorar, "Efendim söyleyin bana hayatta özgürlük var mıdır?"

Kral "Elbette," der. "Kaç bacağıın var senin?"

Adam soruya şaşırarak "iki efendim," der.

Kral "Pekala, tek bacağıının üstünde durabilir misin?"

"Elbette" diye cevap verir adam.

Kral "O halde hangi bacağıın üstünde duracağıına karar ver.

"Adam biraz düşünür ve sol bacağı üstünde durmaya karar verir,

"Tamam," der kral "Şimdi de öteki bacağıını kaldır."

Adam şaşırır "Bu imkansız kralım," der.

"Gördün mü," der kral, "Özgürlük budur. Sadece ilk kararı almakta özgürsün. Ondan sonrasında değil"

Hayat kararlardan ibarettir ve kararlar birer kibrittir. Doğru yerde ateşlediğinde seni ısıtacak, çorbanı kaynatacak ateş olur, yanlış yerde ateşlediğin vakit ise içinde bulunduğun evle birlikte seni de yakar.

Henry Ford

1903 yılında bir banka müdürü, önüne gelen kredi talebini inceliyordu. Kredinin istenme sebebini okuyunca yüzünü buruşturdu ve üzerine "Reddedildi" mührünü vurdu.

Kredi talebinin geri çevrildiğini duyan Henry Ford, derhal müdürün yanına çıkarak, "Nasıl böyle büyük bir projeyi geri çevirebilirsiniz," diye sordu. Banka müdürü kendinden emin bir şekilde, "Otomobil ancak geçici bir moda olabilir. Bu tarz geçici işlerle uğraşacak vaktim yok," dedi. Bu sözler üzerine Henry Ford odayı terk ederken şunları söyledi: "Bir gün yollarda at arabaları kalmayacak, tüm ulaşım otomobille sağlanacak." Henry Ford başarıya ulaşana kadar beş kez iflas ederek her şeye yeniden başlamak zorunda kaldı.

Karşısına çıkan sayısız engele rağmen vizyonunun genişliği ve ona ulaşma arzusu sayesinde otomotiv sektörünün kurucusu ve bir numaralı ismi olmayı başardı.

İnanmak ve Çalışmak

Yıllar önce Amerika'da yaşlı bir kayıkçı Mississippi Nehri'nin bir yakasından ötekine yolcu taşıyarak geçimini sağlıyordu.

Yaşlı kayıkçı, kayığındaki küreklerden birinin üstüne "İnanmak", diğerine ise "Çalışmak" yazmıştı. Bunların ne anlama geldiğini soranlara, kayıkçı şöyle yanıt veriyordu: "Nehri karşıdan karşıya geçmek için her iki küreğe de ihtiyaç vardır. Çalışmaksızın inanmak veya inanmadan çalışmak, sizi olduğunuz yerde döndürür, durur. Yaşam yoluna da tek kürekle çıkmak, nehri tek kürekle geçmekten farksızdır. Yerimizde döner durur, hiçbir yere gidemeyiz."

Yengeçler ve İnsanlar

Belli bir yengeç türü vardır ki, kolay kolay yakalanamaz. Her türlü yengeç tuzağından sıyrılacak kadar zeki ve hızlıdır. Ama sahip oldukları insani bir özellik yüzünden her gün bu yengeçten binlercesi avlanıyor. Yengeçleri yakalamak için kullanılan tuzak aslında çok basit: Üst tarafı açık tel bir kafes! içine yem yerleştirilen kafes suyun içine konuluyor. İlk yengeç gelip kafese giriyor ve yemi yemeye başlıyor. İkinci bir yengeç onu takip ediyor, sonra diğerleri ... Sonunda yem yenip bitiyor. Yem bittikten sonra yengeçlerin ağız açık kafesten çıkıp gitmesini bekliyorsanız, yanılıyorsunuz. Aslında bunu kolaylıkla yapabilirler, ama yapmazlar. Bunun yerine kafeste kalırlar. Yem bittikten sonra bile başka yengeçler gelir ve onlara katılırlar. Hepsi birlikte hapis hayatı yaşamaya başlarlar.

Niye mi? Yengeçlerden bir tanesi kapanda daha fazla kalmaya gerek olmadığını düşünüp kapıyı terk etmeye kalkarsa, diğer yengeçler hemen üzerine çullanıp onu durdururlar. O ne kadar çabalarsa çabalasın, onu her defasında kafesin dışına gitmekten alıkoyarlar. Eğer inat ederse, tırmanmasını engellemek için kışkaçlarını kopartırlar. Eğer daha da inat ederse, onu öldürürler.

Yengeçler, çoğunluğun zoruyla kafesin içinde beraber kalırlar. Kafes sudan

çıkartılır ve afiyetle yenmek üzere lokantalara götürülür!

Bu tür yengeçlerle insanlar arasındaki en önemli fark, yengeçlerin suda, insanların ise karada yaşamasıdır. Ama yine de size, iki ayaklı kara yengeçlerine karşı uyanık olmanız için birkaç ipucu verelim: Yengeç-insanlar genellikle fiziksel güç kullanmazlar. Genelde güç kullanmalarına ihtiyaç bile kalmaz. Daha etkileyici metotları vardır onların: imalı sözler, kuşkuya düşürmeler, alay etmeler, küçümsemeler, hor görmeler, dudak bükmeler, gurur kırmalar, utandırmalar, sataşmalar, takılmalar, yalanlar ve daha neler neler!

Yengeç-insanlar tarafından incitilmek, yaralanmak ve yok edilmek istemiyorsanız, siz siz olun, onların düştüğü tuzaklara düşmeyin!

D

daima Dağın Tepesine Bak

Yaşamla ilgili bir öğüt vermesini istediğinde, seksen yedi yaşındaki kör bir adam, genç bir adama şu cevabı verir: "Delikanlı, koşarken dağın tepesine bak. Gözlerini dağdan ayırma, kilometrelerin ayaklarının altında eriyip gittiğini hissedeceksin. Çalılıkların, ağaçların, hatta ırmağın üzerinden atlayıp geçtiğini hissedeceksin.

Ne zaman hayatın zorlukları ile yüz yüze gelersen, daima dağın tepesine bakmayı hatırla. Böylece hiçbir mesele ne kadar büyük görünürse görünsün, senin cesaretini kıramaz."

İleri Gitmeye Mecburuz

Tarık bin Ziyad Endülüs'e çıkınca askerlerine şöyle hitap etmişti: "Gaziler! Biz öyle bir mevkideyiz ki, önümüz düşman, arkamız denizdir. İleri gitmekten çekinmeyiniz. Çünkü ileride başarı ve ganimet ihtimali var.

Fakat geri dönmekten korkunuz. Zira geride denize dökülmekten, kumda boğulmaktan başka sonuç yok. Yokluğa daima ve nimetlere boğulma sizin elinizdedir. Gayretli ve yiğit olun. Hücum ederseniz, yenersiniz. Kaçarsanız, yenilirsiniz.

" Ölümünden korkanlar kaçmasın, zira kaçarsa öleceğine şüphe yoktur."

Mein Balıkçısının Talihi

Bir zamanlar Mein balıkçısı diye, talihi ile meşhur bir adam varmış. Mein kıyılarında balık çok az tutulduğu halde bu adam ne zaman balığa çıksa boş dönmez, sepetler dolusu balıkla gelirmiş.

Adam bu yüzden para kazanırken talihi de dillere destan olmuş. O kadar ki, birinin fazla talihli olduğunu anlatmak için "Mein balıkçısı gibi talihli" demek adet haline gelmiş.

Günün birinde balıkçı ölmüş. Cenazesi için evine gelenler, Mein balıkçısının evinde balık ve su üzerine zengin bir kütüphane olduğunu hayretle görmüşler; adamın neden balık ayından boş dönmediği o zaman anlaşılmış.

Başarının Yolu

Gary Player uzun yıllar yerel ve uluslararası golf turnuvalarında başarıyla oynayan usta bir golf oyuncusuydu.

İnsanlar ona sürekli şöyle diyorlardı:

"Topa sizin gibi vurabilmek için her şeyimi verirdim. "

Bir gün yine aynı sözlerle karşılaşan Player, sonunda kendini tutamayıp karşılık verdi:

"Hayır, vermezsiniz. Topa benim gibi vurabilmek için her şeyi ancak kolay olsaydı yapardınız! Topa benim gibi vurmak için ne yapmanız gerekiyor biliyor musunuz? Her sabah saat 05.00'te kalkıp, golf sahasına gidip bin tane topa vurmanız gerekiyor. Elleriniz kanamaya başlayınca kulüp binasına gidip elinizdeki kanı temizledikten sonra bir bant yapıştırıp, bin tane topa daha vurmanız gerekiyor. İşte o zaman topa benim vurduğum gibi vurabilirsiniz."

Kısa Cevap

Binlerce yıl önce, Yunan halkı, ayrı şehir devletleri halinde yaşıyordu. Yunanistan'ın kuzey kesimini oluşturan Makedonya'nın kralı Filip ise, bütün Yunanistan'ı kendi liderliğinde toplamak istiyordu. Bu yüzden, büyük bir ordu topladı ve kendi krallığını kabul edinceye kadar diğer şehir devletleriyle savaştı. Bir tek Lakonya ona karşı direndi. Lakonyalılar, sade yaşantıları ve cesaretleriyle tanınırlardı. Ayrıca, az ve öz konuşmaları ve kullandıkları kelimeleri dikkatlice seçmeleriyle.

Filip, bütün Yunanistan'ı ele geçirmek için Lakonyalıları hakimiyeti altına alması gerektiğinin farkındaydı. Bu yüzden, ordusunu Lakonya sınırına dayadı ve Lakonyalılara bir mesaj gönderdi: "Eğer hemen teslim olmazsanız, ülkenizi işgal ederim"

Ve eğer işgal edersem, sahip olduğunuz her şeyi yağmalayıp yakarım. Ve eğer Lakonya'ya girersem, büyük şehrinizi yerle bir ederim."

Birkaç gün içinde, Lakonyalılardan cevabı geldi.

Mektup, Lakonyalıların azminin ve cesaretinin belgesi hükmündeydi ve sadece bir kelimedenden ibaretti: "EĞER."

*İ*essiz Ders

Bir bilgenin öğrencilerinden biri, nice seneler sonra, dersleri terk etmişti. Haftalar aylar geçip adam ortalarda gözükmeyince, bilge kişi kendisini ziyarete karar verdi. Mevsim kışın, adam evde yalnızdı ve evin salonundaki büyük ocakta gürül gürül odun yanıyordu. Bilgenin kendisini niye ziyaret ettiğini tahmin eden adam, üşümüş olan bilgeyi ocağın başına davet etti, kendisi de bir şeyler ikram etmek için mutfağa yöneldi. Ocağın yanı başına oturan bilge, gelen ikramı kabul etti, fakat adama hiçbir şey demedi. Sanki adam evde yokmuş, sanki kendi evinde tek başına oturuyormuş gibiydi. Bütün dikkatini ocağa vermiş gözüküyordu.

Bilge, birkaç dakika sonra maşayı aldı, iyice köz haline gelmiş odunlardan birini ocağın bir kenarına koydu. Sonra minderine oturdu. Hala bir şey söylemiyordu. Kenara konmuş olan közün ateşi yavaş yavaş azaldı, sonra da söndü. Odada çıt çıkmıyordu. İlk baştaki selamlama hariç, bir kelime bile konuşulmuş değildi. Bilge, gitmeye hazırlanırken, sönmüş közü aldı ve yeniden ateşin ortasına koydu. Köz, ateşle ve yanan odunların ısıyla çabucak parladı. Bilge ayrılmak için kapıya yöneldiğinde, ev sahibi: "Sebebi ziyaretinizi anlıyorum," dedi. "Ateş dersiniz için de teşekkür ederim. Bundan sonra sohbetlerinizi hiç aksatmayacağım."

Tahta Atın Öğrettiği

İki çocuklu bir aile, hafta sonunu piknik yaparak geçirmeye karar vermişti. Piknik yerine vardıklarında, anne yemeği hazırlarken, baba çocuklarıyla birlikte kısa bir yürüyüşe çıktı. Yürüyüş uzun olmasa da, çocuklardan küçük olanı, yorulmuştu. Yalvaran gözlerle babasına bakıp: "Babacığım" dedi, "çok yoruldum. Beni kucağında taşıyor musun?"

Baba:"Ben de biraz yoruldum oğlum," der demez, çocuk ağlamaya başladı. Baba tek kelime etmeden etrafta ki ağaçlardan birinden kuru bir dal kesti. Dalı çakısıyla biçimlendirip yonttu, sonra da oğluna verdi.

"Al sana güzel bir at," dedi. Çocuk dal parçasından yontulmuş ata sevinçle bindi ve "Deeh! Deeh," diye bağırarak annesinin sofraya kurduğu düzliğe doğru koşmaya başladı. Küçük oğlunun birden yorgunluğunu unutup canlanışını gülerek seyreden baba, yanındaki kızına, eliyle küçük kardeşini göstererek: "Hayat budur işte kızım," dedi. "Bazen kendini çok yorgun hissedersin. Öyle olduğunda, kendine değnekten bir at bul ve yoluna devam et. Bu at da, yerine göre bir arkadaş, bir şarkı, bir şiir, bir umut, bir çiçek, bir özlem, bir hayal ya da bir çocuğun tebessümü olabilir."

Elinden Geleni Yapmış Olmak

Bir başkan adayı yerel bir fuarda şarkı söyleyen genç bir kızla karşılaşmış ve yeteneğine hayran olarak o ayın ilerleyen günlerinde gerçekleşecek olan ulusal siyaset toplantısında açılış şarkısını söylemesini istemiş.

Beni dehşete düşüren, sunucunun kıza sorduğu soru oldu: "Ya şaşırır ve milyonlarca izleyicinin gözü önünde bir hata yaparsan kendini nasıl hissedeceksin?"

Hayır. O çocuğun zihnine böyle korkunç bir düşünce yerleştirilmemeliydi. Fakat 12 yaşında olan kız güvenli bir tavırla şu cevabı verdi: "Hata yapacağımı sanmıyorum, ama yaparsam da, elimden gelen çabayı göstermiş olduğumu bileceğim."

Karıncalar ve Balıklar

Afrika'nın uçsuz bucaksız topraklarında ilkbahar yağışlarıyla oluşup yaz sığağında yok olan geçici göller vardır.

İşte bu göllerin oluşumuna tanık olan yerlilerin şöyle bir sözü vardır: "Sular yükselince balıklar karıncaları yer, sular çekilince de karıncalar balıkları"

Yani üstünlük bugün karıncadaysa yarın balığa geçebiliyor ya da tam tersi. Karınca ya da balık olmanın sağladığı üstünlüğe sevinmek kendimizi kandırmaktan öte bir anlam taşımıyor, çünkü kimin kimi yiyeceğini gerçekte suyun hareketi belirliyor.

Everest'i Yenmek

---

29 Mayıs 1953 tarihine kadar dünyanın en yüksek noktasına, Everest Tepesi'ne kimse tırmanamamıştı. Bunu ilk kez Edmund Hillary başardı. Hatta bu başarısından ötürü kraliçe ona şövalye unvanı verdi.

Hillary'nin Everest'e tırmanmasının hiç de kolay olmadığını, daha sonra kaleme aldığı High Adventure isimli kitabında anlattıklarından anlamak mümkün. Hillary, 1952 yılında da Everest'e çıkma girişiminde bulunmuş, fakat bu girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Bu başarısız tırmanışın ardından İngiltere'de bir okul önu konuşma yapmak için davet etmişti. Anlatıldığına göre, başarısız denemesinden bahsettikten sonra, Edmund Hillary duvarda asılı büyük boy Everest fotoğrafına doğru bakmış, bir müddet hiç konuşmamıştı. Ardından, fotoğrafa doğru yürümüş, önünde durmuş, sonra yumruğunu havada sıkıp bağırarak şöyle demişti:

"Ey Everest! Beni bu ilk denememde yendin, bunu kabul ediyorum. Ama işimiz daha bitmedi. Yine geleceğim ve zirvene bu kez çıkacağım!"

Sonra kendisine şaşkın gözlerle bakan öğrencilere dönüp, bir yıl sonra

ulaşacağı başarısının sırrını hemen açıklayıp, inanmıştı:

"Arkadaşlar, beni mağlup ettiği için Everest büyük. Ama onun büyüklüğü hiç değişmiyor; benim inanç ve azmim ise her geçen gün büyüyor!"

Bir yıl sonra, Edmund Hillary, büyüyen inanç ve azminin meyvesi olarak, Everest'in zirvesine ilk ayak basan kişi olmayı başardı.

*S*öhret ve Başarı Bir Gecede Gelmez

Bir İngiliz kadını, bir gün Lord Northcliffe:

Ünlü İngiliz yazar ve şairi Thackeray, bir sabah gözlerini açtı ve kendisini meşhur bir adam olarak buldu, demişti.

Lord Northcliffe, bu iddiaya şu cevabı verdi:

Thackeray, yataktan kalkıp kendini meşhur bir adam olarak bulduğu ana kadar, 15 sene her gün 8 saat yazmıştı."

Bu cevap, başarının öyle bir gecede gelip sahibinin bakacak bir talih kuşu olmadığını göstermektedir.

Fiziki Eksikliklerini Dert Etmeden Çalış!

Kör ve sağır biri olmasına rağmen, Bayan Helen Keller, bir gün ünlü bir yazar ve hatip olmuştu. Hayatı acı ve ıstıraplar içinde geçtiği halde o yılmadan çalışmıştı. Hatta Redelitte Kolejini en üstün derece ile bitirmişti.

Bayan Keller, derin bir mizah kabiliyetine de sahipti. Bir gün Harvard Üniversitesinde gençlere hitabına şu sözlerle başlamıştı: "Siz gençler, benden çok daha talihli insanlarsınız. Zira bendeki bir eksiklik hiç birinizde yok."

Harvardlı gençler, hatip kadının körlük ve sağırlığını kastettiğini sanarak son derece üzölmüşlerdi ki, Bayan Keller sözlerine şu cümle ile devam etmiş-
ti: "Çünkü benim dişlerim takma."

Ve gençler, Bayan Keller'i çılğınca alkışlamışlardı.

Anne Zürafa ve Yavrusu

Bir zürafanın dünyaya gelmesi zorlu bir iştir. Yavru zürafa annesinin rahminden yaklaşık 3 metrelik bir yükseklikten aşağı düşer ve bu düşüş genellikle sırt üstü olur. Yeni doğmuş zürafa, birkaç saniye içinde yüz üstü dönerek ayaklarını vücudunun altına alır. Dünyaya ilk defa işte bu şekilde dururken bakar, sonra da doğum sıvısının son kalıntılarını yüzünden ve kulaklarından silkeler. Şimdi, annesinden alacağı sert ama bir o kadar da şefkatli hayat dersine hazırdır artık!

Anne zürafa bebeğinin üzerine eğilir. Bir dakika kadar bekler ve sonra ilk bakışta çok mantıksız görünen bir şey yapar: Bebeğini ön ayaklarıyla tekme-lercesine dürterek onu ayağa kalkmaya zorlar.

Yavru zürafa ayağa kalkmadığı takdirde bu zorlu süreç defalarca tekrarlanır. Ayakta durma mücadelesi çok önemlidir. Yavru zürafanın yorgunluğu arttıkça anne onu tekrar tekrar tekmeleyerek çabalaması için uyarır. Nihayet, yavru zürafa titrek bacaklarının üzerinde ilk defa ayakta durmayı başarır. Daha sonra anne zürafa başka "ilginç" bir şey yapar: Onu yeniden tekmeleyerek yere düşürür. Niye mi dersiniz?

Ona nasıl ayağa kalktığını hatırlatmak için vahşi hayatta bebek zürafalar için en güvenli yer annelerinin yani ve sürüleridir; dolayısıyla, sürüden ayrılmamaları için, mümkün olan en kısa sürede ayağa kalkmaları gerekir. Aslanlar, sırtlanlar, leoparlar ve vahşi av köpekleri genç zürafaları büyük bir keyifle takip ederler ve eğer anne zürafa yavrusuna nasıl ayakta kalacağını öğretmezse, yavru zürafaları bu yırtıcı hayvanlara yem olması işten değildir. Bu, biraz sert ama anne şefkatiyle dolu bir hayat dersi.

Peki, biz insanlara bakan yönü nedir, diye sorarsanız, şimdi hayatta olmayan Irving Stone'a kulak vermeniz gerekiyor. Hayatını önemli kişileri inceleyerek ve onların hayatlarını yazarak geçiren Stone, bu özel insanların ortak noktasını şöyle tarif ediyor: "Onların hayatlarında hep peşinden koşacakları ve onları ayakta tutacak bir gayeleri ve düşleri vardır."

Elbette ki, insanın gayesine ulaşması kolay olmaz, bazen sert engellerle karşılaşır. Ama görünüşte sert ve çetin gibi görünen bu şartların altında, aslında insanı kuvvetlendiren ince bir şefkat vardır. İşte, sadece "özel" insanlar için değil, hepimiz için geçerli olması gereken bu gerçeği Stone şöyle dile getiriyor: "Bu insanlar defalarca darbeler yerler, yere yıkılırlar, karalanırlar ve yıllarca hiçbir şey elde edemezler. Ama yere yıkıldıklarında her zaman ayağa kalkarlar. Bu insanları yok edemezsiniz. Onlar çalışıp didinirler ve hedeflerine ulaşmaya çalışırlar. Hayatlarının sonunda yapmaya çalıştıkları şeyin ancak mütevazı bir kısmını başarsalar da asla yılmazlar!"

Başarı ve Güven

Ünlü Kodak firmasının kurucusu Mr. Eastman 1935'li yıllarda basit film makineleriyle Afrika'da vahşi hayvanların çok yakından fotoğraflarını çekmiş, bunları evinde dostlarına gösteriyormuş. Hayvanların bu kadar yakından filme alınmış olması misafirlerini heyecanlandırmıştır. İçlerinden biri dayanamamış: "Aziz dostum," demiş. "Bu işi nasıl gerçekleştirdin?" O da cevaben: "Yanıma güvendiğim bir avcı adam aldım. Makinemin on metre kadar önüne bir çizgi çizdim. Avcıya, ben film çekerken herhangi bir hayvan bu çizgiyi geçme teşebbüsünde bulunursa derhal vur dedim," demiştir.

Misafirler şaşırılmışlar ve hep bir ağızdan: "Ya avcı vurmasaydı, insan bu kadar tehlikeli bir işe nasıl cesaret edebilir," diye sorduklarında cevaben: "Dostlarım, hayatta başarılı olmak istiyorsanız, yanınızda çalıştırdığınız insanlara güvenmeyi öğrenmelisiniz," demiştir.

Bana Bildiğin Herşeyi Öğret

Bir gün bir adam, büyük düşünür Aristo'ya gider ve yalvarır:

"Lütfen, Aristo, bana bildiğin her şeyi öğret." der. "Bildiğin her şeyi, ama her şeyi bilmek istiyorum!"

"İsteğini düşüneneğim. Ama önce, birlikte nehre doğru şöyle bir yürüyelim, ne dersin," der Aristo.

Genç adam Aristo ile beraber nehre doğru gider. Nehre vardıklarında Aristo yerden bir taş alır, suya bırakır ve genç adama taşı sudan çıkarmasını söyler. Genç adam taşı çıkarmak üzere suya eğilince Aristo onu ensesinden kavrayıp kafasını suya sokar ve genç adam canla başla bir halde kollarını sallayana dek öylece tutar. Genç adam nefes alabilmek için debelenip durur. Aristo, genç adamın bu numaradan kendine bir ders çıkaracağına kanaat getirince kafasını sudan çıkarır.

Nihayet tekrar konuşabilecek hale gelince şaşkınlık ve öfkeyle sorar genç adam:

"Neden yaptın bunu? Az kalsın boşuluyordum!"

Aristo yanıtlar: "Sana bildiğim her şeyi öğreteceğim. Ama öğreteceklerimi öğrenmen için, öğreteceklerime fena halde ihtiyaç duyman lazım. Yaşamak için nefes almaya duyduğun kadar öğrenmeye gereksinim duymuyorsan, öğreteceklerimin sana bir faydası olmaz.

Kafesin İçindeki Hayat

Hayalinizi sürekli gözünüzün önünde tutmalısınız. Hayalinizi asla gözden kaçırmayın. Henry Ford'un da bir zamanlar dediği gibi, 'Engeller, gözünüzü hayalinizden ayırdığınız zaman gördüğünüz o korkunç şeylerdir.'

Florence Chadwick adında 34 yaşındaki bir bayan yüzücü, 32 kilometre genişliğindeki kanalı, Kaliforniya sahili açıklarındaki bir adadan Kaliforniya'ya yüzmek üzere kendini Pasifik Okyanusunun soğuk sularına bıraktı. O gün yoğun bir sis vardı ve milyonlar onu ekran başından izliyordu.

Suya gireli saatler olmuştu. Yorgunluk kadar soğuk ile de mücadele ediyordu. Konsantrasyonunu kaybetmesi donma tehlikesi demekti. 15 saat olmuştu. Daha fazla dayanamayacağına karar verip kendisini sudan çıkarmalarını istedi. Hemen yanı başında giden teknede antrenörünün ve annesinin yürek lendirme çabaları ve kıyıya çok az kaldığını söylemeleri işe yaramadı. Florence sudan çıkarıldı.

Bir süre sonra kendine geldiğinde, gazeteciler ona neden kıyıya sadece birkaç yüz metre kala bıraktığını sordu. Bekledikleri yanıt suyun soğuk oluşu ya da dayanılmaz bir yorgunluk olmasıydı. Kadının cevabı ise şu oldu: 'Sisten

bir Şey göremiyordum. Karayı grebilseydim, sonuna kadar gtrebilirdim. Florence'in hikayesi burada bitmiyor. Birkaç ay sonra ikinci denemesinde, yine sise ve soğuğa rağmen kanalı geçmeyi başardı. Kanalı ilk geçen kadın unvanını almakla kalmadı, erkekler rekorunu da iki saat kısalttı.

Bu kez böylesine başarılı olmasının sebebi, yüzerken sürekli kıyıyı gözünün önüne getirebilmesiydi, zihninde canlandırabilmesiydi. Çünkü bu kez, fiziksel olarak hazırlanmanın yanında, zihinsel olarak da hazırlandı. Kıyıya varışını birçok defa hayal etti.

Başarı İstediklerinizi Sormakla Başlar

Henry Ford bir arkadaşından on bin dolar borç istedi. Arkadaşı parayı verdi ve Ford Otomobil firmasını kurdu. Ya sormaya çekinseydi? Steve Jobs ve Steve Wosniac hiç paraları olmadığı halde ufak bilgisayarlar yapıp satmak istiyorlardı. Bu yüzden üç elektronik bayisinden bir ay vadeli yirmi beş bin dolarlık mal aldılar. inanılmaz bir inançla istemiş olmalıydı ki, iki gence malları beş parasız verdiler.

Jobs ve Wosniac, kısa sürede yüz bilgisayarı kurup sattılar ve bayilere olan borçlarını yirmi dokuz gün sonra ödediler. Bu, Apple bilgisayarının ve kişisel bilgisayar devriminin başlangıcı oldu. Ya sormaya cesaret etmeselerdi?

Sormak, başarı ve mutluluğun en çok ihmal edilen sırrıdır. Kim olursanız olun, nerede olursanız olun, hayattan bir şeyler istiyorsanız, sormayı öğrenmelisiniz. Eğer bir şeyler olmasını, bir şeylerin değişmesini istiyorsanız, sormak zorundasınız.

Çok basit bir sebep yüzünden kendimizi istediklerimizden mahrum ederiz; sormayız. istemeye çekiniriz. Sormak, birçoğumuz için zor bir şey haline gelebilir. En yakınımızdaki insanlardan bile bir şeyler istemekten çekindiği

miz zamanlar olur.

Gerçekleştiremediğimiz arzularımız var. Korkularımız nedeniyle gerçek arzularımızı dile getirmeyiz ve bunun sonucunda da hayattan istediklerimizi alamayız. Sormaya başladıkça, hayatınızın değiştiğini göreceksiniz. Sizi ne kadar çok şeyin beklediğini fark edeceksiniz.

Merhamet

Kadim bir hikayedir: Eski zamanlarda, bir adam şehrin sularının dibinde bekler ve gelen giden yolcularla konuşurmuş. Bir grup yolcu gelmiş bir gün ve "Söylesene dostum" demişler.

Bu şehirde yaşayanlar nasıl insanlardır, içeri girip burada konaklamaya değer mi?"

"Peki ya sizin geldiğiniz yerde insanlar nasıldı?" diye sormuş adam.

"Aman aman" demiş yolcular, "Herkes o kadar kötü, o kadar hırslı, o kadar düzenbazdı ki, kendimizi buralara zor attık.",

"Buradaki insanlar da öyledir" demiş adam. "Yarın siz yolunuza devam edin. Bu şehrin size verebileceği hiçbir şey yok."

Günün birinde başka yolcular gelmiş ve aynı soruyu sormuşlar. Adam da aynı soruyu sormuş. "Bizim geldiğimiz şehirde insanlar iyi, cömert ve yardım-severdiler ve biz orada çok mutluyduk" diye cevaplamış yolcular.

"O halde girin ve Şehrin tadını çıkarın, zira bu Şehrin ahalisi de öyledir" demiş adam.

Hayata nasıl baktığımız, neyi gördüğümüzü belirler. Güzelliğe aŐına olanlar, onu her yerde kaim kılmak ister.

İyi Hayat

Helen Keller örneği bunlardan biri. Onun öykü güçlü tutumun en zorlu koşulların üstesinden gelerek sıradışı bir hayat inşa etmeyi nasıl da olanaklı kıldığına eşsiz bir örnek oluşturuyor.

Helen 27 Haziran 1880'de herhangi bir sağlık sorunu olmadan doğdu, ancak 19 aylıkken nadir görülen, doktorların kesin tanı koyamadıkları, onu kör ve sağır bırakıp konuşma yetisini de elinden alan ağır bir hastalık geçirdi. Hiçbir şey göremeden, işitemeden ve söyleyemeden, dünyadan tümüyle soyutlanmış bir halde 7'sine geldiğinde, ailesiyle ileti-şim kurmakta işine yaran birbirinden farklı altmıştan fazla işaret icat etmişti. 1887 yılında Helen'in annesi ile babası, işitme özürlü gençler üzerinde çalışan Alexander Graham Bell'le temas kurdu. Bell aracılığıyla Helen'in eğitimini, o zamanlar henüz 20'sinde olan öğretmen Anne Sullivan üstlendi.

Anne, Helen'in babasından küçük kızı bir süreliğine bahçelerindeki küçük kulübede, ailenin geri kalanından yalıtmayı talep etmekle işe başladı ve bu izni aldı. İlk işi, o sıralar şımarık, kaprisli, taşkın ve idare edilemez bir halde olan küçük Helen'i disipline sokmak oldu. Disiplin ile şefkati bir arada uygulayan Anne, Helen'a tadoma metoduyla Helen'in konuşan insanların dudakları

na dokunarak titreşimleri duyması ve Anne'in sağır dilsiz alfabesindeki kabartıları Helen'in avcuna bastırarak ifade etmesiyle anlaşılır bir şekilde düşünüp konuşmayı öğretti. Bu arada Helen raille alfabesiyle Fransızca, Almanca, Yunanca ve Latince de öğrendi. 1904 yılında, Anne Sullivan'ın her bir sözcüğü avcuna "yazması" yoluyla Radcliffe College'ı üstün başarı derecesiyle tamamladı ve böylece, üniversiteden mezun olan ilk işitme özürlü oldu. Daha sonra Helen, müthiş bir istem gücüyle, dünyaca tanınan bir hatip ve yazar haline geldi.

Hayatını dünyadaki tüm özürlüler adına mücadeleye adadı. 1915'te körlükle mücadele için, kar amacı gütmeyen Uluslararası Helen Keller Vakfı'nı kurdu. Helen ve Anne Sullivan birlikte 39'dan fazla ülkeyi ziyaret ettiler ve Grover Cleveland'dan John F. Kennedy'ye kadar tüm Amerikan başkanlarıyla tanıştıkları, temposu hiç düşmeyen bir etkinlik içinde hayatlarının 49 yılını paylaştılar. Ayrıca Helen sosyalist parti üyesiydi; 1909' dan 1921' e dek işçi sınıfını destekleyen kampanyalar düzenledi ve yazılar yazdı. Toplam on bir kitap ve sayısız makale kaleme aldı. 14 Eylül 1964'te Başkan Lyndon B. Johnson, Helen'i, Amerika'da bir yurttaş için en büyük onur olan Ulusal Özgürlük Madalyasıyla ödüllendirdi. Helen 1 Haziran 1968'de, 88 yaşında, Anne Sulhvan'ın ölümünden 30 küsur yıl sonra hayata veda etti.

"Yeterince çaba gösterdiğimiz takdirde yapamayacağımız şey yok" iddiasını söyleşilerinde sıklıkla yineliyor ve neden söz ettiğini çok iyi biliyordu. İyimserlik üzerine yazdığı bir kitabında şu satırlar yer alıyor: "Bugüne dek yıldızların gizemini çözen, bilinmedik denizlere yelken açan ya da insan ruhuna yeni bir kapı aralayan bir kötümser çıkmadı"

Doğrusu, kişi olarak, yurttaş olarak ya da mesleki olarak gelişme ve başkalarına yararlı olma hedefine her gün daha sıkı sarılan Helen ya da adları bilinmeyen diğer sayısız örnek karşısında insan, belki de istemekten gelen gerçek gücün görünür olanda, göz alıcı olanda, dışsal olanda bulunmadığını

ve basit bir beceriden, fiziksel, maddi ya da zihinsel güçten ibaret olmadığını doğruluyor. Burada, içsel güçle ilişkili olması gereken çok daha önemli bir şey söz konusu.

Gerçek güç, her insanın ruhunun derinliklerinden gelir: Zorluklara göğüs germemizi, bin kez de düşsek ayağa kalkmamızı, haklı ya da gerekli bir dava uğrunda mücadele vermemizi, umudumuzu asla yitirmememizi, direnmemizi, başımıza gelenlerden yapıcı bir ders çıkarmamızı, ben dediğimiz şeyin gerçekte biz demek olduğunun ayırıcında olup ona göre davranmamızı, hayatın her anının değerini bilip şükretmemizi, sıkıntılı zamanları da hoşlukla karşılamamızı, herkes için daha iyi bir gelecek uğrunda samimiyetle çalışmamızı, korkusuzca ilerlernemizi, hayatın her türlü meydan okumasına cesaret, sorumluluk, alçakgönüllülük ve güvenle karşılık vermemizi, sağlayan işte bu güçtür.

Kısacası, belki de gerçek güç, tavır ve yaklaşımlarımız sayesinde bireysel ve kolektif gerçekliği değiştirebilme kapasitemizi artırmaktan gelen güçtür.

İyi Hayat'a Dair Sözler

"Günün birinde bir krala, armağan olarak iki şahin yavrusu sunulur. Kral, onları eğitmesi için bir şahin terbiyecisine verir. Birkaç ay sonra usta terbiyeci krala, yavrulardan birinin kusursuz bir şekilde eğitildiğini, ancak diğerine ne olduğunu bir türlü anlayamadığını söyler.

İkinci yavru saraya geldiği gün tünediği daldan hiç kıpırdamamıştır, öyle ki yiyeceğini bile ayağına götürmek gerekmektedir. Kral, saraya türlü çeşitli şarlatan hekim ve şifacı getirtir, fakat hiçbiri kuşu uçurmayı başaramaz. Görevi sarayahalisine verir, ancak durumda yine en ufak bir değişiklik olmaz. Kral, sarayın pencerelerinden kuşun devinimsizliğinin sürdüğünü görebilmektedir.

Son çare olarak tebaasına haber salar ve ertesi sabah şahin yavrusunun bahçede uçtuğunu hayretler içinde görür. "Bu mucize kimin eseriye bulup getirin bana!" buyurur Kral. Derhal huzuruna bir köylüyü çıkarırlar.

Kral, 'Şahini uçuran sen misin? Nasıl yaptın? Büyücü müsün sen?' diye art arda sorarak, anlamaya çalışır işin sırrını.

Hoşnutlukla korku arasında gidip gelen zavallı köylü durumu açıklar: 'Hiç zor olmadı Ekselansları. Tünediği dalı kestim yalnızca. Yavru da, kanatları olduğunu fark edip uçmaya başladı.'

Cesaretin Simyası

Vincent van Gogh, "Kendimizde yeni yollar deneme cesareti bulamasaydık, yaşamak neye yarardı?" diyordu ve neden söz ettiğini çok iyi biliyordu. Diğer ressamlardan açıkça farklı stili, çağdaşlarının kafasını karıştırarak onu reddetmelerine ve anlayamamalarına yol açtı, fakat yıllar sonra eserlerinin güzelliği tüm dünyada milyonlarca kişiyi etkisi altına alacaktı. Ona "kızıl saçlı çılgın" diyorlardı. Her şeye karşın o, risk aldı.

Thomas Alva Edison, prototiplerinden her birini yaratabilmek için giriştiği binlerce sonuçsuz denemede asla cesaretini yitirmediğini, çünkü geride bıraktığı her hatanın ileri doğru atılan yeni bir adım olduğunu yineliyordu. Edison ve ekibi, yeni bir mucide dek aşılamayacak bir rakam olan tam 1.093 patent ürettiler. O ve arkadaşları sayesinde bugün hayatımızda, onun çabaları olmasa akla hayale gelmeyecek bir konfor düzeyine sahibiz. Çocukluğunda öğretmenleriyle okul arkadaşları, onun kafasının oldukça karışık olduğunu düşünüyorlardı. Her şeye karşın o, risk aldı.

Atletizm alanında Dick Fosbury, bugün Fosbury atlama tekniği olarak bilinen, diyagonal olarak koştuktan sonra sıçrayıp çitayı sırtüstü aşmak şeklinde betimlenebilecek teknikle yüksek atlamada devrim yarattı. Fosbury geleneksel

Doğu (makas) ve Batı (yüzüstü) atlama tekniklerinden koparak yeni yollar aradı. İşin ilginç yanı, onun atletlerin ne en uzun boylusu ne en güçlüsü ne de en hızlısı olmasıydı. Fakat alışlagelmiş tekniklerle yetinmeyen bir atlet olduğu doğrudu, öyle ki yeni stilini denemeye henüz 16 yaşındayken başladı.

Oregon Devlet Üniversitesi'nde okurken, NeAA (Üniversiteler Ulusal Atletizm Birliği) derecesiyle olimpiyatlara katılma hakkı elde etti. 1968 Meksika Olimpiyat Oyunları'nda, kariyerinin doruğunda, altın madalya kazandı ve 2,24 metreyle olimpiyat rekoru kırdı. Böylece, 1990 yılından başlayarak diğer atletlerce de benimsendiğinde, kırılan rekorların derecelerini radikal bir biçimde yükseltecek olan yeni tekniğin potansiyelini sergilemiş oldu. Ulusal düzeydeki seçicisi ona delirmiş olduğunu, sırtüstü atarsa ölebileceğini söylüyordu. Her şeye karşın Fosbury risk aldı ve kazandı.

"Risk" sözcüğünün sözlükteki tanımının, salt yitirme ya da başaramama olasılığına atıf yaparken; risk alma ediminin içerdiği bir özleme kavuşma, gerçekleştirme, başarma ya da becerme olasılığına hiç atıf yapmaması ilgi çekici olduğu denli üzücüdür de. Sözlüğe bakılırsa risk, bir zarar görme ya da bir bozguna uğrama olasılığının artmasıdır. Diğer bir deyişle, risk bi.:e, elimizdekini yitirme ya da arzumuzda kavuşamama olasılığı olarak sunulur. Bu durumda kim risk alır ki? Yitirme korkusuyla felce uğramış bir haldeyken kaybedeceğimiz açıktır, çünkü hem kendi durumumuzu hem de çevremizdekilerin durumunu iyileştirecek yeni koşulları oluşturabilmek için yenilik yapmaya, denenmemiş yollar denemeye, riske girmeye, elimizdekilerle kumar oynamaya kalkışmayız.

Sağduyunun Gücü

İyi Hayat iki kutup üzerine oturur: Bir yanda bir özlemi gerçekleştirmek için çalışmak, bir ideale. Bir amaca ulaşmak için çaba göstermek vardır; diğer yandaysa bunu küçük şeylerden, gündelik olandan, normalde önem atfetmediğimiz, ama gerçekte temel ve vazgeçilmez olandan hareketle yapmak. Sorumlu olmak, çevremize her an, ciddi kıtlığından dolayı giderek çok değerli bir cevhere dönüşmekte olan sağduyu penceresinden bakmayı içerir. Kısa bir süre önce yakın bir dostumdan, aşağıdaki metni içeren eğlenceli bir e-posta aldım:

Açtıysan, kapat,
Yaktıysan, söndür,
Kirlettiysen, temizle,
Dağıttıysan, topla,
Borçluysan, öde,
Vaat ettiysen, yerine getir,
Bilmiyorsan, yorum yapma,
Yorum yaptıysan, sorumluluğunu al,
Sana ait olmayan bir şeyi kullanman gerekiyorsa, sahibinden iste,
Nasıl çalıştığını bilmiyorsan, elini sürme,

Bozduysan, onar,
Nasıl onaracağını bilmiyorsan, bilen birini bul,
Daha iyisini yapamayacaksan, eleştirme,
Yardım edemiyorsan, rahatsız etme,
Gücendirdiyse, özür dile,
Ne diyeceğini bilmiyorsan, ağzını açma,
Seni ilgilendirmiyorsa, burnunu sokma,
Senin değilse, iade et,
Bedavaysa, boşa harcama,
İşine yarıyorsa, iyi davran,
İstedğini yapamıyorsan, yaptığını isterneyi dene,
Seni rahatsız ediyorsa, başkalarını da etmesine engel ol,
Nazik biri olabiliyorsan, ol; ki daima olunabilir,
Sorumlu biri olabiliyorsan, ol; ki daima olunabilir,
Şükredebiliyorsan, et; ki daima edilebilir,
Kısacası, eğer iyilik yapabiliyorsan, yap ki daima yapılabilir...

Bu metin bana, sorumluluk ve sağduyuya bir örnek gibi göründü. Bu ilkeleri gündelik hayatımızda uygulasaydık, hepimiz iyi hayat yaşıyor olurduk. Tıpkı sorumluluk gibi yalın, apaçık ortada, fakat etkili, çok etkili ilkeler bunlar.

Asıl Zevk

Tarihin en ünlü filozoflarından biri olan Sokrates, Atina kanunlarına göre yargılanıp ölüme mahkum edildi.

Sokrates'i son kez görmeye gelen öğrencilerinden biri, hocasının elinde bir saz gördü. Sazın nasıl çalınacağını öğrenmek istediğini söylediğinde ise, öğrencisi hayretle:

- Üstadım! Ama nasıl olur? Az sonra zehri içeceksiniz, çalmaya vaktiniz olmayacak ve bir zevk duymayacaksınız, dedi.

Sokrates, ölmeden önce son dersini verdi:

- Evladım! Asıl zevk çalmakta değil, çalmayı öğrenmektir.

Yolun Kenarına Diken Eken Adam

Adamın biri yolun kenarına dikenler ekti. Dikenler büyüyüp gelişince yoldan geçenleri rahatsız etmeye başladı. Gelip geçenler: Bu dikenleri sök, insanları rahatsız etmesinler, demeye başladılar. Adam bunları duyuyor, fakat aldırmıyordu. Bir gün Allah'ın bir velisi ona: Mutlaka bu dikenleri sök, dedi. Adam itiraz etmedi. Evet mutlaka bir gün sökerim, dedi. Adam ha bire yarın dedikçe dikenler büyüyüp güçleniyordu.

Veli adama: Ey vaadinde durmayan adam, sök şu dikenleri bu işi sürünce mede bırakma, dedi.

Adam: Babacığım, daha çok gün var, bugün olmazsa yarın, bir gün mutlaka bu işi yapacağım, dedi.

Veli adam bunun üzerine şu sözleri söyledi:

- Sen, hep yarın diyerek bu işi erteliyorsun. Fakat şunu bil ki, her geçen gün o dikenler büyüyüp güçleniyor, dikenleri sökecek olan sen ise güç kuvvet kaybediyorsun; dikenler gün geçtikçe gençleşiyor, sense ihtiyarlıyorsun.

Hazret-i Mevlana diyor ki: Sen her bir kötü huyunu diken bil. O dikenler kaç

kere senin ayaklarına battı, seni yaraladı. Çirkin huyunun başkalarını da rahatsız ettiğini bilmiyor musun?

Diken her gün, her an yeşerip tazelenmede, diken sökecek her gün daha da perişan olmada. Diken büyüyor, sen yaşlanıyorsun, güçten kuvvetten düşüyorsun.

50. Vatanını En Çok Seven Görevini En İyi Yapandır

Yaklaşık bir aydır her yerden karakolun basılacağı haberleri geliyordu. Üstelik baskının öncekilerden çok daha büyük olacağı söyleniyordu. Yakın birliklerden timler getirildi, karakolun etrafına mayınlar döşendi, ağır silahlarla takviyeler yapıldı ve baskın beklenmeye başlandı. Baskın saati ve terörist sayısı bile gelmişti 22:10, 500 terörist. Belirtilen saatte cehennem başladı. Gecenin karanlığında karakoldan yükselen ateşleri görüyordum.

Karakol havan ve roket mermilerinin patladığı yerdeydi. Tam anlamıyla çember içine almışlardı. Doğruca jandarmanın binasına gittik. Karakolun merkezi telsizle timlerle konuşuyor, istenen yerlere ateş desteği sağlıyordu. Bir süre sonra telsiz konuşmaları timlerden birinin üzerine yoğunlaştı. Defalarca çağrı yapılıyor ancak bir türlü cevap alınamıyordu.

Bir saat kadar sonra telsizden bitkin bir ses duyuldu:
"Yaralıları var, yaralıları alın."

Tüplerimiz diken diken olmuştu. Hemen cevap verildi:
"Tamam Suat 3, sakın olun, az sonra birlik çıkacak."

İlk yaralı haberi o timden gelmişti. Tim komutanı konuşurken arkadan silah sesleri duyuluyordu. Telsizin başındaki tim komutanı, bu timde şehitler de olduğundan emindi.

Tekrar çağrı yapıldı.

"Suat 3 , irtibatı kesme. Sakin olun!"

Tam bir buçuk saat tim komutanı;

"Yaralıları var. Kan kaybediyorlar. Yaralıları alın!" çağrısını tekrarladı durdu. Takviye alan teröristler baskının şiddetini gittikçe arttırıyorlardı. Oraya destek yollamak şöyle dursun, mevzi değiştirebilmek bile mümkün değildi.

Bir süre sonra, telsizden;

"Hemen gelip yaralıları almazsanız, karakola dönüp bölüğün tarayacağım." sözleri duyuldu. Hemen tabur komutanı devreye girdi. Aynı sözcüklerle tim komutanına sakin olma çağrısı yaptı.

Tim komutanı "Yaralıları alın!" dışında başka bir şey demiyordu. Bu konuşmadan sonra bir saat kadar tim komutanından hiç ses çıkmadı çağrılara cevap vermedi. Hepimiz tim komutanının şehit olduğunu düşünüyorduk.

Tim komutanının okuldan bir devre arkadaşı geçti telsiz başına. Son bir ümitle telsiz kodlarını da kullanmadan konuşmaya başladı:

"Devrem ben Hüseyin. Geçmiş olsun, biraz daha dayan olur mu? Bak timler yola çıktı, geliyorlar. Aman pes etme olur mu?" Telsizin mandalını bırakıp beklemeye başladı.

"Ne olur yaralıları alın. Ben de yaralıyım." O ana kadar kendisinin de yaralı olduğunu söylememişti. Hepimiz donup kalmıştık.

Telsizin başındaki devre arkadaşı da bu söz üzerine mikrofonu fırlattı ve

odadan çıktı. Ses kesildi. Sabaha kadar hiç konuşmadı. Yüzlerce kez yapılan çağrılara cevap vermedi. Artık tim ve komutandan ümidi kesmek üzereydik ki, birden telsizin mandalına basıldı. Telsizden silah sesleri geliyordu. Ve onbeş saniye sonra hayatım boyunca unutamayacağım bir İstiklal Marşı dinlemeye başladık.

Mandala sürekli basıldığı için diğer bütün telsizler durmuştu. Çatışma altında yaralı tim komutanının söylediği İstiklal Marşını dinliyorduk. Birinci dörtlüğü bitirdi. İkinci dörtlükte sesi çatallaştı, kelimeler uzadı, ama marşı söylemeyi bırakmadı. Bozuk bir ses tonuyla, kendini zorlayarak devam etti. Marşı bitirdiğinde hepimiz tükenmiştik.

Huzurun Kıymeti

Bir padişah acemi bir köle ile gemiye binmişti. Köle hiç deniz görmemiş, gemi yolculuğu yapmamıştı. Ağlamaya, inlemeye başladı. Tir tir titriyordu. Avutmak için çok uğraştılar, ama bir türlü sakinleşmedi. Padişahın keyfi kaçtı. Herkes aciz bir vaziyetteyken gemide bulunan yaşlı bir adam padişahın huzuruna çıktı; Müsaade buyurursanız ben onu sustururum, dedi. Padişah da, lütfetmiş olursunuz, dedi.

Yaşlı adam emretti, köleyi denize attılar. Köle birkaç kere suya battı çıktı. Sonra yakaladılar, gemiye tekrar çıkardılar. Köle bir köşede uslu uslu oturmaya başladı. Yaşlı adamın yaptığı iş padişahı hayrete düşürdü.

Bu işteki hikmet nedir? diye sordu. Yaşlı adam cevap verdi, köle ewelce suya batmayı tatmamıştı. Gemideki selametın kıymetini bilmiyordu. İşte huzur ve saadet de böyledir, bir felaket görmeyen kimse, huzurun kıymetini bilemez.

Farkında Olmak

On yıllık bir eğitimin ardından Zenno artık bir Zen ustası olmaya hazır olduğuna inanıyordu. Yağmurlu bir günde ünlü üstadı Nan-in'i ziyarete gitti. Zenno içeriye girdikten sonra öğretmeni Nan-in sordu:

Şemsiyeni ve ayakkabılarını kapının dışında mı bıraktın?

Elbette, diye cevapladı Zenno. Bu bir kibarlık kuralıdır. Gittiğim her yerde böyle yaparım. O zaman bana şunun cevabını ver: Şemsiyeni ayakkabılarının sağ tarafına mı, yoksa sol tarafına mı koydun? En ufak bir fikrim yok efendim. Zen sanatı kişinin tüm hareketlerinin tamamıyla farkında olması sanatıdır, dedi Nan-in. Dikkat etmediğimiz küçük detaylar bir adamın hayatını tamamıyla mahvedebilir. Evinden aceleyle çıkan bir baba asla baltasını küçük oğlunun kolayca ulaşabileceği bir yerde bırakmamalıdır. Kılıcını her gün cilalamayan bir Samuray, en ihtiyaç duyduğu anda kılıcının paslanmış olduğunu görecektir. Sevdiği kadına çiçek vermeyi unutan bir erkek sonunda terk edilecektir.

Zenno işte o zaman anladı; ruhani dünyada uygulanan Zen tekniklerini çok iyi bilse de, onları günlük hayata geçirmeyi unutmuştu.

Cennet ve Cehennem

Bir Samuray rastladığı bilgeye kafasına takılan bir soruyu yöneltti:
- Cennet nasıl bir şeydir, cehennem nasıl bir şeydir?

Din adamı azarlarcasına karşılık verdi,
"Samuray'a, git başımdan, senin sorularına ayıracak vaktim yok!

Ummadığı bu cevaba bir de yanındaki arkadaşlarının gülmesi eklenince Samuray'ın kan beynine sıçradı. Hemen kılıcını çekti ve bilgeye doğru hamle yaptı:

Şimdi senin o kelleni gövdenden ayıracağım; sen kiminle konuştuğunu sanıyorsun?

Din adamı hiç heyecana kapılmadan Samuray'ın kendisine iyice yaklaşmasını bekledi. Sonra da Samuray'a sakin bir şekilde seslendi,
"İşte cehennem budur!"

Samuray şaşırıldı. Kılıcı havada kaldı. Sonra da onu kılıfına sokarak bir kenara oturup sakinleşmeye başladı. Kendi kendisine söylendi:

- Az kalsın savunmasız bir insanı öldürecektim; üstelik de bir bilgeyi...

Sakinleştikten sonra bilgeye bakarak alçak sesle konuştu:
- Özür dilerim, efendim.

Bilge gülümseyerek karşılık verdi savaşçıya:
- İşte Cennet de budur.

Öğrenmeye Açık Olmak

Zengin ve tanınmış profesör, bir Zen bilgesini ziyarete gider. Kendisini tanıtmak için tüm ünvanlarını, bitirdiği ve ders verdiği üniversiteleri, ne kadar önemli biri olduğuna dair bilgileri ustaya sıralar. Ama daha Zen bilgisi ağzını açar açmaz onun sözünü keserek kendi bilgisini ortaya koyar. Bu söz kesmeler sıkça devam eder.

Zen bilgisi, profesöre çay içip içmeyeceğini sorar. Profesör, ikramı kabul eder. Bilge, çay bardağına çay koymaya başlar ve bardak ağzına kadar dolar. Ama doldurmaya devam eder bilge. çay bardaktan taşıp masaya, yerlere dökülmeye başlayınca, profesör telaşla,

- Dur, görmüyor musun bardak doldu, koyacak yer yok, der.
- Tıpkı senin zihnin gibi, der bilge. Yeni bilgiyi koyacak yerin yok. Sana nasıl bir şey öğretebilirim ki?

Sınav

Kral maiyetini önemli bir görev için sınamak istemiş. Hepsini bugüne kadar görebilecekleri en büyük kapının önüne getirerek şöyle söylemiş:

- Siz akıllı insanlar! Benim bir sorunun var ve bunu kimin çözebileceğini görmek istiyorum. Krallığımdaki bu en ağır ve büyük kapıyı hanginiz açabilirsiniz?

Bazıları açamayız der gibi başlarını sallamışlar, daha akıllı sayılan birkaç kapıyı biraz inceledikten sonra açamayacaklarını kabul etmiş. Böylece işin zorluğunda fikir birliğine varılmış. Sadece bir vezir kapının yanına giderek onu şöyle bir gözden geçirmiş ve eliyle yoklamış. Açmak için çeşitli yollar denedikten sonra kapıya kuvvetle yüklenince açıldığını görmüşler. Meğer kapı tam kapalı değilmiş ve açmak için denemek ve yüreklilikle davranma cesareti gerekiyormuş.

Tuz ve Su

Hintli bir yaşlı usta, çırağının her şeyden sürekli şikayet etmesinden bıkmıştı. Bir gün çırağını tuz almaya gönderdi. Yaşamındaki her şeyden mutsuz olan çırak döndüğünde, yaşlı usta ona, bir avuç tuzu bir bardak suya atıp içmesini söyledi. Çırak, yaşlı adamın söylediğini yaptı ama içer içmez ağzındaki tuzu tükürmeye başladı.

- Tadı nasıl? diye soran yaşlı adama öfkeyle;
- Acı! diye yanıt verdi.

Usta tebessüm ederek çırağını kolundan tuttu ve dışarı çıkardı. Sessizce az ilerideki gölün kıyısına götürdü ve çırağına bu kez de bir avuç tuzu göle atıp, gölden su içmesini söyledi.

Söyleneni yapan çırak, ağzının kenarlarından akan suyu koluyla silerken aynı soruyu sordu:

- Tadı nasıl?
- Ferahlatıcı diye yanıt verdi genç çırak.

- Tuzun tadını aldın mı diye soran yaşlı adamı,
- Hayır diye yanıtladı çırağı.

Bunun üzerine yaşlı adam, suyun yanına diz çökmüş olan çırağının yanına oturdu ve şöyle dedi:

- Yaşamdaki acılar tuz gibidir, ne azdır, ne de çok. Acının miktarı hep aynıdır.

Ancak bu acının acılığı, neyin içine konulduğuna bağlıdır. Acın olduğunda yapman gereken tek şey, acı veren şeyle ilgili duygularını genişletmektir. Onun için sen de artık bardak olmayı bırak, göl olmaya çalış.

HEDİYE

İki komşu ülkenin hükümdarları birbirleriyle savaşmazlar, ama her fırsatta birbirlerini rahatsız ederlerdi. Doğum günleri, bayramlar da ilginç armağanlar göndererek karşdakine zeka gösterisi yapma fırsatlarıydı.

Hükümdarlardan biri, günün birinde ülkesinin en önemli heykeltıraşını huzuruna çağırdı. İstedığı, birer karşı yüksekliğinde, altından, birbirinin tıpatıp aynısı üç insan heykeli yapmasıydı. Aralarında bir fark olacak ama bu farkı sadece ikisi bilecekti.

Heykeller hazırlandı ve doğum gününde komşu ülke hükümdarına gönderildi. Heykellerin yanına bir de mektup konmuştu.

Şöyle diyordu heykelleri yaptıran hükümdar:

- Doğum gününü bu üç altın heykelle kutluyorum. Bu üç heykel birbirinin tıpatıp aynısı gibi görünebilir. Ama içlerinden biri diğer ikisinden çok daha değerlidir. O heykeli bulunca bana haber ver.

Hediyeyi alan hükümdar önce heykelleri tarttırdı. Üç altın heykel gramına kadar eşitti. Ülkesinde sanattan anlayan ne kadar insan varsa çağırttı.

Hepsi de heykelleri büyük bir dikkatle incelediler ama aralarında bir fark göremediler.

Günler geçti. Bütün ülke hükümdarın sıkıntısını duymuştu ve kimse çözüm bulamıyordu. Sonunda, hükümdarın fazla isyankar olduğu için zindana attığı bir gence haber gönderdi. İyi okumuş, akıllı ve zeki olan bu genç, hükümdarın bazı isteklerine karşı çıktığı için zindana atılmıştı.

Başka çaresi olmayan hükümdar bu genci çağırttı. Genç önce heykelleri sıkı sıkıya inceledi, sonra çok ince bir tel getirilmesini istedi. Teli birinci heykelciğin kulağından soktu, tel heykelin ağzından çıktı. İkinci heykele de aynı işlemi yaptı. Tel bu kez diğer kulaktan çıktı.

Üçüncü heykelde tel kulaktan girdi ama bir yerden dışarı çıkmadı. Ancak telin sığabileceği bir kanal kalp hizasına kadar iniyor. oradan öteye gitmiyordu.

Hükümdar heykelleri gönderen komşu hükümdara cevabı yazdı: Kulağından gireni ağzından çıkartan insan makbul değildir. Bir kulağından giren diğer kulağından çıkıyorsa, o insan da makbul değildir. En değerli insan, kulağından gireni yüreğine gömen insandır. Bu değerli hediyen için çok teşekkür ederim.

Huzur

Bir gün halkı tarafından sevilen bir kral, huzuru en güzel resmedecek sanatçıya büyük bir ödül vereceğini ilan eder. Yarışmaya çok sayıda sanatçı katılır. Günlerce çalışırlar birbirinden güzel resimler yaparlar.

Sonunda eserleri saraya teslim ederler. Tablolara bakan kral sadece ikisinden hoşlanır. Ama birinciyi seçmesi için karar vermesi gereklidir.

Resimlerden birisinde sükunetli bir göl vardır. Göl bir ayna gibi etrafında yükselen dağların görüntüsünü yansıtmaktadır. Üst tarafta pamuk beyazı bulutlar gökyüzünü süslemektedir.

Resme kim baktı ise, onun mükemmel bir huzur resmi olduğunu düşünüyordu.

Diğer resimde de dağlar vardı. Ama engebeli ve çıplak dağlar. Üst tarafta öfkeli bir gökyüzünden yağmurlar boşanıyor ve şimşek çakıyordu. Dağın eteklerinde ise köpüklü bir şelale çağlıyordu. Kısaca resim hiç de huzurlu gözüküyordu. Fakat kral resme bakınca, şelalenin ardında kayalıklardaki çatlaktan çıkan mini minnacık bir çalılık gördü. Çalılığın üstünde ise anne

kuşun örttüğü bir kuş yuvası görünüyordu. Sertçe akan suyun orta yerinde anne kuş yuvasını kuruyordu.

Harika bir huzur ve sükun örneği. Ödülü kim kazandı dersiniz? Tabi ki ikinci resim. Kralın açıklaması şöyle idi: - Huzur, hiçbir gürültünün sıkıntının ya da zorluğun bulunmaması ve sıkıntının olmadığı yer demek değildir. Huzur, bütün bunlar içinde bile yüreğimizin sükun bulabilmesidir.

Hamal

Hamalsan iki şey önemli oluyor senin için: Yük ve yol... Ancak sırtına aldığın yükle bu mesafeyi aşabilirsen, karşılığını alabiliyorsun. Bunu düşünüyordum. Yanımdaki hamalla yola çıktık, ihtiyardı.Kendinden büyük bir yük almıştı. Benim sırtımda ise birkaç bavul vardı sadece, onunkinin çeyreği... Diyordum ki içimden, "Çok gitmeden kıvrılırsa titreyen bacakları, yüklenirim sırtındaki yükün yarısını!.."

Nitekim çok geçmeden dedi ki:
"Mola vakti. Gel biraz dinlenelim"
"Ne molası." dedim ona hayretle.
"Ben daha terlemedim!.."

Sözüme aldırmadı. Durdu ve çöktü. Salarken yükünün ipini,"Sen de dinlen hadi." dedi. Benim canım sıkılmıştı bu işe. Genç olduğumu, ondan kuvvetli olduğumu, bunun gibi bir bunakla yola çıkmamın ne büyük hata olduğunu düşünüyordum. O ihtiyar, bir bacağına azıcık uzatmış halde sessizce dinleniyorken, ben huzursuz bir şekilde ayakta dolanıyordum. Bir saat kadar sonra yine durdu, oturdu, dinlendi. Ben kızgınlıkla dolandım etrafında ...

"Yükünü indirip sen de dinlen." demesine aldırmadım, ona daha çok kızdım. Sonra yine durdu. Bana da dinlenmemi söyledi yine ama dinlenmedim. Yarım saat sonra "Dinlenelim mi?" diye sordu, aksi aksi başımı salladım...

Kaçıncı molasıydı hatırlamıyorum, birden bire dizlerimin bağı çözüldü. Kafamın içinde uçuşan kara karasinekler sustu, çöküp kaldım. Kayış kolumdan çıktı, sırtımdaki bavullar kaydı. Ne kadar zaman geçtiğini fark etmedim. Uyumuştum da uyandım mı, yoksa bayılmışım da ayıldım mı anlamadım... Baktım kendi kocaman yükünün üzerine benim bavullarımı da bağlamıştı. Küçük tasıma birazcık su koyup dudağıma dayadı, içtim. Sonra koluma girecek; "Hadi kalk, dedi. Bana yaslan. Ağır ağır gider ve bir süre sonra yine dinleniriz." Dediğini yaptım. Omzundan güç aldım, ama asıl anlattıkları iyi geldi bana. "Ben yılların hamalırım." dedi. "Nice pehlivan yapılı adamlar gördüm.

Çoğu dinlenmek istemediklerinden yükleriyle birlikte kendilerinin de toprağa serdi sonunda, yolda gördüğümüz saçılmış kuru kemiklerin çoğu, anlattığım bu insanlara ait. Halbuki bir yükü taşımak bizim işimiz, altında ezilmek değil! Unutma ki bir yük taşıdıkça ağırlaşır.

Dinlenerek sen yükünü hafifletiyorsun! Belki günün birinde hamallığın şekli değişir. Belki o günleri ben göremem. Ama sen kavuşursan o zamanlara, aman ha, kafanın içinde de sakın yük taşıma akşamları bırak ve hafifle. Sabah dinlenmiş olarak yeniden tekrar taşırsın yükünü. Bizim işimiz, bugünü yarına taşımak, bugünün altında yok olmak değil. Çünkü yarınlarda bizi bekleyenler var, taşıdıklarımızı bekleyenler var..

Teslim Olmayı Reddeden Adam

Bay Honda hiç bir zaman yoluna engellerin, trajedilerin ve problemlerin çıkmasına müsaade etmedi. Yoluna çıkan engelleri bir atlet gibi aştı.

Bay Honda 1938 yılında piston halkası üretip bunu Toyota şirketine satmayı hayal eden fakir bir öğrenciydi. Gündüzleri okula gidiyor geceleri ise dirseklerine kadar yağ ile kirlenmiş vaziyette projesi üzerine çalışıyordu. Projeye tüm parasını yatırmıştı ama hala hazır değildi.

Sonunda devam edebilmek için eşinin mücevherlerini rehin vermek zorunda kaldı. Yıllarca uğraştıktan sonra Toyota'nın alacağından emin olduğu piston halkasının yapımını tamamladı. Bunları Toyota'ya götürdüğünde ise reddettiler. Onu böyle komik bir projeyi yapmaya çalıştığından dolayı okuluna tekrar yolladılar.

Burada ise arkadaşları ve öğretmenleri onunla dalga geçtiler. Sizce umutsuzluğa mı düştü? Elbette parasızdı? Teslim oldu mu? Kesinlikle hayır. Bunun yerine sonraki 2 yıl boyunca pistonu nasıl daha fazla mükemmelleştirebileceği üzerine çalıştı. Başarıya giden yolu biliyordu:

- 1-Ne istediğine karar verdi,
- 2-Bunun üzerine çalıştı,
- 3-Bunun çalışıp çalışmadığını kontrol etti.Ve başarısız olduğunda,
- 4-Sürekli olarak izlediği yöntemi değiştirdi.

Gittiği amaca paralel yöntemlerinde hep esnek oldu ve bunun sonucunda projesini ondan sonraki 2 yıl içinde sürekli geliştirdi ve Toyota'ya sattı! Honda'nın piston halkaları fabrikasının yapımı için tonlarca beton gerekiyordu ancak o dönemlerde Japonya hükümeti 2. Dünya savaşına hazırlandığı için çimentoyu bulmak zordu.

Rüyası yine gerçekleşmeyecek gibi görünüyordu. Ona kimse yardım etmeyecek gibiydi. Teslim olduğunu mu düşünüyorsunuz? Kesinlikle hayır. Fabrikayı kurmaya karar vermişti bir kere. Teslim olması mümkün değildi. Bir grup arkadaşıyla kafa kafaya verip haftalar boyunca gece gündüz çalışarak birçok metot deneyerek yeni bir beton üretme yöntemi buldular. Fabrikayı kurdu ve piston halkalarını üretmeye başladı.

Hikaye burada bitmiyor. Savaş sırasında Amerikalılar fabrikasını bombaladı ve kısmen fabrikayı harabeye döndürdüler. Honda bu durumda dahi yenilmişlik duygusuna teslim olmadı. Tüm çalışanları toplayıp söyle dedi: Dışarı çıkın ve uçakları izleyin. Mutlaka benzin bidonlarını dışarı atacaklar. Onları bulmalıyız. Çünkü onların içinde bizim üretimimiz için gerekli ham madde var. Bu Japonya'da o dönemde bulunmayan bir ham maddeydi. Honda hayatın ona sunduğu her şeyi kullanmanın bir şeklini bulmuştu. Bunların üstüne fabrika sonraki depremde yıkıldı ve piston üretimini Toyota'ya satmak zorunda kaldı.

Ancak hayat bir kapıyı açmadan diğerini kapatmıyor. Hayatın bize sunduğu fırsatları görebilmek için daima uyanık olmalıyız. Savaş bittiği zaman Japonya tam bir kaos içindeydi. Ülke ham madde krizindeydi benzin karneyle dağıtılıyordu ve buna rağmen bulmak mümkün değildi. Honda ailesine yiyecek almak için pazara gidecek benzini dahi bulamıyordu. Ama bu yüzden kendini yenilmiş ve aciz görmedi, sadece yeni bir karar verdi. Böylesi bir yaşamı kabullenmeyecekti.

Kendisine çok önemli bir soru sordu:

Ailemi başka hangi şekilde geçindirebilirim? Bunun için elimin altındaki şeyleri nasıl kullanabilirim?

Evinde küçük bir motorun olduğunu fark etti, bahçede çim biçme makinesi için kullanılanlardan. Onu bisiklete bağlamaya çalıştı bu anda ilk motorlu bisiklet ortaya çıkmış oldu. Onunla pazara gitti ve kısa bir süre sonrada onu gören arkadaşları ondan kendileri içinde böyle bir şey yapmasını istediler.

Kısa bir süre sonra bulabildiği motorları motosiklet için kullandı ve bunun için bir fabrika kurmaya karar verdi. Ancak parası yoktu ve Japonya darıma- dağında, nasıl yapmalıydı?

Kader ağlarını kararlar verirken örer. Yenilgiyi kabul edip, olmuyor demek yerine bir çıkış yolu ararken aklına dahice bir fikir geldi.. Japonya'daki tüm bisiklet üreticilerine bir mektup yazmaya karar verdi. Onlara Japonya'yı tekrar nasıl harekete geçireceğini bulduğunu yazdı. Onun motosikletinin ucuz olacağını ve insanların bununla istedikleri yere gidebileceğini belirtti. Onlardan yatırım yardımı istedi.

Toplam 18000 bisiklet satan dükkan sahibinden 3000'i Honda'ya para yolladı ve o ilk üretimini yapmaya başladı. Sonrada başarı geldi, öyle değil mi, öyle mi sanıyorsunuz? Hayır! Motosiklet çok büyüktü ve onu çok az Japon

satın aldı. Honda ise tekrar neyin yolunda gitmediğini buldu, teslim olmak yerine uyguladığı yöntemi değiştirdi. Motosikletleri daha hafif ve küçük olarak üretmeye karar verdi. Başarı hemen arkasından geldi. Bu Honda'ya imparator nişanı ödülünü kazandırdı.

Herkes ona kıskançlıkla bakarak böyle bir dahiyane fikir aklına geldiği için onun ne kadar şanslı olduğunu düşündü. Şanslı mıydı? Belki. Fakat ondan önce büyük fedakarlık ve zahmetli çalışma vardı. HONDA şirketi dünyadaki en başarılı şirketlerden biridir ve şirketin bünyesinde 100.000 den fazla insan çalışıyor.

Honda'nın arabaları Amerika'da Toyota'dan daha fazla satan bir markaya dönüştü. Honda insanın bir şeyi gerçekten istediğinde çaba gösterdiğinde başarısının mutlaka geleceğini göstermiş oldu.

Doğru Olanı Yapmak

On bir yaşındaydı ve New Hampshire gölünün ortasındaki adadaki evlerinde ne zaman eline bir fırsat geçse hemen balığa giderdi. Levrek avı yasağının kalkmasından bir gün önce, babasıyla akşamın ilk saatlerinde küçük güneş balıklarından yakaladı. Sonra oltasına yem takıp, oltayı fırlatma talimi yaptı. Yem suya değdiği zaman gün batımında suda altın haleler oluşturmuş, daha sonra gölün üzerinde ay doğmuştu. Oltasının hızla çekildiğini hissedince, oltaya büyük bir balık geldiğini anladı. Babası oğlunun balığı çekişini hayranlıkla izledi.

Çocuk sonunda yorgun düşen balığı sudan çıkardı. O güne kadar gördüğü en büyük balıktı, ama henüz av yasağının kalkmasına saatler kalmış olan bir levrekti.

Baba oğul güzelim balığa baktılar, pulları ay ışığında ışıltılı parlıyordu. Babası bir kibrit yakıp saatine baktı. Saat on olmuştu. Av yasağının bitmesine daha iki saat vardı. Önce balığa, sonra oğluna baktı.

"Suya geri bırakman gerekiyor, oğlum," dedi.

"Baba!" diye itiraz etti çocuk ağlamaklı bir sesle.

"Başka balıklar da var," dedi babası.

"Ama hiçbiri bunun kadar büyük değil," dedi çocuk.

Göle şöyle bir göz attı. Gölde hiçbir balıkçı teknesi yoktu. Babasının yüzüne baktı bu kez. Kendilerini hiç kimsenin görmemiş olmasına, kimsenin ne balığı yakaladıklarını bilmesinin olanaksız olmasına karşın, babasının sesinden bu konuda hiçbir ödün vermeyeceğini anlamıştı. Oltanın ucunu balığın ağzından çekti ve balığı gölün karanlık sularına bıraktı. Balık suya düşer düşmez, şöyle bir çırpındı ve gözden kayboldu.

Çocuk bir daha bu kadar büyük bir balık tutamayacağından emindi. Bu olay bundan tam otuz dört yıl önce oldu. Bugün o çocuk New York City'nin ünlü mimarlarından. Babasının küçük evi hala o adadadır. Oğlunu ve kızlarını hala o adadaki küçük eve balık tutmaya götürür. Çocuk haklıydı. Bir daha o kadar büyük bir balık tutamadı. Fakat değerler konusunda bir ikilem yaşadığı zaman o hep babasını gözünün önüne getirdi. Babasından öğrendiği gibi değerler doğru ile yanlışın ne olduğu konusunda çok basit bir konudur.

Güç olan yalnızca değerlerin uygulanabilmesidir. Birileri görmediği zaman da doğru olanı yapabiliyor muyuz? Evet, küçüklüğümüzde bizlere balığı suya geri bırakmak öğretilseydi, doğru olanı yapabiliirdik. Çünkü gerçeğin ve doğrunun ne olduğunu öğrenmiş olurduk. Doğru olanı yapma kararı belleklerimizdeki canlılığını hiçbir zaman yitirmez. Bu anıyı dostlarımıza ve torunlarımıza göğsümüz kabara kabara anlatırız. Fırsatlardan yararlanmak değil, doğru olanı yapmaktır önemli olan.

Cesaret

Vancouver'de yaşıyan Malcolm adlı bir adam bir hafta sonu nişanlısıyla birlikte İngiliz Kolombiya'sının kuzeyindeki ormanda doğa yürüyüşüne gider. Her nasılsa, bir anne ayıyla yavrularının arasına girerler.

Yavrularını korumak isteyen anne ayı, Malcolm'un nişanlısını yakalar. Malcolm yalnızca 1.60 boyundadır. Ayı ise dev gibidir. Ama Malcolm cesaretini toplar ve nişanlısını kurtarmayı başarır. Bu sırada anne ayı onu yakalar ve bedenindeki bütün kemikleri kırar. Sonra pençelerini onun suratına batırır ve suratını kafasına kadar boydan boya yarar. Malcolm'un hayatta kalması şaşırtıcıdır.

Sonraki sekiz yıl boyunca onlarca ameliyat geçirir. Bu süre zarfında doktorlar mümkün olan bütün estetik ameliyatları yaparlar. Bunların fazla faydası olmaz ve Malcolm kendini çok çirkin hisseder. Toplum içine çıkamaz.

Malcolm bir gün tekerlekli sandalyesiyle rehabilitasyon merkezinin onuncu katından kendini atmak ister. Babasının tam vaktinde gelmesiyle intiharı engellenir.

Babası Malcolm'a; "Malcolm, her insanın içinde, derinlerde bir yerde yarası vardır. çoğumuz bir gülümseme, biraz makyaj ve güzel giysilerle onu saklarız. Senin yaran dışarıda. Ama hepimiz aynıyız oğlum. Hepimiz bir şekilde derinden yaralanmışız.

Kısa bir süre sonra Malcolm'un bir arkadaşı dinlemesi için ona motivasyon kasetleri verir.Kasetlerden birinde 42 yaşında duyma yetisini yitirmiş ve buna karşın yılmayarak dünyanın en ünlü satıcılarından biri olmuş olan Malcolm Paul'un dediklerini dinler "Engeller sıradan insanlara, onları sıradışı yapmaları için verilmiştir."

Malcolm, bir sigorta satıcısı olmaya karar verdi. Fiziksel şekil bozukluğu nedeniyle her gün reddedilme korkusuyla yüzleşmek zorunda kaldı. Her sabah reddedilme olasılığını bilerek uyandı. Ama yine de yoluna devam etti. Defalarca reddedilme olasılığı olan bu işte bir servet kazandı.

Kartvizitlerinin üzerine resmini koydu ve onları insanlara verirken: "Dış görünüşüm çirkin ama beni tanırsanız, içimin güzel olduğunu göreceksiniz" diyordu.Malcolm, bir yıl sonra Vancouver'daki bir numaralı sigorta satıcısı oldu.

*R*omalıların İlginç Uygulaması

Eski Romalılar, yapım işindeki başarıları nedeniyle kayda değer bulunuyorlar: Birçok Roma kemeri hala ayakta duruyor. 2000 yıldır varlıklarını sürdürmüşlerdir.

Romalıların ilginç bir uygulamaları vardı. Bir kemerin yapımını bitirdiklerinde, sorumlu olan mühendisin, iskele kaldırıldığında, kemerin altında durması beklenirdi.

Eğer kemer dayanıklı olmamışsa bunu ilk öğrenecek olan kendisi olurdu. Yaşamınızda neyi yapmayı seçerseniz seçin, öyle yapın ki, çocuklarınızın çocukları bir gün güven ve gururla altında durabilsinler.

Karakter Zorluklarla Gelişir

Meksika Körfezi ile Antil Adaları arasındaki Yakutan'da yaşayan biri bir gün bana çok ibret verici bir hadise anlattı. Dünyada sarf olunan Sisal'in (kenevire benzer, büyük yapraklı, bol elyafı, dokuma sektöründe kullanılan bir bitki) büyük kısmı Yakutan'da üretilmiştir.

Bu bitki taşlı, sert ve faydalı organik maddesi az toprakta yetişmiştir. Bir müddet önce bir Amerikan şirketi Florida'da Sisal üretmeye karar vermiş. Ve iyi bakılmış, mükemmel açılmış bir araziye tohum atılmış. Vakti gelmiş, bitki büyümüş.

Amerikalılar sevinmişler:

- Hora! Sisal ticaretini Yakutanlılar'ın elinden aldık!

Mahsulü biçmişler. Ve yapraklar içinde bulunması lazım gelen elyafı aramaya başlamışlar. Fakat o büyük yapraklarda bir gram elyaf bulunmadığını büyük bir hayretle görmüşler.

İşte o zaman mesele anlaşılmalı:

Hayatının kolaylaştırılması bu bitkiyi mahvediyor!

Bir Sisal bitkisi zorluklarla m¼cadele etmek sureti ile gelişiyor, kemale ulaşıyor. Sert toprak, soğuk r¼zgar, sıcak g¼neř ve bunun gibi zorluklarla m¼cadele etmek istiyor! Sisan'ın kıymetli cevheri nasıl elyafı ise, insanın cevheri de karakteridir. Bunların her ikisi de zorluklarla gelişir, huzur ve istirahatla değil.

Torbalarda Ne Var?

Bir zamanlar, önllerinde ve arkalarında birer torba taşıyan üç adam yolculuk yapıyordu. Yolda ilk adama torbalarda ne olduğunu sordular.

Adamın cevabı şöyle oldu:

- Bütün arkadaşlarımlın iyiliklerini arkamdaki torbaya koydum. Sonuçta, onları göremiyorum ve kolayca unutabiliyorum. Önümdeki torbada ise başıma gelen bütün kötü şeyleri taşıyorum. Yürürken sık sık durup onları çıkarıyorum ve onlara çeşitli açılardan bakıyorum. Üzerlerinde yoğunlaşp, bütün düşünce ve duygularımı onlara yöneltiyorum.

Bu adam, sık sık başına gelen kötü ve talihsiz şeylere bakıp düşündüğü için, yolda fazla ilerleme kat edemiyordu.

İkinci adam, kendisine o iki torbada ne taşıdığı sorulduğunda, şu cevabı verdi:

"İlk torbada, yaptığım bütün iyilikleri taşıyorum. Onları önümde tutuyor ve başkalarının da görebilmesi için sürekli çıkarıyorum, arkamdaki torbada ise hatalarım ve kötü işlerim var. Nereye gidersem gideyim, onları da beraberimde götürüyorum. Çok ağır oldukları için beni yavaşlatıyorlar, ama onlardan bir

türlü kurtulamıyorum."

Üçüncü adama da taşıdığı iki torba soruldu. O ise şöyle dedi: "İlk torba, insanlar hakkında iyi düşüncelerle, onların yaptığı güzel şeylerle ve benim yaptığım iyiliklerle dolu. Oldukça büyük bir torba ve ağızına kadar dolu, ama ağır değil. Onun ağırlığı, bir salın ağırlığı kadar bir şey. Yük değil yani, tersine benim hareketimi kolaylaştırıyor. Başkaları hakkında duyduğum bütün kötü şeyleri gösteriyorum ve kendim hakkımda kapıldığım kötü düşünceleri o torbaya koyuyorum. Ama bakın, boş! Çünkü dibinde büyük bir delik açtım. Delikten düşüp gittikleri için sonsuza kadar kurtuluyorum onlardan. Yolculuğu mu güçleştirecek ağırlıklardan da kurtulmuş oluyorum ve hedeflediğim yere daha çabuk ulaşabiliyorum."

Tevazunun Değeri

1853 yılıydı, hakim W.W. Pepper, Tennessee valiliğine getirilen bir dostuna, kendi eliyle yapmış olduğu bir şömine takımı hediye etti. Takımı hediye ederken, bunları kendi eliyle yapmış olduğunu da özellikle belirtti. şömine takımını eliyle yoklayan vali: "Bunlar usta bir elin ürünü" dedi. "Sizin usta bir demirci olduğunuzu bilmiyordum."

Hakim, mütevazı bir tavırla omuzlarını silkti.

"Hala ara sıra bir demirci dükkanına girer, bir şeyler yaparım. Sayın vali, ben hakim olarak doğmadım ve hiçbir zaman bu noktaya nasıl geldiğimi unutmak istemiyorum" dedi. "Demircilik benim ilk mesleğimdir."

O günü takip eden haftalar içinde, yeni valinin odasındaki lamba gece yarılarına kadar yandı. Valinin en yakın dostları bile, bu saate kadar onun ne ile meşgul olduğunu bilmiyorlardı.

Nihayet, günün birinde, Hakim Pepper, vilayet konağına çağırıldı. Valinin ona hediye ettiği güzel bir cüppeden dolayı memnuniyetini bildiren hakim: "Ama sayın vali" dedi, "bana bu kadar pahalı bir cüppe satın almanıza gerek

yoktu doğrusu."

Vali gülümseyerek: "Satın almadım" dedi. "Kendi ellerimle diktim."

Sonra, şöyle devam etti: "Ben de Andrew Johnson'ın vaktiyle bir terzi olduğunı asla unutmak istemiyorum."

Andrew Johnson kısa bir süre sonra Birleşik Amerika'nın başkanı olacaktı.

Geç Kalmak

Okulun ilk günü, ilk derste profesörümüz, önce kendini tanıttı, sonra;
- Bu yıl, yepyeni bir öğrencimiz var. Çok ilginç biri, bakalım bulabilecek misiniz? dedi.

Ayağa kalkıp etrafa bakmaya başlamıştım ki, yumuşak bir el omzuma dokundu, döndüm... Yüzü iyice kıvrılmış bir yaşlı hanımefendi bana gülümseyerek bakıyordu.

- Ben Rose, dedi, benim adım Rose, yakışıklı. 87 yaşındayım. Madem tanıştık seni kucaklayabilir miyim?

Güldüm,

- Tabii, dedim, hadi sarıl bana,

Öyle sınıksız sarıldı ki...

- Bu kadar genç ve masum yaşta üniversiteye niye geldin?

Diye şaka yaptım ...

Minik bir kahkaha ile yanıtladı:

- Buraya zengin bir koca bulmaya geldim. Evlenip birkaç çocuk doğuracağım. Sonra emekli olup dünya turuna çıkacağım.

Dersten sonra kantine gidip, birer sütlü çikolata içtik. Hemen arkadaş olmuş-tuk. Ertesi gün ve ertesi üç ay, sınıftan hep birlikte çıktık ve hep kantinde lafladık. Öyle akıllı ve öyle deneyimliydi ki, onu dinlemekle, derslerden daha

çok şey öğrendiğimi hissediyordum. Sömestr boyunca Rose, kampüsün ilgi odağı oldu. Nereye gitse etrafı çevriliyor, çok çabuk arkadaş ediniyordu. İyi giyinmeyi seviyor, diğer öğrencilerin ilgisini çekmeye bayılıyordu. Rose hayatını yaşıyordu. Hepimizden daha canlı, daha dolu yaşıyordu ...

Sömestre sonunda, Futbol Balosu'na davet ettik Rose'u, konuşma yapması için. Orada bize verdiği dersi unutmama imkan yok... Konuşmasını önceden hazırlamış ve bir yığın karta kocaman kocaman yazmıştı. Elinde bu deste ile kürsüye yürürken, kartları elinden düşürdü. Konuşma darmadağın olmuştu. Şaşkın, biraz da utanmış mikrofona doğru eğildi.

- Ne kadar beceriksizim, değil mi? Özür dilerim... Buraya gelmeden önce heyecanım yatışsın diye bir double viski attırdım. Sonucu görüyorsunuz. Şimdi bu kartları toplasam bile onları yeniden sıraya koymam mümkün değil. Onun için en iyisi ben size aklımda kalanları söyleyeyim, olur mu?

Biz kahkahalarla gülerken, o bardaktan bir yudum su aldı ve konuşmasına başladı:

- Yaşlandığımız için, eğlenmekten, oynamaktan, yaşamaktan vazgeçmeyiz... Eğlenmek, oynamak ve yaşamaktan vazgeçtiğimiz için yaşlanırız. Genç kalmanın, mutlu olmanın ve başarıya ulaşmanın sadece dört sırrı vardır: Her gün gülmek ve yaşama katacak mizah bulmak... Bir rüyanız olmalı mutlaka ... Rüyalarınızı kaybettiniz mi, ölürsünüz.

Etrafımızda dolaşan pek çok kişi aslında ölü ve bundan kendilerinin bile haberi yok, yaşlanmakla, büyümek arasında çok büyük bir fark vardır. Eğer 19 yaşındaysanız ve hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey üretmeden bir yıl sırtüstü yatarsanız, sadece bir yaş yaşlanır, 20 olursunuz. Ben 87 yaşındayım ve ben de bir yıl hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey üretmeden sırt üstü yatarsam, 88 yaşında olurum. Herkes bir yılda bir yaş yaşlanır. Bunun için özel bir yetenek ya da bilgiye ihtiyaç yoktur. Olsa bir yaş daha büyümek için, mutlak bir şeyler yapmak, üretmek, kendini geliştirecek fırsatları bulmak ve kullanmak gerekir. Asla pişman olmayın... Biz yaşlılar, genelde yaptıklarımızdan değil, yapmadıklarımızdan pişman oluruz çünkü.Ölümden korkan insanlar, pişman olanlardır.

Pişman olmaktan korktukları için hiçbir şey yapmayanlardır. Ders yılı sonunda Rose yıllarca 6nce başlayıp, yaşam m6cadelesi içinde ara vermek zorunda kaldığı 6niversiteyi derece ile bitirdi... Mezuniyet t6reninden bir hafta sonra, uykusunda, huzur içinde 6ld6. Cenaze t6renine iki binden fazla 6niversite 6đrencisi katıldı. "Yapabileceğimiz her şeyi yapmak için asla geç olmayacağını" hepimize, hem de nasıl 6đreten bu muhteşem kadının anısına layık bir t6rendi bu. Rose'un 6đretisi aslında d6nyanın b6t6n 6niversitelerinde zorunlu ders olmalıydı:

"ok geç diye bir zaman yoktur!"

Gizli Yüz

Yıllar önce çalışkan bir adam, ailesini avantajlı bir iş imkanı sağlamak için New York'tan Avustralya'ya götürdü. Adamın ailesinden biri sirkde, trapez artisti olarak katılmak veya aktör olma tutkusu olan genç ve yakışıklı oğluydu. Bu genç adam zamanını bir sirk işi ya da herhangi bir sahne işi gelene kadar kasabanın sınırındaki yerel bir tersanede çalışarak geçirdi.

Bir akşam işten eve giderken onu soymak isteyen beş haydut tarafından saldırıya uğradı. Genç adam, parasından vazgeçmek yerine onlara karşı koydu. Bununla birlikte onu feci şekilde dövdüler. Botlarıyla yüzünü parçaladılar ve tekmelediler, vücuduna acımasızca vurdular ve onu ölüme terk ettiler. Aslında polisler, onu yolda uzanmış bir şekilde bulduklarında, onun öldüğünü sanmışlardı.

Morg yolunda, polislerden biri, adamın zorlukla nefes aldığını duydu ve onu hemen hastanedeki acil bölümüne götürdüler. Acilde yatarken, bir hemşire korku içinde bu genç adamın uzun süre bir yüze sahip olamayacağını fark etti. Göz yuvaları parçalanmış, kafatası bacakları ve kolları kırılmış, burnu askıda kalmış, bütün dişleri kırılmış ve çenesi hemen hemen kafatasından ayrılmıştı. Yaşama imkanı neredeyse yok gibiydi. Buna rağmen hayata tutundu ve bir yıla yakın zamanını hastanede geçirdi. Sonunda hastaneden ayrıldığında vücudu iyileşmişti. Fakat yüzü bakılmayacak kadar biçimsiz ve iğrençti.

Artık herkesin imrenerek baktığı yakışıklı genç değildi. Genç adam yeniden iş aramaya başladığında herkes tarafından geri çevrildi.

Bir işveren ona sirkte yüzü olmayan adam adında tuhaf bir şov önerdi ve bir süre bu işi yaptı. Bu olanlar boyunca o hala herkes tarafından reddediliyor, iş yerinde hiç kimse onunla görünmek istemiyordu. Genç adam intiharı düşünmüştü. Bütün bunlar 5 yıl daha sürdü.

Bir gün kiliseye uğradı ve bir teselli aradı. Yolda yürürken bir adam onu diz çökmüş hıçkırma hıçkırma ağlarken gördü. Adam ona acıdı ve onu bir kafeye davet etti. Uzun uzadıya konuştular. Adam büyük ölçüde etkilenmişti. O'nun yaşamını ve gururunu tekrar kazanabilmesi için elinden gelen her şeyi yapabileceğinin mümkün olduğunu söyledi. Genç adam her gün dua ediyordu.

Bu adam kişisel ilişkileri sayesinde Avustralya'daki en iyi plastik cerrahla görüştü. Genç adam hiçbir ücret ödemeyecekti. Çünkü doktor adamın en yakın arkadaşıydı.

Doktor genç adamdan çok etkilenmişti. Onun hayata bakış açısı, tüm kötü tecrübelerine rağmen mizah ve sevgi doluydu. Cerrah harika bir iş çıkardı. En iyi yüz ameliyatını onun için yaptı. Hayat ona harika ve çok güzel bir eş, yedi çocuk ve ileride kariyer için düşündüğü iş hayatındaki başarıyla ödüllendirdi. Bu genç adam, Mel Gibson idi.

*K*urşun Kaleme Öğütler

Kurşun kalem yapan yaşlı bir adam, kalemleri satıcıya verilmek üzere kutuya koyarken içlerinden birini kenara ayırdı. "Seni dışarıdaki dünyaya göndermeden önce, sana söylemek istediğim 5 şey var. Olabileceğin en iyi kalem olmak istiyorsan, bunları hiç unutma ve daima hatırla.

1. Pek çok şey başarabilirsin hayatta; ancak bunu yapabilmek için öncelikle kendini, seni kullanmayı bilen bir kişinin ellerine almasına izin vermelisin.
2. Zaman zaman ucunu açmak isteyecekler ve bu sana acı verecek; fakat daha iyi bir kalem olmak için buna katlanmalısın.
3. Yaptığın yanlışları düzeltme, yeniden yazma fırsatın olacak daima. Bu fırsatı kaçıрма.
4. Unutma, en önemli parçan taşıdığın kurşun, yani içinde yer alan.
5. Üzerinde dolaştığın her yüzeye bir işaret bırakmalısın, durum ne olursa olsun yazmaya devam etmen gerek.

*J*radenin Zaferi

New York'ta, Manhattan ile Brooklyn arasındaki nehir üzerine kurulmuş olan Brooklyn Köprüsü, bir mühendislik harikasıdır.

Söylenildiğine göre, John Roebling adında yetenekli ve idealist bir mühendis, 1883 yılında burası için gösterişli bir köprü projesi yapmış, ancak köprü inşaatında uzman olan bazı kişiler ona bu projeyi unutmasını, çünkü böyle bir köprü kurmanın imkansız olduğunu söylemişlerdi.

Buna karşılık, John Roebling, istikbali parlak bir mühendis olan oğlu Washington'u buraya hayalini kurduğu tarzda bir köprü'nün inşa edilebileceğine ikna etmişti.

Baba-oğul, bu işin nasıl başarılabilceği konusunda epeyce düşündüler. Proje için, bazı bankalardan maddi destek sağlamayı da başardılar. Sonra da, dizginlenemez bir heyecan ve enerjiyle, işçileri toplayıp hayallerindeki köprü-yü inşa etmeye başladılar.

Projenin uygulamaya konmasının üzerinden daha birkaç ay geçmemişti ki, inşaat sahasında meydana gelen acı bir kazada John Roebling öldü, oğlu Washington da ciddi biçimde yaralandı.

Washington'un beyni bu kazada ağır bir hasar gördüğü için, ne konuşabiliyor, ne de yürüyebiliyordu. Köprünün nasıl inşa edilebileceğini yalnızca baba-oğul Roebling'ler bildiği için, herkes bu büyük projenin çöpe gittiğini düşünmeye başlamıştı. Fakat hareket edemediği ve konuşamadığı halde, Washington Roebling'in zekası hala yerli yerindeydi. Hastanede yatağa mahkum vaziyette yatarken, bir gün aklına bir iletişim şifresi oluşturma fikri geldi. Yalnızca tek bir parmağını oynatabilen Washington, bu parmağıyla karısına dokundu. Sonraki günler boyunca da, uzun uğraşlar sonunda, parmağını vurmak suretiyle, yani parmak işaretleriyle karısına köprü inşaatını sürdüren mühendislere neler söylemesi gerektiğini anlattı.

Yatalak mühendisin on üç uzun yıl boyunca hasta yatağından tek parmağıyla verdiği direktifler işe yarayacak, gösterişli Brooklyn Köprüsü en sonunda tamamlanacaktı.

Çözümü Parçalara Bölmek

Henry Ford, her sabah New York'un kuzey kesimindeki evinden çıkar, güney kesimindeki işine yürürmüş. Yürürken de, aklına o upuzun yolun tamamını getirmezmiş. Yola başladığında, "Bir blok ötede çiçekçi vardı, bugün vitrininde ne tür çiçekler var acaba?" diye düşünür, çiçekçiyi geçtikten sonra, iki blok ötedeki gazete bayisine ulaşmayı hedefler, onu da geçince daha ilerideki mağazayı düşünmeye başlamış.

Bu şekilde, her defasında kendisine birkaç yüz metrelik hedef seçtiğinden, kilometrelerce yürüyüşü gözünde hiç büyütmeden bitirmiş. Çözümü parçalara bölmeyi, bu sayede düşünmüş. Yolu parçalara bölerek kolaylaştırdığı gibi, otomobil imalatını da bu şekilde kolay ve hızlı hale getirmenin mümkün olup olmadığını düşünmeye başlamış. Ve yürüyen bant üzerinde araba imal etme yolunu bu şekilde keşfetmiş. Motor, bir şerit önünde kayacak, bir işçi birbiri ardınca geçen motorlara hep aynı parçayı ekleyecek, her işçi bir parça eklerken, büyük bir hızla otomobil imal edilmiş olacak. Ve her bir işçi, işinin sadece bir parça ekleyip birkaç vida sıkmak olduğunu bilip, kolaylıkla onu uygulayacak.

Mutluluğun Sırrı

Bir zamanlar, küçük bir kız çocuğu kırlarda koşarken, zavallı bir kelebeğin bir dikene takıldığı için uçamadığını gördü. Yanına yaklaşıp kelebeğe zarar vermeden minicik hayvanı kurtardı. Hemen kanatlarını çırpıp uçmaya başlayan kelebek, biraz sonra bir melek olarak kızın yanına döndü ve "Sen bana büyük bir iyilik yaptın, şimdi de ben sana bir iyilik yapmak istiyorum" dedi. "Bu hayatta en çok neyi istiyorsan söyle, sana onu vereyim."

Küçük kız bir an düşündükten sonra, isteğini açıkladı: "Ben, mutlu olmak istiyorum."dedi."Bana mutluluğun sırrını öğretebilir misin?" Melek, küçük kıza yaklaştı ve kulağına bir şeyler fısıldadı. Sonra bir anda gözden kayboldu.

Küçük kız, o günden sonra mutlu bir yaşam sürdü. Aradan yıllar geçti, büyüdü. Ama mutluluğundan hiçbir şey eksilmedi. Öylesine mutluydu ki, çevresindeki herkes onu "Dünyanın en mutlu insanı" olarak görüyordu. Herkes ona mutluluğunun sırrını soruyordu.

O ise bu ısrarlı soruları, yüzünde meleksi bir gülümsemeyle:

Ben yalnızca meleğimin sözünü dinledim." diyerek cevaplıyor, ama meleğinin kendisine ne dediğini söylemek istemiyordu.

Yıllar birbirini izledi. Ve genç kız önce olgun, sonra yaşlı bir kadın oldu. Onun yüzüne, dünyalar tatlısı bir ninenin siması yerleştikçe, komşuları ve dostlarının endişeleri arttı: "Ya sırrı bize söylemeden ölürse, ya mutluluğun sırrı biz onu öğrenmeden onunla birlikte mezara giderse? Bir şeyler yapmalıyız ve bu sırrı ondan öğrenmeliyiz." Komşuları bir gün toplu olarak onu ziyaret ettiler ve bir ricada bulundular:

"Mutluluğunun sırrını sorduğumuzda bize hep meleğinin sözünü dinlediğini söyledin." dediler.

"Peki, meleğin sana ne demişti? Sakıncası yoksa onun sana söylediklerini bize söyler misin?"

Nur yüzlü nine "Peki!" deyip anlatmaya başladı:

"Meleğim bana çevremdeki insanları, fakir-zengin, güçlü-güçsüz, sevimli-çirkin, kim olurlarsa olsunlar, şefkate muhtaç kişiler olarak görmemi ve onlara öyle davranmamı söylemişti. Bütün hayatım boyunca, onun bu sözünü hiç unutmadım ve öyle yaşadım."

Öğrenmenin Sonu Yoktur

Fakülte dördüncü sınıfta, son sınav günüydü. Öğrenciler bu sınavı da geçtikten sonra diplomalarını alıp hayata atılacaklardı. Sınava girdikleri dersi veren profesör, sınavda kitap ve defterin serbest olacağını önceden kendilerine söylemişti.

Sadece, konuşmak ve birbirlerinden kopya çekmek yasaktı. Bu bakımdan, bütün öğrenciler sınavı kolayca geçeceklerini düşünüyorlardı. Profesör soruları dağıttıktan sonra, öğrencilerin yüzündeki mutlu ifade yavaş yavaş kaybolmaya başladı. Soruların hiçbirinin cevabını ne yanlarında getirdikleri kitaplardan, ne de ders notlarından bulmak mümkündü.

Bir buçuk saat sonra cevap kağıtlarını toplarken, profesör: "İçinizde, sorulardan beşine de doğru cevap verdiğini düşünen var mı?" diye sordu. Elini kaldıran olmadı.

"Dört?"

Yine cevap veren olmadı.

"Üç? iki?"

Yine cevap yoktu.

Bunun üzerine, profesör gülümsedi. "Benim de beklediğim buydu zaten!" dedi. "Size, aldığınız dört yıllık eğitime rağmen, bu alanda bilmediğiniz birçok şeyin olduğunu göstermek istedim. Meslek hayatınızda hemen her gün, o güne kadar cevabını öğrenmemiş olduğunuz birçok sorunla karşılaşacaksınız."

Profesör, bu açıklamalarıyla biraz olsun rahatlayan öğrencilerinin yüzünü bir pir okumaya çalıştıktan sonra:

"Hepinize bu sınavdan geçer not vereceğim" müjdesini verdi.

"Yalnız, bu sınavdan sonra üniversite mezunu olmakla beraber, asıl tahsilinizin bundan sonra başlayacağını sakın aklınızdan çıkarmayın."

Yıllar geçse de, öğrenciler ne bu son dersi unuttular, ne de bu dersi veren profesörün adını..

Sokrat Öğrencileri Nasıl Seçerdi?

Öğrencilerinden biri Sokrat'a sordu:

- Bir gün dahi olsa sizden ders alabilmek için yanınıza gelen herkese, niye bir gölcüğe bakıp ne gördüklerini soruyorsunuz? Bu işin öğrencilikle ne ilgisi var?

Sokrat, bu soruya şu cevabı verdi:

- Bu, bir imtihan. Havuzda balıkların yüzdüklerini söyleyen herkesi yanına alır, ders halkama dahil ederim.

Ama havuzda kendi imajlarının aynalanmasından, kendilerinden başka bir şey göremeyenler, kendilerine aşık insanlardır. Benim onlara verebileceğim bir ders olamaz.

Nezaket

Japon imparatoru, ilk Avrupa seyahatinde İngiltere Kralı'nın misafiridir. Şerefine büyük bir ziyafet veriliyor. Meyveden sonra ellerin yıkanması için kristal kaplarda içinde bir parça limon bulunan su getiriyorlar. Japon imparatoru farkında olmadan kabı alıyor ve suyu bir yudumda içiyor. Bütün misafirler şaşırıyorlar, ne yapacaklarını bilemiyorlar. Tam o sırada İngiliz Kralı da kristal su çanağını eline alıyor ve içiyor. Tabi sofradakilerin hepsi de onu taklit ediyorlar.

Nezaket doğallıktan ve mütevazılıktan gelir. Nezaket, doğal ve mütevazı insanların sahip olduğu bir erdemdir. Nezaket dolu insanlar, çoğu zaman hiç olabilmeyi başarabilmiş insanlardır. Olaylara ve insanlara önyargısız yaklaşmayı tercih ederler. Ufacık şeylerden mutlu olurlar, hayata ve insanlara karşı sevgi ve saygı doludurlar. Sahip oldukları ile övünmezler, aksine büyük bir asalet ile sahip olduklarını unutarak yaşarlar.

Montaigne der ki, insan her yerde aynı insandır; bir insanın yaratılışında asalet yoksa kainatın tacını giyse yine de çıplak kalır.

Zafer Uçuşunu Sürdürmek için Kartalın Yeniden Doğuşu

Kartal, kuş türleri içinde en uzun yaşayanıdır. 70 yıla kadar yaşayan kartallar vardır. Ancak bu yaşa ulaşmak için, 40 yaşlarındayken çok ciddi ve zor bir kararı vermek zorundadır. Kartalın yaşı 40'a dayandığında pençeleri sertleşir, esnekliğini yitirir ve bu nedenle de beslenmesini sağladığı avlarını kavrayıp tutamaz duruma gelir. Gagası uzunlaşır ve göğsüne doğru kıvrılır. Kanatları yaşlanır ve ağırlaşır. Tüyleri kartlaşır ve kalınlaşır. Artık kartalın uçuşması iyice zorlaşmıştır. Dolayısıyla kartalın burada iki seçimden birisini yapması gerekir. Ya ölümü seçecektir ya da yeniden doğuşun acılı ve zorlu sürecini göğüsleyecektir.

Bu yeniden doğuş süreci 150 gün kadar sürecektir. Bu yönde karar verirse kartal bir dağın tepesine uçar ve orada bir kaya duvarda, artık uçuşmasına gerek olmayan bir yerde yuvasında kalır. Bu uygun yeri bulduktan sonra kartal gagasını sert bir şekilde kayaya vurmaya başlar. En sonunda kartalın gagası yerinden sökülür ve düşer. Kartal bir süre yeni gagasının çıkmasını bekler. Gagası çıktıktan sonra bu yeni gaga ile pençelerini yerinden söker çıkarır. Yeni pençeleri çıkınca kartal bu kez eski kartlaşmış tüylerini yormaya başlar. 5 ay sonra kartal, kendisine 20 veya daha uzun süreli bir yaşam başlatılan meşhur yeniden doğuş uçuşunu yapmaya hazır duruma gelir. Kendi yaşamımızda sık sık bir yeniden doğuş süreci yaşamak zorunda kalırız. Zafer

uçuşunu sürdürmek için, bize acı veren eski alışkanlıklarımızdan, geleneklerimizden ve anılarımızdan kurtulmak zorundayız. Ancak geçmişin gereksiz safrasından kurtulduğumuzda, deneyimlerimizin yeniden doğuşumuzun getireceği olağanüstü sonuçlarından tam olarak yararlanabiliriz.

İnanmak

Köyün birinde kuraklık olmuş.. Ne tarlaları canlandıracak, ne de hayvanların içebileceği bir damla su varmış. Tam bir kuraklık havası hakimmiş. Çaresiz köylüler, çareyi Hak kapısında aramışlar.. Çoluk çocuk herkesi toplanmış, yanlarına hayvanlarını da alarak, yağmur duası için kırlara çıkmışlar. Köyün imamı eşliğinde tövbe ve istifa edip Allah'tan merhamet dilemişler. Henüz onlar ellerini indirmeden, Allah'ın inayetiyle gök gürlemeye başlamış. Köy halkı da sağanak yağmur altında sırlıklam olmuş. Sadece şirin bir kız çocuğu ıslanmamış!

Çünkü dua edince yağmurun yağacağına bir tek o, gönülden inanmış ve yanına minicik şemsiyesini almış.

Yaptığınız İşe İmzanızı Atın

Barbara süpermarket çalışanlarına hitap ettikten yaklaşık üç ay sonra bir akşam üstü telefonu çaldı. Arayan kişi adının Johny olduğunu ve marketlerden birinde kasada müşterilerin torbalarını doldurmalarına yardım ettiğini söyledi. Ayrıca Down sendromu olduğunu belirtti ve "Barbara, anlattıkların hoşuma gitti!" dedi.

Johny, konuşma yaptığı günün gecesi eve gittiğinde babasından kendisine bilgisayar kullanmayı öğretmesini istemişti. Bilgisayarda, babasıyla birlikte üç sütunlu bir tablo yaptılar. Şimdi her akşam eve gittiğinde bir "günün sözü" buluyor. Bulamadığı zaman da bir tane "uyduruyor!" Sonra bu sözü bilgisayarda yazıyor, bir kaç tane çıktı alıyor, onları kesiyor ve her birinin arkasına ismini yazıyor. Ertesi gün müşterilerin torbalarını "zevkle" doldururken, her birinin torbasına günün sözünden bir tane koyuyor ve böylece yaptığı işe içten, eğlenceli ve yaratıcı bir biçimde imzasını atıyor.

Bu konuşmadan bir ay sonra marketin müdürü beni aradı. "Barbara bugün olanlara inanamayacaksınız" dedi. Sabah markete gittiğimde Johny'nin kasasının önündeki kuyruk diğerlerinin üç katıydı! Bağıra çağıra etrafa emirler yağdırmaya başladım: 'Daha fazla kasa açın. İnsanları buradan daha

çabuk çıkarın!’ Ama müşteriler ‘Hayır. Biz Johny’nin kasasında beklemek istiyoruz. Günün sözlerinden almak istiyoruz!’ dediler. Müdürün söylediğine göre bir kadın müşteri onun yanına kadar gelmiş ve “Eskiden markete haftada bir gelirdim, ama şimdi buradan her geçişimde uğruyorum, çünkü günün sözlerinden almak istiyorum” demişti.

Son olarak müdür bana “Marketteki en önemli kişi kim biliyor musun?” diye sordu. Elbette Johny’di. Aradan üç ay geçti ve marketin müdürü beni yeniden aradı. “Sen ve Johny marketimizde büyük bir değişim yarattınız” dedi. Şimdi çiçek bölümündeki bütün sapı kırık çiçekleri ve kullanılmayan yaka çiçeği buketlerini yaşı geçkin kadınların ya da küçük kızların yakalarına iliştiriyorlar.

Et paketlenme bölümündeki bir elemanımız Snoppy seviyormuş ve 50.000 tane Snoppy çıkartması getirmiş. Her et paketinin üzerine bir çıkartma yapıştırıyor. Hem biz, hem de müşterilerimiz çok eğleniyoruz. “Eğer sizden sokakları süpürmeniz istenirse, Michelangelo’nun resim yaptığı, Bethooven’in beste yaptığı veya Shakspeare’in şiir yazdığı gibi süpürün. O kadar güzel süpürün ki gökteki ve yerdeki herkes durup;Burada işini çok iyi yapan büyük bir çöpçü yaşıyormuş ” desin.

Bir Çağın Vicdanı Olmak

"Bir çağın vicdanı olmak isterdim, bir çağın, daha doğrusu bir ülkenin, idrakımıza vurulan zincirleri kırmak, yalanları yok etmek, Türk insanını Türk insanından ayıran bütün duvarları yıkmak isterdim. Muhteşem bir maziyi, daha muhteşem bir istikbale bağlayacak köprü olmak isterdim, kelimedem, sevgiden bir köprü. Sanat düşüncenin, düşünce mukaddeslerin emrinde olmalı. Hakikat, mukaddeslerin mukaddesi. Hafızasını kaybeden bu zavallı nesilleri biz mahvettik, bu cinayet hepimizin eseri, hepimizin yani aydınların."

Onlar sürü yavrum "Onlar sürü yavrum. Zincirlerinden başka kaybedecek neleri var?"

Karanlıktan geldiler, karanlığa gidiyorlar. Ummandaki dalgalar gibi sayısız. Tarihi yok bu sürünün. Macerası yok. Yıldızlara tırmanan merdivenden habersiz. Yürüyen, esneyen, tepinen ve öğrendiği şeyleri tekrarlayan uzviyet. Kafanın vecdinden habersiz. Bu sarhoş karnaval alayını yıldızlar, yüz binlerce yıldız, kayıtsız bakışlarıyla seyrediyor."

Kendinize Engel Olmayın

1950'li yıllarda kamuoyunda; doktorların araştırmalarına dayanarak “bir mil dört dakikanın altında koşulamaz, bu insan fizyolojisi açısından mümkün değildir” yargısı vardı. Bu görüşler atletizmle uğraşan atletleri ve atletizm otoritelerini etkilemiştir. Atletizm otoriteleri ve atletler bu görüşün etkisinde kalarak bir mili dört dakikanın altında koşmayı hiç düşünmediler. Yarışmalarda bütün atletler artık rekor kırmak için değil sadece birinci olmak için koşuyorlardı.

Roger 1954 yılında yapılacak olan yarışa bir yıl kala bir mili dört dakikanın altında koşmak için hazırlanmaya başladı. Bu hedefine ulaşmak için tam bir yılı vardı. Bir yıl boyunca bütün fiziki çalışmalarını yaptı; ama Roger biliyordu ki bu yarışmada hedefe ulaşmak için sadece fiziksel antrenmanlar yeterli değildi.

O her gün zihinsel antrenmanlar da yapmayı ihmal etmedi. Zihninde artık tek bir düşünce vardı: Hedefe ulaşmak. Hedef ise bir mili dört dakikanın altında koşmaktı. Bunun için bütün yolları deneyecekti. O, bu yarışa hazırlanmaya “Bir mili dört dakikanın altında koşacağım” diye başladı. Kendisine olan güveni tamdı. Zihninde hep bir yıl sonraki yarışı ve onun sonunda kırac

ağı rekoru düşünüyordu. Yarış başladığında tüm yarışçılar birinci gelmeyi düşünürken Roger rekora koşuyordu. Onun tek hedefi vardı, bir mili dört dakikanın altında koşmak. Onu gerçekleştireceğinden şüphesi yoktu.

Yarış Roger'in birinciliğiyle bitti. Onun için birinci gelmek önemli değildi. Skor borda yöneldi. Orada yazan rakam 3,59' du. Roger başarmıştı. Bir yıl boyunca çaba sarf ettiği hedefine ulaşmıştı. Roger zaferi bedensel gücü ile değil, zihinsel gücü ile kazandı.

Roger'den sonra gelen birçok sporcu da zihnin gücünü keşfederek inanılması mümkün olmayan rekorlara imza attılar. Bir yıl içerisinde aynı rekoru 300 atlet kırmayı başardı. Artık sporcular inanılmazları gerçekleştirmenin formülünü %20 bedensel güç % 80 zihinsel güç olarak özetliyorlardı.

Başarının Sırrı Yürektedir...

İş adamının işleri bozulmuştu. Ne yaptıysa olmuyordu. Bir zamanlar çok başarılı bir insan olmasına rağmen şimdi büyük olan sadece borçlarıydı. Bir taraftan kredi verenler onu sıkıştırırken, diğer taraftan da bir sürü insan ödeme bekliyordu.

Çok bunalmıştı ve hiçbir çıkış yolu bulamıyordu. Nefes almak için parka gitti. Bir banka oturdu, başını ellerinin arasına aldı ve bu durumdan nasıl kurtulacağını düşünmeye başladı. Tam bu sırada birden, önünde yaşlı bir adam durdu. 'Çok üzgün görünüyorsun. Seni rahatsız eden bir şey olduğu belli... Benimle Paylaşmak ister misin?' diye sordu yaşlı adam. İşadamının yakınmalarını dinledikten sonra da, 'Sana yardım edebilirim' dedi. Çek defterini çıkardı. İşadamının adını sordu ve ona bir çek yazdı. Çeki ona verirken de şöyle dedi: 'Bu para senin. Bir yıl sonra seninle burada buluştuğumuzda bana olan borcunu ödersin. Hadi al' dedi. Ve yaşlı adam geldiği gibi hızla gözden kayboldu.

İşadamı elindeki çeke baktı. Çekte 500 bin dolar yazıyordu ve imza ise John Rockefeller'e aitti, yani o gün için dünyanın en zengin adamına. 'Tüm borçlarımı hemen ödeyebilirim' diye düşündü. John Rockefeller'e ait bu çekle her

şeyi çözebilirdi. Ama çeki bozdurmaktan vazgeçti.

Bu değerli çeki kasasına koydu. Onun kasasında olduğunu bilmenin güveniyle yepyeni bir iyimserlikle işine tekrar dört elle sarıldı. Büyük küçük demeden tüm işleri değerlendirmeye başladı. Ödeme planlarını yeniden yapılandırdı. İyi yapılan işler yeni işleri doğurdu. Birkaç ay sonra tekrar işlerini yoluna koyabilmişti.

Takip eden aylarda ise borçlarından tümüyle kurtulup hatta para kazanmaya başlamıştı. Tüm bir yıl boyunca çalıştı durdu. Tam bir yıl sonra, elinde bozulmamış çek ile parka gitti. Kararlaştırılmış saatin gelmesini bekledi. Tam zamanında yaşlı adamın hızla ona doğru geldiğini gördü. Tam ona çekini geri verip başarı öyküsünü paylaşacakken bir hemşire koşarak geldi ve adamı yakaladı.

Hemşire 'Onu bulduğuma çok sevindim, umarım sizi rahatsız etmemiştir' dedi. 'Çünkü bu bey sürekli olarak huzur evinden kaçıp, bu parka geliyor. Herkese kendisinin John Rockefeller olduğunu söylüyor' diye ekledi. Hemşire adamın koluna girip onunla birlikte uzaklaştı. İşadamı şaşkın bir şekilde öylece durdu kaldı. Sanki donmuştu. Tüm yıl boyunca arkasında yarım milyon dolar olduğuna inanarak işler almış, yapmış ve satmıştı.

Birden, hayatının akışının değiştiren şeyin para olmadığını fark etti. Hayatını değiştirenin yeniden kendinde bulunduğu kendine güven ve inançtı. Başarının sırrı, kasamızda duran değil, kendi kalbimizde ve kafamızda olanlardır. Başka yerde aramaya gerek yok.

Kervansaray

Nur yüzlü bir ihtiyar, bastonuna dayanarak durdu. Uzun yoldan geliyordu. Yorulmuştu. Önünde durduğu ihtişamlı yapı, Belh ülkesinin şanlı hükümdarı İbrahim Bin Ethem'in sarayıydı. Sarayı süzerken kapı nöbetçileri, ne arıyorsun ihtiyar?" diye sordular. "Ben yolcuym, bu gece konaklayacak bir kervansaray arıyorum. Herhalde burası uygundur" dedi. Nöbetçiler, "Sen yanlış gelmişsin baba, burası kervan sarayı değil, hükümdarımızın sarayıdır" dediler.

Nur yüzlü adam biraz durdu. O arada ne düşündüyse, "Hayır, ben kendimden eminim, burası kervansaraydır, burada geceleme istiyorum. Tanrı misafiriyim!" diye diretti. Nöbetçiler ne söyledilerse ihtiyarı ikna edemediler ve qıdip hükümdara durumu bildirdiler. İbrahim Bin Ethem, "Bırakın gelsin bakalım, biz de tanıyalım şu ihtiyarı" diye emretti.

Nuranî çehresiyle saraya girdiğinde adeta sarayı aydınlattı adam ve "Selâmün aleyküm" diyerek hükümdarı selâmladı. "Aleyküm selâm" diye selâmı alan hükümdar, ihtiyarın yüzünde güven verici, farklı bir mânâ hissetti ve ona yer gösterdi. Ve aralarında şöyle bir konuşma geçti: Hükümdar: "Bak baba, ben bu ülkenin hükümdarıyım. Burası da benim sarayım. Sen nasıl hükümdar sarayını kervansaray diyerek küçümseyebilirsin?

İyi niyetli birisi olduğunu zannetmeseydim, bunun cezası büyük olurdu. Ama sen iyi birine benziyorsun. İleride yolcuların kaldığı bir kervansaray var, seni orada misafir ettireyim.”

İhtiyar: “Nöbetçilerin de anlamadılar, sen de anlamıyorsun. Burası kervansaraydır. İstersen sana ispatlayayım.”

Hükümdar: “Peki ispatlarsan seni burada misafir ederim. Yoksa cezayı çekmeye hazır ol.”

İhtiyar: “Peki şimdi sorularıma cevap ver. Sen ne kadar zamandır burada oturmaktasın?”

Hükümdar: “Üç yıldır”

İhtiyar: “Senden önce kim oturuyordu burada?”

Hükümdar: “Babam, on yıl oturduktan sonra vefat etti.”

İhtiyar: “Peki ondan önce kim, ne kadar oturdu?”

Hükümdar: “Dedem, o da on iki yıl hükümdarlık yaptıktan sonra öldü.”

İhtiyar: “Senden sonra kim oturacak?”

Hükümdar: “Herhalde oğlum oturur”

Bu cevaplardan sonra ihtiyar güldü ve şöyle devam etti: “Sana dememiş miydim, burası kervansaray diye.

Bak sen söyledin: Deden geldi, kondu göçtü. Baban geldi, bir müddet kaldı gitti. Sen geldin, sen de gideceksin, yerine oğlun gelecek ve bu gelip gitmeler devam edecek. Kervansaraylar da yolcuların gelip gittikleri yerler değil mi?”

İhtiyarın bu sözleri İbrahim Bin Ethem’in zihninde şimşekler çaktırdı ve onu epey düşündürdü.

Sonuçta, "Peki ihtiyar" dedi. "Sen kazandın, bu gece benim misafirimsin."

Evet, kimse dünyada ebedî kalmayacağına göre ve herkes ebedî hayat yolunun yolcusu olduğuna göre dünya herkes için kervansaray."

*G*örmüyordu, Duymuyordu *ama İnsanlığın Işığı Oldu*

Renklerden ve seslerden mahrum bir çocuk. Tüm insanlık için insan beyninin ne büyük mucizeler yarattığının canlı örneğiydi. Helen Keller 27 Haziran 1880 de dünyaya geldi. Ancak henüz 19 aylıkken geçirdiği birkaç gün süren yüksek ateşli bir hastalık sonucunda görme, işitme ve konuşma yeteneklerini kaybetti. İnsanı adeta bir kara kuyuya hapseden bu rahatsızlık dış dünyayla bağlantısını kopardı.

Bir buçuk yaşını henüz doldurmuşken böyle bir güçlkle karşılaşan küçük kızın konuşmayı öğrenmesi elbette çok zordu. Bir takım hırıltılar çıkarıyordu sadece. Durup dururken öfke nöbetlerine giriyor, tabakları kırıp döküyor ve odada kendisiyle birlikte olanlara saldırmaya başlıyordu. Birkaç doktor kendisine zihinsel olarak hasta teşhisi koydu. Ömür boyu bir akıl hastanesinde kalması öneriliyordu Helen'in. Ailesi ise kızlarının zihinsel olarak hasta olduğunu hiçbir zaman kabul etmedi.

Küçük kız beş yaşından sonra kendisinin diğer insanlardan farklı olduğunu anlamaya başladı.. Düşünebildiği, hissedebildiği halde görememek, duyamamak ve konuşamamak onu çileden çıkarıyor, kendisine dayanılmaz acılar veriyordu. Sağı solu tekmeliyor, çığlık atıyor, kendisine yaklaşanları ısıırıyordu.

Öğretmeniyle yeniden doğdu. 3 Mart 1887 de küçük kız yeniden doğdu adeta. Artık yedi yaşındaydı. Ailesi Helen'e özel öğretmenlik yapması için genç bir bayan eğitmen tuttu. Anne Sullivan, anne ve babasını kaybetmiş ve kimsesizler yurdunda büyümüştü.

Beş yaşında görme yetisini büyük ölçüde yitirmişti; ancak daha sonra geçirdiği iki operasyon sonucu normal baskıda hazırlanmış bir kitabı okuyabilecek kadar görebiliyordu. Anne Sullivan Helen'le iletişim kurabilmek için ona parmaklarla yazmayı öğreterek başladı işe. Helen için bir oyuncak getirmişti yanında. Bu hediye oyuncuğu işaret etmek için oyuncak anlamına gelen "doll" sözcüğünü Helen'in avucuna parmaklarıyla yazdı. Helen avuçlarının içinde öğretmenin parmaklarını hissedebiliyor, parmaklarıyla yazdıklarını tekrar edebiliyor ama yazdıklarının ne anlama geldiğini anlayamıyordu henüz.

Bir gün Helen'in elini akan musluğun altına tuttuğu bir anda öğretmeni Anne Sullivan da diğer eline "su" sözcüğünün harflerini yazdı. İşte bu andan sonra müthiş bir gelişme başladı. Helen bir elinde hissettiği serin suyla diğer elinde hissettiği parmakların yazdığı "su" sözcüğünü ilişkilendirebilmişti. Bundan sonra müthiş bir gelişme başladı. Ansızın ortaya çıkan bu kıvılcımla dünyanın kapıları küçük kıza ardına kadar açıldı. Hocasından eline geçirdiği her şeyi kendisine hecelemesini istiyordu. Artık sözcükleri ve yazılımlarını büyük bir hız ve hevesle öğrenebiliyordu. Helen Keller 1888'de Körler Enstitüsüne başvurdu.

1890'da konuşmayı öğrendi ve 1894 yılında New York'taki körler okuluna gitti. Redcliffe Kolejine başladığında Almanca ve Latince biliyordu. Daha sonra Fransızca ve Rusça öğrendi. Artık spor yapabiliyor, ata binebiliyor ve kağıt oyunlarını başarıyla oynuyordu. Pedagoji eğitimi aldı ve 1904 yılında 24 yaşına geldiğinde o artık üniversiteden mezun ilk sağır ve kör kişiydi. Mücadelesini "Her şey su ile başladı" isimli kitabında anlattı. Parmak uçlarıy-

la tanıdığı yaşamı bizden daha iyi tanıdı. H. Keller ışık ve sestten mahrum bir duyu hayatına sahipti; ama diğer algıları öyle güçlüydü ki karşısındaki insanın kişiliğini bile tartabilirdi. Kendisine gece ve gündüzü nasıl ayırt ettiği sorulduğunda şöyle cevap vermişti: gündüz hava ve kokular daha hafiftir.

Mark Twain 19. yy.'ın iki büyük kişisinden biri olarak tanımladığı Keller'in örnek yaşamı 1968'de sona erdi. Helen Keller hayatı parmak uçlarıyla tanıdı; ama eminiz ki hayat hakkında bizden çok daha fazla şey biliyordu.

Sorumluluk

Osmanlı Devleti'nin ilk Şeyhulislam'ı Molla Fenari (1350-1431). Bursa kadısı iken bir adam bir at satın alır. Evine dönerken atın hasta olduğunu fark eder. Geri götürmeye karar verir. Atı satan kişi belki zorluk çıkarır diye, kadiya gidip işi sağlama bağlamak ister. Mahkemeye vardığında kadı yerinde değildir. İşine ertesi güne bırakır. Fakat hasta at o gece ölür. Adam kadiya durumu anlatır ve mağdur olduğunu, ne yapması gerektiğini sorar. Molla Fenari cevap verir: "Senin zararını ben ödeyeceğim."

Adam hayretle: "Niçin siz ödeyeceksiniz?" deyince Molla Fenari'nin cevabı şu olur: -Benim ilgim yok görünüyor, ama aslında ben kusurluyum. Eğer dün geldiğinde beni yerimde bulsaydın, olaya müdahale edip atı geri verdimi sağlayacaktın. Böylelikle paranı geri almış, at ise sahibinin elinde ölmüş olacaktı. Senin bu şekilde mağdur olmana sebep, benim yerimde bulunmayışım olmuştur. Şimdi bu imkân ortadan kalkmıştır. Bu yüzden zararı benim tazmin etmem gerekir, der ve atın bedelini öder. Yaptıklarımız kadar yapmadıklarımızdan da sorumluyuz!

İnanın ve Geri Dönmeyin

Çinliler bambu ağacını bakın nasıl yetiştiriyormuş. Bambu ağacının yetişmesi; önce ağacın tohumu ekilir, sulanır ve gübrelenir. Birinci yıl tohumda herhangi bir değişiklik olmaz.

Tohum yeniden sulanıp gübrelenir. Bambu ağacı ikinci yılda da toprağın dışına filiz vermez.

Üçüncü ve dördüncü yıllarda her yıl yapılan işlem tekrar edilerek bambu tohumu sulanır ve gübrelenir. Fakat inatçı tohum bu yılda da filiz vermez.

Çinliler büyük bir sabırla beşinci yılda da su ve gübre vermeye devam ederler. Ve nihayet beşinci yılın sonlarına doğru bambu yeşermeye başlar ve altı hafta gibi kısa bir sürede yaklaşık 27 metre boyuna ulaşır. Akla gelen ilk soru: Çin bambu ağacı, 27 metre boyuna altı hafta da mı yoksa beş yılda mı ulaşmıştır? Bu sorunun cevabı: Tabi ki beş yıldır. Büyük bir sabırla ve ısrarla tohum beş yıl süresince sulanıp gübrelenmeseydi ağacın büyümesinden hatta var olmasından söz edemezdik? Bir başarının şartları her zaman çok basittir. Bir süre için alışın, bir süre tahammül edin, her zaman inanın ve hiçbir zaman geri dönmeyin.

*K*enar Mahalle

Bir profesör sosyoloji sınıfındaki öğrencilerini Baltimore şehrinin kenar mahallelerine göndermiş ve o bölgede yaşayan 200 erkek çocuğunun durumlarını araştırmaları ve her bir çocuğun geleceği hakkında bir değerlendirme yapmalarını istemişti. Öğrenciler, hemen hepsi bu çocukların gelecekte hiçbir şanslarının olmadığını dile getirmişlerdir.

Bundan tam yirmi beş yıl sonra bir başka sosyoloji profesörü tesadüfen bu çalışmayı buldu. Ve öğrencilerden bu projeyi sürdürmeleri ve aynı çocuklara ne olduğunu araştırmalarını istedi.

Öğrenciler o bölgeden taşınan ya da ölen 20 çocuk dışındaki 180 çocuktan 176'sının olağanüstü bir başarı gösterip avukat doktor yada iş adamı olduklarını ortaya çıkardılar Profesör çok etkilenmişti ve bu konuyu izlemeye karar verdi. Birer yetişkin olan o çocukların hepsi o bölgede yaşadıkları için her biriyle buluşma şansı oldu "o koşullarda nasıl bu kadar başarılı oldunuz?" sorusuna verdiği cevap hep aynıydı...

Mahalle okulunda bir öğretmenimiz vardı onun sayesinde Profesör bu öğretmeni çok merak etmişti hala hayatta olduğunu öğrendiği yaşlı öğret-

menin izini bulması zor olmadı kendisini ziyaret etmek için evine kadar gitti.

Karşısında yılların yüzüne eklediği kırışıklara rağmen hala dinç duran bir yaşlı kadın buldu. Merakla yaşlı kadına bu çocukları kenar mahallelerden kurtarıp başarılı birer yetişkin olmalarını sağlamak için kullandığı sihirli formülün ne olduğunu sordu. "Yaşlı öğretmenin gözleri parladı ve dudaklarının kenarında bir gülümseme belirdi: "çok basit" dedi..Ben o çocukları çok sevdim...

Yaşadığımız Çağa Bir Örnek

Hükümdar İskender felsefenin duayeni sayılan Aristo'ya bir mektup yazar; zapt ettiği topraklardaki insanları tahakkümüm altında tutabilmek için neler yapmalıyım diye görüş beyan eder;

1. Ülkenin ileri gelen insanlarını sürgüne mi göndereyim?
2. Ülkenin ileri gelen insanlarını hapse mi atayım?
3. Ülkenin ileri gelen insanlarını kılıçtan mı geçireyim?

Aristo'nun cevabı;

1. Sürgünde toplanıp sana karşı başkaldırırlar.
2. Hapishaneler militan yuvası olur, kontrolden çıkarlar.
3. Onlardan sonra ki kuşak intikam hırsıyla büyür, tahtını sallar.

Çözüm; İnsanların arasına nifak tohumları ekeceksin, birbirleriyle savaşınca hakem olarak kendini kabul ettireceksin ama barışa giden bütün yolları tıka-yacaksın.

"Yaşadığımız çağ nasıl?"

Tutacak Bir El

Bir yaz günü plajda oturuyor kumlarla oynayan iki çocuğu seyrediyordum... Her ikisi de deniz kıyısında kapılarıyla, kuleleriyle, tünelleriyle, kocaman bir kale yapmak için beraberce harıl harıl çalışıyorlardı... Kale neredeyse tamamlanmışken büyük bir dalga gelip kaleyi bozdu.

Her şey bir anda ıslak bir kum yığınınına dönüşmüştü. Bütün uğraşlarının bir anda gözlerinin önünde yok olduğunu gören çocukların gözyaşlarına boğulmalarını bekliyordum...

Ama çocuklar beni şaşırttı, ağlamak yerine, ikisi de kalkıp el ele tutuştular ve gülerek kıydan biraz daha uzaklaşıp yeni bir kale yapmaya giriştiler. Çocukların o anda bana önemli bir ders verdiklerini fark ettim...

Hayatınızdaki her şey yapmak için üstünde çok zaman ve enerji sarf ettiğimiz her karmaşık yapı aslında kumdan yapılmışlardır. Sadece başka insanlarla kurduğumuz ilişkiler ayakta sağlam kalabilir. Er ya da geç bir dalga gelip kurmak için yoğun çaba sarf ettiğimiz çalışmaları anında yıkabilir. Böyle bir durum karşısında, sadece yanında tutacak bir eli olan insan gülümseyebilir..

*S*emerci...

Eşekler köydeki semerciden çok şikâyetçilermiş. Semerci hiç iyi semer yapamıyormuş. Eşeklerin sırtları kanlı yaralarla doluymuş. Eşekler toplanıp yeni bir semercinin gelmesi için dua etmişler. Hikaye bu ya duaları da kabul olunmuş ve gerçekten köye yeni bir semerci gelmiş. Ne var ki bu semerci de eşekleri rahatlatacak semerler yapamıyormuş. Yaralar azalacakken, artmaya başlamış. Eşekler yine toplanıp, köye yeni bir semerci gelmesi için dua etmişler. Ve gerçekten mevcut semerci köyden ayrılmış, yerine başka bir semerci gelmiş.

Eşekler her semerci değişikliğinde olduğu gibi yine çok sevinmişler. Ama çok zaman geçmeden yeni semercinin de çok farklı olmadığını, semerlerin gittikçe daha da kalitesizleştiğini, yaralarının ise kötüleştiğini görmüşler.

Semerci gitmiş, semerci gelmiş. Her seferinde eşekler yeni semerci gelmesi için dua etmişler. Bu hikâye kaç semerci değişene kadar böyle devam etmiş bilmiyorum. Nihayet bir gün eşekler toplanıp, eski semerciden kurtulmak yerine, eşeklikten kurtulmak için dua etmişler.

Maymun Tuzağı

Asya'da maymun yakalamak için kullanılan bir çeşit tuzak vardır. Bir hindistancevizi oyulur ve iple bir ağaca veya yerdeki bir kazığa bağlanır. Hindistancevizinin altına ince bir yarık açılır ve oradan içine tatlı bir yiyecek konur. Bu yarık sadece maymunun elini açırken sokacağı kadar büyüklüktedir, yumruk yaptığında elini dışarı çıkaramaz. Maymun, tatlının kokusunu alır, yiyeceği yakalamak için elini içeri sokar ve yiyeceği kavrar, ama yiyecek elindeyken elini dışarı çıkarması olanaksızdır. Sıkıca yumruk yapılmış el, bu yarıktan dışarı çıkmaz. Avcılar geldiğinde, maymun çılgına döner ama kaçamaz.

Aslında bu maymunu, tutsak eden hiçbir şey yoktur. Onu sadece onun kendi bağımlılığının gücü tutsak etmiştir. Yapması gereken tek şey elini açıp yiyeceği bırakmaktır. Ama zihninde açgözlülüğü o kadar güçlüdür ki, bu tuzaktan kurtulan maymun çok nadir görülür. Bizi tuzağa düşüren ve orada kalmamıza neden olan şey, arzularımız ve zihnimizde onlara bağımlı oluşumuzdur. Tüm yapmamız gereken, elimizi açıp benliğimizi ve bağımlı olduğumuz şeyleri serbest bırakmak ve dolayısıyla özgür olmaktır.

Ibn-i Sina

---

980 yılında Buhara yakınlarındaki Afşan kasabasında doğan İbn-i Sina, okul çağlarında matematik dersinde başarısızdı. Arkadaşlarından bazıları bir defada anlayabilirken, İbn-i Sina bir türlü matematikteki sırrı çözemiyordu. Bu durum bir süre devam etti ve İbn-i Sina bir gün "ben ilimden vazgeçtim, nasılsa zekâm buna müsait değil, gidip kendime bir iş edineyim" dedi. Bu düşünceler içinde yürürken yol üzerinde bir kuyu gördü ve serinlemek için kuyudan su çekmeye başladı. Kuyunun ağzı mermerdendi ve mermerin bir kenarı kovanın bağlı olduğu halat tarafından aşınmıştı. Halat kuyuya inip çıktıkça, sert mermere sürtüdüğü noktada oyuk oluşturmuştu.

Bu basit örnek doğanın İbn-i Sina'ya fısıldadığı bir sırdı. Kuyunun başından aldığı dersle kalkan İbn-i Sina, düzenli ve tekrarlı çalışarak matematikteki durgunluğunu yenip, dönemin ve tarihin başarılı filozof ve hekimlerinden biri oldu. Bugün günlük hayatta kullandığımız "aklin kesiyor mu?" deyiminin bu hikâyeden geldiği söylenir.

Mimar Sinan'ın Mektubu...

Bir Mimar Sinan eseri olan Sehzadebaşı Cami'nin 1990'li yıllarda devam eden restorasyonunu yapan firma yetkililerinden bir inşaat mühendisi, caminin restorasyonu sırasında yaşadıkları bir olayı TV'de şöyle anlatmıştı. Cami bahçesini çevreleyen havale duvarında bulunan kapıların üzerindeki kemerleri oluşturan taslarda yer yer çürümeler vardı. Restorasyon programında bu kemerlerin yenilenmesi de yer alıyordu. Biz inşaat fakültesinde teorik olarak kemerlerin nasıl inşaat edildiğini öğrenmiştik fakat taş kemer inşası ile ilgili pratiğimiz yoktu.

Kemerleri nasıl restore edeceğimiz konusunda ustalarla toplantı yaptık. Sonuç olarak kemeri alttan yalayan bir tahta kalıp çakacaktık. Daha sonra kemeri yavaş yavaş söküp yapım teknikleri ile ilgili notlar alacaktık ve yeniden yaparken de bu notlardan faydalanacaktık. Kalıbı sökmeye kemerin kilit taşından başladık. Taşı yerinden çıkardığımızda hayretle iki taşın birleşme noktasında olan silindirik bir boşluğa yerleştirilmiş bir cam şişeye rastladık. Şişenin içinde dürülmüş beyaz bir kâğıt vardı. Şişeyi açıp kâğıda baktık. Osmanlıca bir şeyler yazıyordu. Hemen bir uzman bulup okuttuk. Bu mektup idi ve Mimar Sinan tarafından yazılmıştı. Şunları söylüyordu; "Bu kemeri oluşturan taşların ömrü yaklaşık 400 senedir. Bu müddet zarfında bu taşlar çürümüş olacağın

dan siz bu kemeri yenilemek isteyeceksiniz. Büyük ihtimalle yapı teknikleri de deęiŖeceęinden bu kemeri nasıl yeniden inşa edeceğinizi bilemeyeceksiniz. İŖte bu mektubu ben size, bu kemeri nasıl inşa edeceğinizi anlatmak için yazıyorum.”

Koca Sinan mektubunda böyle baŖladıktan sonra o kemeri inşa ettikleri taŖları Anadolu'nun neresinden getirttiklerini söyleyerek izahlarına devam ediyor ve ayrıntılı bir biçimde kemerin inŖasını anlatıyordu. Bu mektup bir insanın yaptığı iŖin kalıcı olması için gösterebileceği çabanın insanüstü bir örneğidir. Bu mektubun ihtiŖamı, modern çağın insanların bile zorlanacağı taŖın ömrünü bilmesi, yapı tekniğinin deęiŖeceęini bilmesi, 400 sene dayanacak kâğıt ve mürekkep kullanması gibi yüksek bilgi seviyesinden gelmektedir. Ŗüphesiz bu yüksek bilgiler de o koca mimarın erişilmez özelliklerindedir. Ancak erişilmesi gerçekten zor olan bu bilgilerden çok daha muhteŖem olan 400 sene sonraya çözüm üreten sorumluluk duygusudur.

Kriz Yönetimi

Yaşlı bir adam emekliye ayrılır ve kendine bir lisenin yanında küçük bir ev alır. Emekliliğinin ilk bir kaç haftasını huzur içinde geçirir ama sonra ders yılı başlar. Okulların açıldığı ilk gün, dersten çıkan öğrenciler yollarının üzerindeki her çöp bidonunu tekmelerler, bağırıp, çağırarak...

Bu çekilmez gürültü günler sürer ve yaşlı adam bir önlem almaya karar verir. Ertesi gün, çocuklar gürültüyle evine doğru yaklaşırken, kapısının önüne çıkar, onları durdurur ve "Çok tatlı çocuklarsınız, çok da eğleniyorsunuz. Bu neşenizi sürdürmenizi istiyorum sizden. Ben de sizlerin yaşındayken aynı şekilde gürültüler çıkarmaktan hoşlanırdım, bana gençliğimi hatırlatıyorsunuz. Eğer her gün buradan geçer ve gürültü yaparsanız size her gün 1 dolar vereceğim" der.

Bu teklif çocukların çok hoşuna gider ve gürültüyü sürdürürler. Birkaç gün sonra yaşlı adam yine çocukların önüne çıkar ve onlara şöyle der, "Çocuklar enflasyon beni de etkilemeye başladı, bundan böyle size sadece 50 sent verebilirim." Çocuklar pek hoşlanmazlar ama yine devam ederler gürültüye. Aradan bir kaç gün daha geçer ve yaşlı adam yine karşılar onları. "Bakın" der, "Henüz maaşımı alamadım bu yüzden size günde ancak 25 sent verebilirim, tamam mı?", "Olanaksız bayım" der içlerinden biri, "Günde 25 sent için bu işi yapacağımızı sanıyorsanız yanılıyorsunuz. Biz işi bırakıyoruz."

Sevgi ve Yardım

Bir insanın yaşamının en önemli kısmı, iyilik ve sevgi adına yaptığı küçük, isimsiz ve anımsanmayan eylemlerdir. "Ergenlik dönemindeydim ve babamla sirk bileti kuyruğunda bekliyorduk. Sonunda bilet gişesiyle aramızda tek bir aile kalmıştı. Bu aile beni çok etkiledi. Hepsisi de 12 yaşın altında tam sekiz çocukları vardı.

Çok varlıklı olmadıkları her hallerinden belliydi. Üzerlerindeki giysiler pahalı şeyler değildi, ama tertemizdi. Çocukların hepsi babalarının arkasında ikişerli sıra olmuş, el ele ve terbiyeli terbiyeli sıranın kendilerine gelmesini bekliyorlardı. Neşe içinde palyaçolar, filler ve o gece görecekleri değişik şeyler hakkında konuşuyorlardı. Daha önce sirke gitmedikleri konuşmalarından belliydi. O gece hiç şüphesiz yaşamlarının çok önemli bir gecesi olacaktı. Anneyle baba gururla çocukların önünde duruyorlardı, el ele tutuşmuşlardı. Gişedeki memur babaya kaç bilet istediklerini sordu.

Baba gururla, "İki tane eşimle kendim, sekiz tane de çocuklarım için bilet istiyorum." diye yanıtladı onu. Gişe memuru biletlerin bedelini söyledi. Annenin eli, babanın elinden ayrıldı ve başı öne düştü. Babanın dudakları titremeye başladı. Baba gişeye biraz daha yaklaştı ve "Ne kadar dediniz?" diye

sordu. Gişeye memuru biletlerin bedelini yineledi. Adamın o kadar parası yoktu. Simdi nasıl donup çocuklarına onları sirke götürecektir kadar parası olmadığını söyleyecekti?

Babam olanları görünce elini cebine soktu, cebinden bir 20 dolar çıkarttı. ve yere düşürdü (biz de çok varlıklı bir aile değildik). Babam sonra yere eğildi, parayı yerden aldı, adamın omzuna dokundu ve ona, "Affedersiniz, bu para cebinizden düştü" dedi. Adam olan biteni anlamıştı.

Dilenmiyordu ama çok çaresizdi ve utanç duyduğu ve çok üzüldüğü bu durum karşısında yapılan yardımı minnetle karşılamıştı. Babamın gözlerinin içine baktı, elini iki elinin arasına aldı, 20 doları aldı, dudakları titrerken babama "Teşekkür ederim, çok teşekkür ederim, bayım. Bu yaptığınızın benim ve ailem için önemi çok büyük." dedi. Biz babamla arabamıza bindik ve evimize donduk. O gece sirke gidemedik, ama bunun hiç önemi yoktu."

Azdan Vermek

Hiz. Ali'nin ağabeyi Cafer B. Ebu Talib'in oğlu Abdullah, sıcak bir günde, bir kabilenin hurmalığına inmişti. Abdullah burada dinlenirken, hurmalıkta çalışın köleye, yemek vakti üç parça ekmeği geldiğini gördü. Adam ekmeğlerden birini ağzına götürmek üzereydi ki, birden önünde açlığı her halinden belli bir köpek belirdi. Köle elindeki ekmeği köpeğin önüne attı. Köpek ekmeği derhal yedi. Köle ekmeğin ikinci parçasını da attı. Köpek bunu da bir kerede sildi süpürdü. Köle bunun üzerine üçüncü parçayı da köpeğe verdi. Kalkıp, yeniden işine dönmek üzereydi ki, olup biteni uzaktan seyreden Abdullah, yaklaşıp sordu: "Ey köle, bugünkü yiyeceğin ne kadardı?"

Köle sıkılarak cevap verdi:

- İşte bu üç parça ekmeğ.
- O halde neden kendine hiç ayırmadın?
- Baktım ki, hayvan çok aç. O halde bırakmak istemedim.
- Peki, sen ne yiyeceksin şimdi?
- Oruç tutacağım

Bunun üzerine, Abdullah B. Cafer, köleden sahibinin, evinin nerede olduğunu sordu. Sonra da gidip adamdan bu hurmalığı içindeki köleyle birlikte

satın aldı. Sonra döndü, köleye bu tarlayı ve onu sahibinden satın aldığını söyledi ve ekledi: "Seni azad ediyorum. Bu hurmalığı da sana hediye ediyorum."

Cömertliğiyle meşhur Abdullah B. Cafer, kendisinden daha cömert birini tanıyıp tanımadığı sorulduğunda, bu olayı anlatır ve "Ama o köpeğe topu topu üç parça ekmek vermiş; sense ona koskoca bir hurmalığı ve hürriyetini vermişsin" dediklerinde, şu karşılığı verirdi: "Ama o elindeki her şeyi verdi; ben ise elimdekinin bir kısmını..."

*B*ulunduğun Yere Yenilik Kat

Yıl 1943, Genç Mustafa'nın tayini kütüphaneci olarak Ürgüp Tahsin Ağa Kütüphanesi'ne çıkar. Devlet memurluğu o dönemde süper bir şey, çünkü özel sektör falan yok. Bizimki kütüphane'de heyecanla okurları bekler; bir gün olur, beş gün olur, gelen giden yok. Etraftakilerle konuşur, herkese anlatır: "Bakın kütüphane bomboş duruyor, gelin kitap okuyun." Gelen giden olmaz. Amirlerine durumu bildirir.

- Kardeşim otur oturduğun yerde, maaşını düzenli alıyon mu, almıyon mu?
- Alıyorum.
- Eee, o zaman ne karıştırıyon ortalığı, gelen giden olsa maaşın mı artacak?

Başına daha fazla bela alacaksın, o kütüphaneye yıllardır kimse gelmez zaten. 23 yaşındaki genç memur "Ne yapayım, ne yapayım?" diye düşünür durur. Sonunda aklına bir fikir gelir, eşine söyler. Eşi önce "Deli misin bey?" der, ama kocasının bir şeyler üretme, işe yarama çabasını yakından görünce fikri kabullenir.

O dönem devletteki amirlerinin çıkardığı tüm engellerin tek tek, bin bir güçlkle üstesinden gelir. Çünkü o zaman da şimdiki gibi, “Aman bir şey yapmayalım da başımıza bir iş gelmesin.

Çalışsan da aynı maaş, çalışmasan da” zihniyeti aynen var. O bıyıklı, kravatlı, asık yüzlü, sigara kokan, arkalarındaki Atatürk resminden utanmayan, ama ülkesine gram faydası olmayan bürokratları zorlukla ikna eder ve bir eşek alır. İki tane de sandık yaptırır. İki sandığa, kalınlığına göre 180-200 kitap sığar. Sandıkların üstüne “Kitap İare Sandığı” yazar. Kitapları eşeğe yükler ve köy köy gezmeye başlar. Kütüphaneye de bir yazı asar: “Sadece Pazartesi ve Cuma günleri açıyoruz.”

Köydeki çocuklar şaşırır. Eşeğe bir sürü kitap yüklemiş bir amca, o gariban çocukların küçücük ellerine kitapları verir. Düşünün, Noel Baba gibi. Noel Baba yalan, Mustafa amca ise gerçek. Geyikler yerine eşeği var. Eşek de daha gerçek, Mustafa amca’da. “Çocuklar bunları okuyun, aranızda da değişin. On beş gün sonra aynı gün gelip alacağım. Aman yıpratmayın, diğer köylerdeki arkadaşlarınız da okuyacak” der.

Mustafa artık Ürgüp’teki kütüphanede bir iki gün durmakta, diğer günler eşeği Yüksel’le köy köy gezmektedir. Köylerdeki çocuklar Eşekli Kütüphaneciyi her seferinde alkışlarla karşılarlar.

Kalpleri küt küt atar heyecandan, sevinç içinde yeni kitapları beklerler. Mustafa amca’nın ünü etrafa yayılır. Diğer devlet memurları makam odalarında sıcak sıcak oturup iş yapmazken, Mustafa’nın eşeği Yüksel yediği otu hepsinden fazla hak etmektedir. Zamanla insanlar kütüphaneye’de gelmeye başlar.

Mustafa bakar ki kütüphaneye kadınlar hiç gelmiyor. Zenith ve Singer’e mektup yazar: “Bana dikiş makinesi yollayın, firmanızın adını kütüphanenin

girişine kocaman yazayım” der. Zenith dokuz tane, Singer bir tane dikiş makinesi yollar (ilk sponsorluk faaliyeti). Salı günlerini kadınlar günü yapar. Kumaşı alan kadın kütüphaneye koşar. On makine yetmediği için sıra oluşur. Sırada bekleyen kadınların eline birer kitap verir, beklerken okusunlar diye.

Okuma yazma oranının düşüklüğünü görünce halkevlerine okuma yazma kursları vermeye gider. Halıcılık kursları başlatır, bölgede halıcılığı canlandırır. Bu arada valilik Mustafa hakkında dava açar, “kendi görev tanımı dışında davranıyor” diye. 50 yaşına gelen Mustafa amca baskıyla emekli edilir. Mustafa amca köylüler arasında efsane olur, yıllar geçtikçe köylerdeki çocuklarda okuma aşkı yerleşir. 2005 yılında Mustafa amca vefat eder. Velhasıl, bulunduğu yere yenilik katmalısın. Mutlaka adım atmalısın.

Cahil Cesareti...

Dunning-Kruger Sendromu

Televizyon izlerken birilerine bakıp da “Ya bu adam bu sıklıkla nasıl buralara kadar gelebilmiş” diye düşündüğünüz oldu mu hiç? Ya da bir iş toplantısında sizinle aynı ya da daha üst aşamada bir görevde olan bazıları, sizde büyük bir şaşkınlık uyandırdı mı? Justin Kruger ve David Dunning adlı iki ABD’li bu hissi çok yaşamış olacak ki, iki psikiyatri uzmanı, 10 yıl kadar önce bir teori ortaya attı: “Cehalet, gerçek bilginin aksine, bireyin kendine olan güvenini artırır.” Ve bunun üzerine bir araştırma başlatıldı. Fizyolojik ve zihinsel alanda yapılan çeşitli uygulamaların sonucunda şu bulgulara ulaşıldı:

1. Niteliksiz insanlar ne ölçüde niteliksiz olduklarını fark edemezler.
2. Niteliksiz insanlar, niteliklerini abartma eğilimindedirler.
3. Niteliksiz insanlar, gerçekten nitelikli insanların niteliklerini görüp anlamaktan da acizdirler.
4. Eğer nitelikleri belli bir eğitimle artırılsa, aynı niteliksiz insanlar, niteliksizliklerinin farkına varmaya başlarlar. Bitmedi...

Cornell Üniversitesi’ndeki öğrenciler arasında bir test yapıldı ve klasik “Nasıl geçti?” sorusuna öğrencilerden yanıtlar istendi... Soruların yüzde 10’una bile yanıt veremeyenlerin “kendilerine güvenleri” müthişti. Onların

“testin yüzde 60’ına doğru yanıt verdiklerini” düşündükleri; hatta “iyi günlerinde olmaları halinde yüzde 70 başarıya bile ulaşabileceklerine inandıkları” ortaya çıktı. Soruların yüzde 90’ından fazlasını doğru yanıtlayanlar ise “en alçak gönüllü” deneklerdi; soruların yüzde 70’ine doğru yanıt verdiklerini düşünüyordular.

Tüm bu sonuçlar bir araya getirildi ve Dunning-Kruger Sendromu’nun metni yazıldı: “İşinde çok iyi olduğuna yürekten inanan ‘yetersiz’ kişi, kendini ve yaptıklarını övmekten, her işte öne çıkmaktan ve aslında yapamayacağı işlere talip olmaktan hiçbir rahatsızlık duymaz!

Aksine her şeyin hakkı olduğunu düşünür! Ancak, bu ‘cahillik ve haddini bilmeme’ karışımı, mesleki açıdan müthiş bir itici güç oluşturur. ‘Eksiler’ kariyer açısından ‘artıya’ dönüşür. Sonuçta, ‘kifayetsiz muhterisler’ her zaman ve her yerde daha hızlı yükselirler... Bu arada, gerçekten bilgili ve yetenekli insanlar çalışma hayatında ‘fazla alçak gönüllü’ davranarak öne çıkmaz, yüksek görevlere kendiliklerinden talip olmaz, kıymetlerinin bilinmesini beklerler... Tabii beklerken kırılır, kendilerini daha da geriye çekerler... Muhtemelen üstleri tarafından da ‘ihtiras eksikliği’ ile suçlanırlar...”

Bence Dunning ile Kruger’in, bu çalışmalarıyla 2000’de, Nobel yerine Harvard Üniversitesi’nin LG Nobel’ini alma nedeni “cahil olmamalarıydı”. Gönlümün Nobel’ini bu ikiliye vererek yazımı Bertrand Russell’in bir sözyle bitiriyorum: “Dünyanın sorunu, akıllılar hep kuşku içindeyken aptalların küstahça kendilerinden emin olmalarıdır.”

Yaşamdaki 4 Mahalle!

Birinci mahallede 'EVET AMA' lar yaşıyormuş... 'Evet, ama'lar her zaman ne yapılması gerektiğini bildiklerini düşünürlermiş. Yapma zamanı geldiğinde ise 'Evet ama' diye yanıtlarlanmış. Yanıtları hep yanlış olmuş. Suçu başkasına atmakta da ustaymışlar...

İkinci mahallede 'YAPACAĞIM'lar yaşarmış... Ne yapacaklarını bilirlermiş. Kendilerini yapacakları şeylere adım adım hazırlarlanmış ama yapacakları sırada, şanslarını kaçırdıklarının farkına varırlarmış. Bu mahallede insanların dizleri dövülmekten yara bere içindeymiş. Yaşamı ertelemek için verdikleri kararı bile ertelerlermiş.

Üçüncü mahallede yaşayan 'KEŞKE'cilerin hayatı algılama güçleri mükemmelmiş... Neyin yapılması gerektiğini daima en isabetli şekilde bilirlermiş ama maalesef her şey olup bittikten sonra, 'Keşke'cilerin başları hep kanarmış duvara vurmaktan!

Kasabanın en yeşil bölgesinde, en güzel evlerin olduğu mahallede ise 'İYİ Kİ YAPTIM'lar otururmuş... 'Keşke'ciler bu mahallede yürüyüşe çıkar, etrafa hayranlıkla bakarmış.'Yapacağım'lar, 'Keşke'cilerle birlikte bu yürüyüşe çık

mak ister ama bir türlü fırsat bulamazlarmış. 'Evet, ama'lar ise mahallenin güzelliğini görmek yerine, ağaçların gölgelerinin yeterince geniş olmadığından, güneşin daha erken saatte doğması gerektiğinden şikâyet ederlermiş. 'İyi ki yaptım' mahallesindeki insanların kusuru da beyinlerinde mazeret üretme merkezlerinin olmamasıymış. Bu yüzden yaşadıkları ortam her zaman güzel, düzenli ve huzurluymuş...

Zenginlik Nedir?

Büyük İskender, sahip olduğu yegâne eşya tek bir lamba olan Diojen adında üstü başı yırtık, fakir bir adam ile karşılaşır. Gündüz olduğu halde elindeki lamba yanmaktadır. Üzerinde başka insanlara benzemeyen farklı bir hal vardır. Gündüz vakti bu garip adam, elindeki lambası ile birlikte İskender'in dikkatini çeker ve sorar: "Gündüz vakti ne diye lambayı açık tutuyorsun, güneş neyine yetmiyor?" Fakir adam lambasını kaldırır ve İskender'in yüzüne bakar.

"Gece gündüz bu lambam ile gerçek bir insan arıyorum. Güneş ışığına lambamın ışığını da katmama rağmen bulamıyorum." Dünya fatihi İskender böylesi bir cümlenin hiç çekinmeden yüzüne karşı söylenmesine; hem de bu üstü başı yırtık dünya üzerinde lambasından başka hiçbir şeyi olmayan bu biçare adam tarafından söylenmesine şaşırarak birlikte tebessüm eder.

İskender'in etrafındakiler, İskender'in gazaba gelerek adamı öldürteceğini; böylesi bir küstahın, karşısındaki koskoca cihan şahına 'Sen de adam, gerçek bir insan değilsin' imasında bulunmasının cezasız kalmayacağını zannetseler de umdukları olmaz, zanları tutmaz İskender bu güne kadar etrafındaki insanların yalakalığından, düzenbazlığından, olduğu gibi olma-

yıp da dilleri gül ama kalpleri kir dolu olmalarından, münafıklıklarından tiksinmiş olmalıdır ki, böylesine dürüst ve korkusuz bu fakir adam, o'nun gözünde kocaman olur.

Dikkatlice yoksul adamı süzer, hiç de deliye, meczuba benzememektedir. Gözleri öylesine dingin, yüzü öylesine huzurlu, sözleri öylesine kendinden emin ve otoriter, varlığı öylesine endişeden uzak ve serin, sesi öylesine sakin ve huzur vericidir ki İskender bu adamı gönülden sever. Bir kendine ve adamlarına bir de bu fakire bakar. İşte o anda gerçek zenginliğin ve cihan şahınlığının paraya, mala mülke, birçok toprağa sahip olmak olmadığını, gerçek zenginliğin bunlar olmadan dayanacağıın hiçbir güç olmadan sadece kendi varlığın ile şahsiyetin ile özellikle de riyasız kendin olmak ile mümkün olacağını kavrayıverir...

Bu adamın yaptığı hakaret olarak algılanabilir belki ama öylesine bir heybeti vardır ki; İskender günlüğüne: 'Hayatımda ilk kez gerçekten zengin bir adam gördüm, hem de dilenci kıyafetinin içinde. Anladım ki zenginlik paraya sahip olmaktan daha başka bir şey.' diye yazacaktır...

Öğrenci Gözünde Öğretmen

Ulus'ta bir ilkokul açılmıştı. Meclis'in yakınında bulunan bu okulu bir gün Atatürk ziyaret etmiş. Öğretmen tahta başında öğrencilere ders veriyormuş. Cumhurbaşkanı girer girmez saygı işaretini vermiş, çocuklar ayağa kalkmış ve oturunuz işaretini verdikten sonra yüzünü tahtaya çevirerek derse devam etmiş. Atatürk, beş on dakika ayakta ders dinlemiş ve çıkarken öğretmen yine aynı ses, aynı eda ile çocukları ayağa kaldırmış ve oturunuz işareti verir vermez derse devam etmiş. Gazi kapıdan çıkarken yanındakilere;

- Gördünüz mü öğretmeni? Cumhurbaşkanına önem vermedi, demiş ve ilave etmiş,
- İlk öğretmen vatanın en hayırlı elemanı. Onlar vatan çocuklarıyla o kadar kaynaşmışlardır ki, adeta çocuklaşmışlardır. Onların gözünde en sevgili öğrencilerdir. Bu öğretmen eğer dersini bırakıp saygısını göstermek için yanıma gelseydi ve çıkarken beni merdivenlere kadar geçirse idi, öğrencileri gözünde küçülür, belki prestijini kaybederdi. Öğrenci gözünde en saygılı, en büyük adam öğretmendir.

Öğrendim ki...

Öğrendim ki... Kimseyi sizi sevmeye zorlayamazsınız. Kendinizi seviyecek insan yapabilirsiniz, Gerisini karşı tarafa bırakırsınız.

Öğrendim ki... Güveni geliştirmek yıllar alıyor, yıkmak bir dakika.

Öğrendim ki... Hayatında nelere sahip olduğun değil, kiminle olduğun önemli.

Öğrendim ki... Sevimlilik yaparak 15 dakika kazanmak mümkün ama sonrası için bir şeyler bilmek gerek.

Öğrendim ki... Kendini en iyilerle kıyaslamak değil, kendi en iyinle kıyaslamak sonuç getirir.

Öğrendim ki... İnsanların başına ne geldiği değil, o durumda ne yaptıkları önemli.

Öğrendim ki... Ne kadar küçük dilimlersen dilimle, her işin iki yüzü var.

Öğrendim ki... Olmak istediğim insan olabilmem çok vakit alıyor.

Öğrendim ki... Karşılık vermek, düşünmekten çok daha basit.

Öğrendim ki... Bütün sevdiklerinle iyi ayrılman gerek, hangisi son görüşme olacak bilemiyorsun.

Öğrendim ki... 'Bittim' dediğin andan itibaren, pilinin bitmesine daha çok var.

Öğrendim ki... Sen tepkilerini kontrol edemezsen, tepkilerin hayatını kontrol

eder.

Öğrendim ki... Kahraman dediğimiz insanlar bir şey yapılması gerektiğinde, yapılması gerekeni şartlar ne olursa olsun yapanlar.

Öğrendim ki... Affetmeyi öğrenmek deneyerek oluyor.

Öğrendim ki... Bazı insanlar sizi çok seviyor ama bunu nasıl göstereceğini bilemiyor.

Öğrendim ki... Ne kadar ilgi ve ihtimam gösterseniz, bazıları hiç karşılık vermiyor.

Öğrendim ki... Para ucuz bir başarı.

Öğrendim ki... En iyi arkadaşla sıkıcı an olmaz.

Öğrendim ki... Düştüğün anda seni tekmeleyeceğini düşündüklerinden bazıları, kaldırmak için elini uzatır.

Öğrendim ki... İki insan aynı şeye bakıp tamamen farklı şeyler görebilir.

Öğrendim ki... Aşık olmanın ve aşkı yaşamının çok çeşidi vardır.

Öğrendim ki... Her şartta kendisiyle dürüst kalanlar daha uzun yol yürüyor.

Öğrendim ki... Hiç tanımadığın insanlar, iki saat içinde, senin hayatını değiştirir.

Öğrendim ki... Anlatmak ve yazmak ruhu rahatlatır.

Öğrendim ki... Duvarda asılı diplomalar insanı insan yapmaya yetmez.

Öğrendim ki... Aşk kelimesi ne kadar çok kullanılırsa, anlam yükü o kadar azalır.

Öğrendim ki... Karşısındakini kırmamak ve inançlarını savunmak arasında çizginin nereden geçtiğini bulmak zor.

Öğrendim ki... Gerçek arkadaşlar arasına mesafe girmez. Gerçek aşkların da!

Öğrendim ki... Tecrübenin kaç yaş günü partisi yaşadığınızla ilgisi yok, ne tür deneyimler yaşadığınızla var.

Öğrendim ki... Aile hep insanın yanında olmuyor. Akrabanız olmayan insanlardan ilgi, sevgi ve güven öğrenebiliyorsunuz. Aile her zaman biyolojik değil.

Öğrendim ki... Ne kadar yakın olursa olsunlar en iyi arkadaşlar da ara sıra üzebilir. Onları affetmek gerekir.

Öğrendim ki... Bazen başkalarını affetmek yetmiyor. Bazen insanın kendisini affedebilmesi gerekiyor.

Öğrendim ki... Yüreğiniz ne kadar kan ağlarsa ağlasın, dünya sizin için dönmelerini durdurmuyor.

Öğrendim ki... Şartlar ve olaylar, kim olduğumuzu etkilemiş olabilir. Ama ne olduğumuzdan kendimiz sorumluyuz.

Öğrendim ki... İki kişi münakaşa ediyorsa, bu birbirlerini sevmedikleri anlamına gelmez.

Etmemeleri de sevdikleri anlamına gelmez.

Öğrendim ki... Her problem kendi içinde bir fırsat saklar. Ve problem, fırsatın yanında cüce kalır.

Öğrendim ki... Sevgiyi çabuk kaybediyorsun, pişmanlığın uzun yıllar sürüyor.

Atalay Behramoğlu

Kibirle Bakma

Bir zamanlar Ayaz adlı bir köle varmış. Takdir bu ya, köle bir gün Sultan Mahmud'un kölesi olmuş. Sultan, köleyi taşıdığı asil karakteri sebebiyle çok sevmiş. Derken Sultan'ın öylesine itimadını kazanmış ki, bütün sultanlığın haznedarı tayin edilmiş ve en kıymetli ve zarif mücevherler, taşlar ona emanet edilir olmuş. Bu gelişmeyi gören saraylılar ise durumdan pek rahatsız olmuşlar. Hasetleri ve kibirleri yüzünden, sözüm ona basit bir köleye böyle bir mevki verilmesini ve kendi rütbelerine çıkarılmasını bir türlü hazmedememişler. Bu duygular içinde, özellikle Sultan yakınlardaysa ondan gün geçtikçe daha çok şikâyet etmeye başlamışlar ve asil ruhlu kölenin itibarını zedelemek için ellerinden geleni yapmışlar. Bir gün Sultanın huzurunda bir saraylının bir diğer saraylıya şöyle dediği duyulmuş: "Köle Ayaz'ın sık sık hazineye gittiğini biliyor musun? Aslında her gün gidiyor; hatta izinli günlerinde bile gidip orada saatlerce kalıyor. Onun mücevherlerimizi çaldığından adım gibi eminim Sultan kulaklarına inanamamış. "İşin aslını kendi gözlerimle görmeliyim" demiş.

Böylece o da hazine dairesine gidip Ayaz'ı gözlemek istemiş. Duvara küçük bir delik yaptırıp, içinde olanları seyretmeye hazırlanmış. Ayaz hazine dairesine bir daha ki sefer geldiğinde Sultan dışarıda beklemeye koyulmuş.

Kölenin sessizce içeri girdiğini, kapıyı kapattığını ve sandığa gittiğini görmüş. Köle Ayaz, sandığın önünde diz çökmüş, kapağı usulca kaldırmış ve içinden bir şey çıkarmış. Orada sakladığı küçük bir bohçaymış bu. Bohçayı öpmüş alnına koymuş ve sonrada açmış. İçinden çıkan köleyken giydiği yırtık pırtık bir elbise!

İşte köle Ayaz, saraylı giysilerini çıkarmış bu elbiseyi giymiş ve sonra aynanın karşısına geçmiş. Kendi kendine: "Daha önceleri bu elbiseyi giydiğin zamanlar kim olduğunu hatırlıyor musun?" diye sormuş. "Bir Hiçtin sen... Hepsi hepsi satılacak bir köleydin ve Allah, Sultanın eliyle sana rahmetinden belki de hiç hak etmediğin nimetler lütfetti. İşte Ayaz, şimdi buradasın, ama asla nereden geldiğini unutma! ", "Çünkü mal mülk insanın hafızasını uçurur, unutuluşlara sürükler."

"Şimdi sen de, nimetçe senden aşağı olanlara kibirle bakma ve daima hatırla Ayaz, hatırla! "

Sandığı kapatmış, kilitlemiş ve sessizce kapıya doğru yürümüş. Hazine dairesinden çıkarken birden Sultanla yüz yüze gelmiş. Sultan gözlerini Ayazın yüzüne dikmiş dururken, yanaklarından aşağı yaşlar süzülüyormuş ve boğazı öyle düğümlemiş ki, konuşmakta güçlük çekmiş. "Bugüne kadar mücevherlerimin hazinedarıydın, ama şimdi... Kalbimin hazinedarisin. Bana benim de önünde bir hiç olduğum kendi Sultanımın huzurunda nasıl davranmam gerektiğini ders verdin"

Vereceğim ama hakedeni bulabilirsem

Varlıklı bir adam sordu: “Bize vermekten bahset.” Ve filozof cevap verdi: “Sahip olduklarınızdan verdiğinizde, çok az şey vermiş olursunuz; gerçek veriş, kendinizden vermektir. Çünkü sahip olduklarınız, yarın ihtiyacınız olabilir diye saklayıp koruduğunuz şeylerden ibaret değil mi? Ve yarın, kutsal şehre giden hacıları takip ederken, kemiklerini, iz bırakmayan kumlara gömen fazla uyanık bir köpeğe ne getirebilir?”

Ve ihtiyaç korkusu da, ihtiyacın ta kendisi değil midir? Kuyunuz tamamen doluyken susuzluktan korkmak, tatmin olamayan bir susuzluk göstermez mi?

Çok fazla şeye sahip olup, çok az verenler, bunu gösteriş isteyen gizli arzuları için yaparlar, ki bu da armağanlarını yararsız kılar. Ve bazıları vardır ki, çok az şeye sahiptirler ve hepsini verirler. Bunlar hayata ve hayatın definesine inananlardır ve kasaları hiç boş kalmaz. Bazıları sevinçle verirler, bu sevinç onların ödülüdür. Bazıları ise ıstırap içinde verirler ve bu acı onların vafitizidir.

Ve bazıları vardır ki, ne vermenin acısını hissederler, ne sevinç arar, ne de

bir erdemlilik düşüncesi taşırlar. Onlar, Şu vadideki mersin ağacının kokusunu salıŐı gibi verirler.

Böyle kiŐilerin ellerinde Tanrı dile gelir ve onların gözlerinden Tanrı, dünyaya gülümser. İstendiği zaman vermek güzel bir davranıŐ olabilir; fakat istenmeden, ihtiyacı hissederek vermek çok daha anlamlıdır. Ve cömert olan için, verecek kimseyi aramak, veriş olayından daha fazla sevinç getirir.

Vermekten alıkoyacağınız herhangi bir Şey olabilir mi? Sahip olduğunuz her Şey bir gün verilecektir. Öyleyse simdi verin ve vermenin hazzını mirasçılarınız değil siz yaşayın.. Çoğunlukla söyle dersiniz: 'Vereceğim, ama hak edeni bulabilirsem.'

Ne koruluktaki meyve ağaçları böyle düşünür, ne de çayırdaki sürüler. Onlar, saklandığında çürüyecek olanı, yaŐayabilsin diye verirler. Herhalde kendisine günler ve geceler verilmesini hak eden bir kişi, sizden gelebilecek Şeyleri de hak eder.

Ve hayat okyanusundan içmeye hak kazanmış bir insan, sizin küçük ırmağınızdan da bir bardak su alabilir. Faydasından öte, kabul etmenin gerektirdiği cesareten ve güvenden daha büyük bir değer var mıdır?

Ve siz kim oluyorsunuz da, onların göğüslerini yırtarak gururlarını korumasızca ortaya seriyor, sonra da onların değerlerini örtüsüz ve gururlarını utanmasız olarak değerlendiriyorsunuz? Önce kendinizi vermeye hak kazanmış ve verme olayında bir aracı olarak görün. Çünkü gerçekte her Şeyi veren hayattır ve siz kendinizi bir verici olarak belirlediğinizde, sadece bir tanık olduğunuzu unutuyorsunuz.

Ve siz alıcılar ki hepiniz bu gruba dâhilsiniz, ne kendinize ne de size verene bir boyunduruk yüklemek için, hiç bir minnet hissi taşımayın. Bunun

yerine, armağanları kanat yaparak, verenle beraber yükselin.

Çünkü borcunuzu gereğinden fazla abartmak, annesi özgür yürekli dünya, babası evren olan cömertlik olgusundan şüphe etmek demektir...”

Halil CİBRAN

Aynaya Tahammülleri Yok!

Yunanistan'a giderken vapurda iki gençle tanışıyor Miller. Yunanlı talebeyi çok beğeniyor. Dünyadan kaybolduğunu sandığı insanca duygulara kavuşmak sevindiriyor romancıyı ve Yunanistan'ı görmeden aşık oluyor Yunanlılara.

Türk talebeye gelince "Hiç hoşlanmadım ondan" diyor, "en kötü taraflarıyla Amerikan kafası. Hayat yokmuş Türkiye'de. Ne zaman olacak? diye sordum. Ne zaman biz de Amerika gibi, Almanya gibi olursak, dedi. Hayatı hayat yapan madde idi, makine idi, ona göre." Sürgüne gider gibi yurduna dönen bu bahtsız delikanlı, uzun bir zincirin son halkalarından biri. Ne Avrupalı, ne Asyalı. Ne Fransız, ne Türk. Kopmuş ve bağlanamamış.

"Her dudakta aynı rezil şikayet: yaşanmaz bu memlekette! Neden? Efendilerimiz rahatsız eden bu toz bulutu, bu lağım kokusu, bu insan ve makine uğultusu mu? Hayır, onlar Türkiye'nin insanından şikayetçi, insanından, yani kendilerinden. Aynaya tahammülleri yok. Vatanlarını yaşanmaz bulanlar, vatanlarını "yaşanmaz"laştıranlardır."

Bir çağın vicdanı olmak isterdim, bir çağın daha doğrusu bir ülkenin,

idrakimize vurulan zincirleri kırmak, yalanları yok etmek, Türk insanını Türk insanından ayıran bütün duvarları yıkmak isterdim. Muhteşem bir maziyi, daha muhteşem bir istikbale bağlayacak köprü olmak isterdim, kelimedenden, sevgiden bir köprü. Sanat düşüncenin, düşünce mukaddeslerin emrinde olmalı.

Cemil MERİÇ

Bir hayalim var benim...

“Gün gelecek, bu ulus ayağa kalkacak ve kendi inanç değerlerini tam anlamıyla yaşayacak. Şu husus apaçık ortadadır ki, bütün insanlar eşit yaratılmıştır. Bir hayalim var benim!

Gün gelecek, bir zamanlar köle olanların evlatlarıyla yine bir zamanlar köle sahiplerinin evlatları, Georgia’nın kızıl tepelerinde, birlikte kardeşlik sofrasında oturabilecekler.

Bir hayalim var benim! Gün gelecek Mississippi eyaleti bile, adaletsizliğin ve baskıların ateşiyle bunalmış olan o eyalet bile, bir özgürlük ve adalet davasına dönüşecek.

Bir hayalim var benim! Gün gelecek, dört büyük çocuğum, derilerinin rengine göre değil, karakterlerinin yapısına göre değerlendirilecekleri bir ülkede yaşayacaklar.

Bugün bir hayalim var benim! Gün gelecek, Alabama eyaleti , şirret ırkçıları ile ağzından hep müdahale ve yasaklar yönünde sözler dökülen valisi ile o eyalet bile, minicik siyah erkek ve kız çocuklarının, minicik beyaz erkek ve

kız çocukları ile kardeşçe el ele tutuşabilecekleri bir yer olacaktır.

Bugün bir hayalim var benim! Evet, bir hayalim var... Gün gelecek, özgürlüğümüzün önünde birer engel olan bütün vadiler yükselecek, bütün dağlar eğilecek, engebeli yerler hizaya gelecek ve Allah'ın yüce şanı yeryüzüne inecek ve bütün canlılar bunu hep birlikte göreceğiz"

Martin Luther KING'in 28 Ağustos 1963 tarihinde 300.000 kişinin katılımıyla...

Kahve

Her kahve aynı tadı taşımaz. Nerede içiyorsan, kiminle içiyorsan ona göre değişir. Sahilde oturduğun rüzgârlı bir sonbahar günü, en sevdiğin dostun ağlarken içtiğin kahvenin tadı kederlidir. Kahve telvesine yüreğinin acısı karışır.

Bir pazar öğle sonrası annenin “hadi bir kahve yap da içelim” dediği kahve huzurludur. Köpükler annenin göz bebeklerine yansır, dudağının kıyısında kalan küçük bir gülümsemedir.

Bir gece vakti zil zurna sarhoş birinin içtiği kahve düşülen kuyudan çıkma çabasıdır. Koyu kıvamlı kahverengi bir ipe tutunur çıkarsın çıktığın an uyu-yakalısın ferahlıktır!!!

Dostlarla içilen kahve neşedir. Kahkahalar köpüklerin üzerinde yüzer tek başına gece vakti balkonda içtiğin kahve yalnızlıktır. Acıdır tadı ama garip de bir keyfi, lezzeti vardır.

Baban için yaptığın kahve sevgi doludur. Çay bardağında, az şekerli. Kahve gibi görünmez sana ama sıcaktır dumanı tüter ve kokusu büyüldür.

Beklemediğin bir anda sana uzatılan kahve başkadır. Isıtır insanın içini, yorgun olduğunda içtiğin kahve hafifletir seni. Kendine getirir, unutturur günün ağırlığını...

Kahve aynı kahvedir belki köpüğüyle, rengiyle, dumanıyla aynı kahvedir ama içilen kahveler ruhunun süzgecinden geçer ve tatları değişir. Bu yüzden her kahve aynı değildir...

Ok Yay ve Hedef

Bir japon ok ustası öğrencisine; 'sonuna kadar gerilmiş bir yay, tüm evreni içine almış demektir. İşte bunun için yayı doğru biçimde germeyi öğrenmek çok önemlidir' der..

Zen okçuları ise, yayı doğru gerebilmek için vücudun gergin olmamasını aksine, bir bebeğin parmağı tutması gibi kuvvetli fakat yumuşak ve amaçsız olmayı öğretir... Çünkü; doğru yolda amaç güdülmez...

Hedefi vuracağım diye ne kadar çabalarsanız o kadar başarısızlıkla karşılaşacaksınız. Amaçtan o kadar uzaklaşmış olursunuz çünkü amaç hedefi vurmak değildir, hedefe bizzat ulaşmak nihayetinde hedef olmaktır.

Bir şeyi başarma tutkunuz yolunuza çıkmış en büyük engeldir... Zen, hedef gütmeyi zihinden silerken, hedefe giderken aradaki tüm amaçları kaldırmayı öğretiyor. Ok ve yayı dahi...

Onların hareketin en yüksek kertesini hareketsizlik. Belâğatin en yüksek kertesini suskunluktur gibi...Büyük usta isimli öyküde ustanın öğrencisine verdiği ders anlatılır; yeryüzündeki en iyi okçu olmayı hedefleyen yetenekli fakat

genç adam, yaşayan en büyük yay ustasını aramaya koyulur.

Sonunda bulduğu usta öyle ihtiyardır ki gözleri neredeyse hiç görmez, kamburluktan saç sakalı yere değer.. "Okçulukta sandığım kadar usta olup olmadığımı ölçmek için buraya geldim" der, genç adam ustaya. Ve genç adam, yayına yerleştirdiği tek ok ile oradan geçen kuş sürüsünden beşini yere düşürür.

Üstad hoş gören bir tavırla gülümser ve konuşur; "sadece ok ve yayla nişan almak denir buna.. Hedefe oksuz yaysız isabet etmeyi öğrenemedin" der...

Az ötede eski hikayelerde anlatılan üç bin endaze derinlikteki uçuruma seğırtir. Bu uçurumun en ucundaki yerinde oynayan bir kaya parçasının üzerine çıkan Kan Ying Usta, çok yükseklerde uçan bir akbabayı gözleriyle takip etmeye başlar. Elleri boştur. Görünmeyen bir yayın üzerine görünmeyen bir ok yerleştirir. Üstad yayı yeterince gerip bıraktığında genç adam bir ıslık sesi duyar gibi olur. Akbaba uçamaz haldedir. Çünkü usta, kudreti , noktaya yönlendirmek için ok'a ve yay'a gerek duymamaktadır.

Ayna

Hindistan'da yüksek bir dağın doruğuna yapılmış "Bin aynalı tapınak" adlı görkemli bir tapınak vardı. Günlerden bir gün bir köpek dağatırmandı, tapınağın merdivenlerinden çıkarak "Bin aynalı tapınak" a girdi.

Tapınağın bin aynalı salonuna geçtiğinde bin tane köpek gördü. Korkarak tüylerini kabarttı, kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırdı, korkutucu hırıltılar çıkararak dişlerini gösterdi. Ve bin köpek de tüylerini diktiler, kuyruklarını bacaklarının arasına alıp korkunç sesler çıkartıp dişlerini gösterdiler, köpek paniğe kapılarak tapınavtan kaçtı. Ve o andan itibaren bütün dünyanın tehlikeli, korkunç köpeklerle dolu olduğuna inandı. Bir süre sonra bir başka köpek gelip dağa tırmandı. O da tapınağın merdivenlerinden çıkıp "Bin aynalı tapınak " a girdi.

Tapınağın bin aynalı salonuna geldiğinde bin tane köpekle karşılaştı ve çok sevindi. Kuyruğunu salladı, neşeyle oradan oraya zıpladı ve köpekleri oynamaya çağırdı. Bu köpek tapınavtan çıktıda dünyanın dost ve seven köpeklerle dolu olduğuna inanıyordu.

Kelebek

Dört tane kelebek bir gün bir ateş görmüşler. Bunun nasıl bir şey olduğunu öğrenmek istemişler.

*Birinci kelebek ateşe biraz yaklaşmış ve üzerinin aydınlandığını görmüş. Arkadaşlarının yanına gelmiş ve: - Bu ateş aydınlatıcı bir şey! demiş.

*İkinci kelebek bununla yetinmeyerek daha fazla şey öğrenmek istemiş. Biraz daha yaklaşmış ve ısındığını hissetmiş... Demiş ki: - Aynı zamanda bu ateş ısıtıcı bir şey!

*Üçüncü kelebek bununla da yetinmemiş, Biraz daha biraz daha yaklaşmış. Bir anda ateşin kanatlarını yaladığını hissetmiş ve yanmış kanatlarıyla geri dönmüş... Şöyle demiş:- Ve bu ateş yakıcı bir şey!

*Sonuncu kelebek daha da çok şey öğrenmek istiyormuş. Biraz yaklaşmış, aydınlandığını görmüş. Biraz yaklaşmış, ısındığını hissetmiş. Biraz daha yaklaşmış, ateş kanatlarını kavurmuş ve biraz daha yaklaştıktan sonra tamamen yanan kelebek "poff !" diye ortadan kayboluvermiş.

Ateşin gerçekten ne olduğunu belki bir tek o öğrenmiş ama geri dönüp söyleyememiş. Çünkü o kaybolmuş ateş içinde ve bir şeyi, ancak içinde kaybolan bilebilirmiş!

Hayat Ne Garip Bugünlerde

Mallarımız arttı, keyfimiz azaldı!
Daha büyük evlerde kalıyoruz ama daha küçük ailelerde yaşıyoruz!
Konforumuz arttı ama zamanımız daraldı!
Diplomamız bol ama sağduyumuz az!
Uzmanlıklar arttı ama sorunlar çoğaldı!
İlaçlar çoğaldı, hastalıklar arttı !
Sorumsuzca para harcıyoruz ama az gülüyoruz!
Trafikte çok hızlıyız ama çabuk parlıyoruz!
Akşam geç yatıyor, sabah yorgun kalkıyoruz!
Az kitap okuyor, çok televizyon seyrediyoruz!
Varlığımızı arttırdık ama değerlerimizi yitirdik!
Çok konuşuyor ama az gönül veriyoruz ve bol yalan söylüyoruz!
Para kazanmayı öğrendik ama yuva kurmayı beceremedik!
Hayata yıllar ekledik, yıllara hayat katamadık!
Ay' a kadar gidip dönmeyi biliyoruz ama komşumuza geçmek için karşıya geçmiyoruz!
Uzaya ulaştık ama ruhun derinliklerine inemiyoruz!
Havayı temizledik ama ruhları kirlettik!
Atomu parçaladık, önyargılarımızı yıkamadık!

Çok yazıyor ama az gelişiyoruz!
Daha çok plan yapıyoruz ama daha az sonuç alıyoruz!
Acele etmeyi öğrendik ama sabırlı olmayı asla!
Gelirimiz arttı, karakterimiz zayıfladı!
Tanıdıklar çoğaldı, dostlar eksildi!
Çabalar arttı ama mutluluklar azaldı!
Bilgisayar ağı kuruyoruz, bilgi otoyolları inşa ediyoruz ama kendi aramızdaki ileti şimde zorlanıyoruz!
Dünya barışı der, silahlanınız!
Daha mutlu olmak için somurtarak çalışırız!
Yani bugünlerde; Eve çift maaşın girdiği ama çift lerin boşandığı!
Güzel evlerin yuva olamadığı!
Kilo dertlerinin ve her derde deva vitaminlerin!
Vitrinlerin dolu ama gönüllerin boş olduğu; Günlerde yaşıyoruz!

Jorge Lois Borges

Ulu bir kavak ağacının yanında bir kabak filizi boy göstermiş. 'Bahar ilerledikçe bitki kavak ağacına sarılarak yükselmeye başlamış. Yağmurların ve güneşin etkisiyle müthiş hızla büyümüş ve neredeyse kabak ağacıyla aynı boya gelmiş.

Bir gün dayanamayıp sormuş kavağa:

- Sen kaç ayda bu hale geldin ağaç?
- 10 yılda demiş kavak.
- 10 yıldamı mı? diye gülmüş ve çiçeklerini sallamış kabak.
- Ben neredeyse 2 ayda seninle aynı boya geldim bak!
- Doğru demiş ağaç, doğru ...

Günler Günleri kovalamış ve sonbaharın ilk rüzgarları başladığında kabak önce üşümeye sonra yapraklarını düşürmeye, 'soğuklar arttıkça da aşağıya doğru inmeye başlamış.

Sormuş endişeyle kavağa:

- Neler oluyor bana ağaç?

- Ölüyorsun." demiş kavak.
- Niçin ?

"Benim on yılda geldiğim yere, iki ayda gelmeye çalıştığın için."

Bakış Açısı

Profesör derse girer ve: “Çocuklar, size anlatacağım olayı dikkatlice dinlemenizi ve yorum yapmanızı istiyorum,” der. Anlatmaya başlar: “Hastamız ne konuşuyor ne de denileni anlıyor. Saatlerce anlaşılmaz şeyler geveliyor. Zaman ve kişi kavramı yok. Yalnız, nasıl oluyorsa, adı söylendiğinde tepki veriyor! Son altı aydır onun yanındayım. Ne görünüşü için bir çaba sarf ediyor, ne de bakımı yapılırken yardımcı oluyor. Onu, başkaları besliyor, yıkıyor ve giydiriyor... Dişleri bile yok! Yiyeceklerinin püre haline getirilmesi gerekiyor. Gömleği, salyalarından dolayı sürekli leke içinde. Yürümüyor, uykusu düzensiz. Gece yarısı uyanıp, çığlıklarla herkesi uyandırıyor. Ama çoğu zaman mutlu ve sevecen. Fakat bazen ortada bir sebep yokken sinirleniyor. Biri gelip onu yatıştırana kadar feryat figan bağırıyor.”

Profesör, sınıfa döner: “Böyle birinin bakımını üstlenmek ister misiniz?” diye sorar.

Öğrenciler, hep bir ağızdan: “Hayır” diye bağırır...

Profesör, bu işi büyük bir zevkle yaptığını, onların da yapması gerektiğini söyleyince öğrenciler şaşırır. Daha sonra profesör, hastanın fotoğrafını sınıfta dolaştırmaya başlar, fotoğraftaki doktorun altı aylık kızıdır...

Sarı Öküz

Otlakların birinde bir öküz sürüsü yaşarmış. Çevredeki aslan sürüsünün de gözü öküzlerdeymiş. Ancak, öküzler saldırı anında bir araya geldiği zaman, aslanların yapacak bir şeyi kalmazmış. Bu yüzden küçük hayvanlarla beslenmek zorunda kalan aslanlar, iyi beslenememeye başlayınca bir çare düşünmüşler.

Topal aslan yanına bir iki aslanı da alarak, beyaz bayrak çekmiş ve öküz sürüsüne yanaşmış. Öküzlerin lideri Boz Öküz ve yanındakilere tatlı dille konuşmaya başlamış:

“Saygı değer öküz efendiler, bugün buraya sizden özür dilemeye geldik. Biliyorum bugüne kadar sizlere zarar verdik. Ama inanın ki, bunların hiçbirini isteyerek yapmadık. Bütün suç hep o Sarı Öküzde. Onun rengi sizinkilerden farklı ve bizimde gözümüzü kamaştırıyor, aklımızı başımızdan alıyor. Biz de barış severliğimizi unutuyor ve saldırganlaşıyoruz. Sizle bir sorunuz yok. Verin onu bize, kurtulun yine barış içinde yaşayalım.”

Boz Öküz ve heyeti bu sözler üzerine aralarında tartışmış ve teklifi haklı bularak, Sarı Öküz’ü vermişler aslanlara. Bir tek Benekli Öküz karşı çıkmış

ama kimseye derdini anlatamamış. Bir süre sonra aslanlar yine aynı yöntemle gelip, bu kez Uzun Kuyruk'u istemişler: "Gördünüz mü ne kadar barış severiz. Sizi de kararınızdan dolayı kutlarız. Ancak sizin şu Uzun Kuyruk var ya, kuyruğunu salladıkça nereden baksak görünüyor ve aklımızı başımızdan alıyor. Size saldırmamak için kendimizi zor tutuyoruz. Oysa sizler normal kuyruklusunuz. Verin onu bize bu konuyu kapatıp, barış içinde yaşamaya devam edelim."

Boz Öküz ve heyeti, Uzun Kuyruk'u teslim etmiş, yine Benekli Öküz karşı çıkmış. Uzun Kuyruk, aslanların pençesi altında can vermiş. Bu olay sürekli tekrarlanmış, her seferinde farklı bahanelerle. Sonunda öküzler zayıflamış, aslanlar küstahlaşmış. Artık hiç bir bahane ileri sürmeden, doğrudan müdahale ederek, "Verin bize şunu, yoksa karışmayız," demeye başlamışlar.

Birer birer aslanların pençesinde can verirken, Boz Öküz ve birkaç öküz kalmış geride. İçlerinden biri liderlerine "Ne oldu bize, nerede kaybettik biz bu savaşı? Oysa vaktiyle ne kadar güçlüydük," diye sormuş. Boz Öküz, Benekli Öküz'ün sözlerini hatırlayarak gözleri nemli "Biz" demiş, "Sarı Öküz'ü verdiğimiz gün kaybettik bu savaşı."

Yaş Dal...

Eğer bir çocuk kavga ve gürültü içinde yaşarsa, kavgacılık öğrenir.
Eğer bir çocuk korku içinde yaşarsa, korkmayı öğrenir.
Eğer bir çocuk daima ona acıyan insanlarla beraber yaşarsa, kendini zavallı hissetmeyi öğrenir.
Eğer bir çocuk kıskançlık içinde yaşarsa, nefret etmeyi öğrenir.
Eğer bir çocuk cesaret ve heyecana değer verilen bir çevrede yaşarsa, kendine güvenmeyi öğrenir.
Eğer bir çocuk sevgi içinde yaşarsa, sevmeyi öğrenir.
Eğer bir çocuk kendisini adam yerine koyan bir çevrede yaşarsa, hayatta erişmek için çalışmaya değer bir amacı olmasını öğrenir.
Eğer bir çocuk dürüst hareket eden insanlar içinde yaşarsa, adaletin ne olduğunu öğrenir.
Eğer bir çocuk sözlerine güvenilir insanların içinde yaşarsa, hakikatin ne olduğunu öğrenir.
Eğer bir çocuk açık kalpli, güler yüzlü ve anlayışlı insanların arasında yaşarsa, dünyanın gerçekten yaşamaya değer güzel bir yer olduğunu öğrenir.

ANN LANDER

Geleceğin Suçlusunu Yetişmenin En Basit Kuralı

Daha küçükken çocuğa istediği her şeyi vermeye başla! Bu şekilde o bütün dünyanın onun geçimini sağlamak zorunda olduğuna inanacaktır. Kötü sözler söylediği zaman, gül. Böylece o kendisinin akıllı olduğuna inanacaktır. Ona manevi, ahlaki hiçbir eğitim gösterme, 21 yaşına gelince kendisi karar versin diye bekle.

Yerde bıraktığı her şeyi kaldır. Kitapları, ayakkabılarını, elbiselerini. Onun için her şeyi sen yap ki o bütün sorumlulukları başkalarına yüklemeye alışsın. Onun önünde sık sık kavga edin. Bu sayede bir gün aile parçalanırsa o da o kadar şaşırmayacaktır.

Çocuğa istediği kadar harçlık ver. Hiçbir zaman kendi parasını kendi kazanmasın. Hayatta karşılaştığın güçlüklerle onun da karşılaşmasına ne lüzumu var?

Yiyecek, içecek, konforla ilgili bütün arzularını yerine getir. İstediklerini yapmamak tehlikeli soğukluklara sebep olabilir.

Komşulara, öğretmenlere, polislere karşı daima onun tarafını tut. Onların

hepsinin çocuğa karşı peşin hükümleri vardır.

Günün birinde başına gerçekten bir bela gelirse, ona bir şey yapmadın diye kendinden özür dile.

Onu felaket dolu bir hayat için hazırla. Muhakkak onu bulursun.

Houston Polis Müdürlüğü

Karınca Görüşü...

Tartışmalar bana bir psikoloji profesörünün şu hikayesini hatırlatır. Profesör bir test sorusu olarak öğrencilerinden bir karıncanın çevresindeki hayvanları nasıl ayırabileceğini düşünmelerini istemiştir. İşte sonuç: Karınca hayvanlar alemini iki sınıfa ayırmaktadır. Aslan, kaplan ve çingiraklı yılan gibi şefkatli ve iyi huylu hayvanlar ve; Piliçler, ördek ve kazlar gibi yırtıcı hayvanlar.

Her şey sizin görüşünüze bağlıdır.

JIMMY POWERS

Yeşim Taşı

Genç bir adam, değerli taşlara ilgi duyarmış ve mücevher ustası olmaya karar vermiş. “Bu mesleği yapacaksam, iyi bir mücevher ustası olmalıyım,” diye düşünmüş ve ülkedeki en iyi mücevher ustasını aramaya başlamış. Sonunda bulmuş, yanına varmış, bir süre bekledikten sonra usta tarafından kabul edilmiş.

“Anlat, dinliyorum,” demiş usta. Genç adam anlatmaya başlamış; taşlara ilgi duyduğunu ve iyi bir mücevher ustası olmaya karar verdiğini heyecanla söylemiş.

Yaşlı usta sesini çıkarmadan genç adamı dinlemiş, sözleri bitince de ona bir taş uzatmış, “Bu bir yeşim taşıdır,” dedikten sonra genç adamın avcuna taşı bırakmış ve avcunu kapatmış. “Avcunu aynen böyle kapalı tut ve bir yıl boyunca hiç açma. Bir yıl sonra tekrar gel. Haydi şimdi güle güle,” demiş ve şaşkın genç adamı öylece bırakıp kalkmış, odadan çıkmış.

Genç adam evine dönmüş, kendisini merakla bekleyen annesiyle babasına neler olduğunu anlatmış. Anlattıkça da kendisine çok anlamsız gelen bu hareketi ve soğuk konuşması nedeniyle kızdığı ustaya olan öfkesi artırmış.

Günler geçmeye başlamış. Genç adam sürekli söyleniyor ama avcunu hiç açmıyormuş. "Nasıl böyle budalaca bir şey yapmamı ister?"

Bir de ülkenin en iyi mücevher ustası olacak. Bu saçmalığa bir yıl boyunca nasıl katlanacağım, böyle bir eziyetle nasıl yaşarım? Bu ne biçim ustalık? Ustalık kaprisi yapacaksa, bari başından yapmasaydı diye devamlı söyleniyor, her önüne gelene ustadan yakınıyor ama avcunu hiç açmıyormuş. Avcu kapalı uyuyor, bütün işlerini diğer eliyle yapıyormuş. Ve bu duruma da giderek alışmaya, diğer elini çok rahat kullanmaya başlamış. Uyurken de yanlışlıkla avcu açılıp taş düşmesin diye hep yarı uyanık uyuyormuş. Böylece bir yıl geçmiş, her günü zorluklarla dolu, her gecesi de yarım uykuyla yaşanmış bir yılı tamamlamış. Ve o gün gelmiş. Genç adam tam bir yıl sonra, büyük ustanın karşısına çıkmış.

Usta bir süre beklettikten sonra yanına gelince, genç adam ne kadar saçma bulursa bulsun, bu sınavı başarıyla tamamlamış olmanın verdiği gururla elini uzatmış, avcunu açmış. "İşte taşın," demiş, "bir yıl boyunca avcumda taşıdım. Şimdi ne yapacağım?" Yaşlı usta sakin bir sesle cevap vermiş: "Şimdi sana bir başka taş vereceğim, onu da aynı şekilde bir yıl boyunca avcunda taşıyacaksın." Bu söz üzerine genç adam bütün sükunetini kaybetmiş, bağırıp çağırmaya başlamış. Yaşlı ustayı bunaklıkla, delilikle suçlamış. Mücevher ustalığını öğrenmek için gelen genç bir insana böyle eziyet ettiği için, hasta olduğunu bağıra çağıra söylemiş. Genç adam bağırıp çağırırken, yaşlı usta ona hissettirmeden bir taşı avcuna sıkıştırılmış.

Öfkeden yüzü kıpkırmızı genç adam, bir yandan bağırıp çağırırken avcundaki taşı hissetmiş. Durmuş, taşı biraz daha sıkırmış ve heyecanlı konuşmuş: "Bu taş yeşim taşı değil, Usta !" Öğrenmek için zaman gerekir, sabır gerekir, ustaları izlemek gerekir. Dünya hızlandıkça zaman kısalmalı ama öğrenmenin esası değişmez.

P

aranın Ne Önemi Var?

Ünlü düşünür Eflatun, öğrencilerinden birini bir gün kumar oynarken gördü ve onu şiddetle azarladı. Öğrencisi, ortadaki paraları göstererek kendini savundu:

“Fakat, çok az bir parasına oynuyordum, hocam,” dedi.

Eflatun, bu yanıt üzerine öğrencisine, bir de ders verdi:

“Kaybettiğin para umurumda değil,” dedi.

“Ben seni, kaybettiğin zaman için azarlıyorum.”

Su, Ateş ve Ahlak...

Su, ateş ve ahlak dost olup birlikte zaman geçirmeye başlamışlar. Çevrede dolaşırken eğer kaybolurlarsa birbirlerini nasıl bulabileceklerini sorgulamaya başlamışlar.

Suya sormuşlar: "Kaybolursan seni nasıl bulacağız?", "Nerede bir sırıltı duyarsanız beni orada bulabilirsiniz," diye cevap vermiş su.

Ateşe sormuşlar: "Seni kaybedersek ne yapalım?", "Bir duman gördüğünüz yerde ben varım," diye yanıtlamış ateş.

Sıra ahlaka gelmiş. Onun yanıtı ise oldukça düşündürücüymüş. "Beni kaybederseniz, bir daha asla bulamazsınız!"

Bir Yemek Tarifinden Zenginliğe Giden Yol...

Bir ulusun damak tadı alışkanlığını değiştiren ve kurduğu imparatorluk sayesinde milyoner olmayı başaran Albay Sander'i tanıyor musunuz?

İşe ilk başladığında bir kızarmış tavuk tarifinden başka sermayesi olmayan yaşlı bir emekliydi. Hepsini bu kadar. Otoyol başka bir yere taşındığından iflas edecek olan küçük bir lokantanın dışında başka bir şeye sahip değildi. İlk sosyal güvenlik çekini aldığı anda kızarmış piliç tarifini satarak para kazanıp kazanamayacağını görmeye karar verdi.

Aklına gelen ilk çare, lokanta sahiplerine tarifini satarak onlardan piliç başına prim almaktı. Bir işe başlamak için bu yöntemin uygun olduğunu söyleyemez. Başlangıçtaki gelişmeler onu hemen yıldız yapmadı. Geceleri arabasında yatarak, kendisine destek olabilecek birilerini bulabilmek için tüm ülkeyi dolaştı.

Fikirlerini değiştirerek kapılan çalmaya devam etti. Tam 1009 kez ters yüz edildikten sonra mucizevi bir şey oldu. Birisi "Evet" dedi. Artık Albay işindeydi. Böylece Kentucky Fried Chicken doğdu. Kaçınız bir tarife sahipsiniz?

Kaçınız beyaz elbiseler içindeki bu kısa boylu, yaşlı adamın fiziksel gücüne ve karizmasına sahipsiniz? Albay Sander bir servet elde etti, çünkü eyleme geçebilecek kararlılığa sahipti.

En çok istediği sonuçları oluşturabilecek kişisel gücü vardı. Bin kez “Hayır” cevabını almasına karşın, bir gün birisinin “Evet” diyeceğine olan mutlak inancı ve kendisini bir sonraki kapıyı çalmaya yöneltecek, iç iletişimini sağlama yeteneği vardı.

Birbirine Tutunmak...

Hemşire, bir gün hastasının yanına yorgun bir genç adam getirir. Yaşlı hastaya doğru eğilip yüksek sesle "Oğlunuz geldi," der. Hasta güçlükle gözlerini açar ve tanımayan gözlerle bakar kendisine. Sonra, gözleri kapanır. Genç adam, ihtiyar eli avuçlarına alır ve yatağın yanında oturur. Gece boyunca elinde hastanın eli oturur öylece, teselli sözleri fısıldayarak. Gün ısıdığıında hasta çoktan ölmüştür. Birkaç dakika içinde hastane görevlileri odaya dalar, makineleri kapatmak ve iğneleri çıkartmak için. Hemşire genç adamın yanına gelir acısını paylaşmak ister ama adam keser sözlerini.

"Kimdi o adam?" diye sorar.

Hemşire şaşkın cevap verir: "Babanız olduğunu sanmıştım!"

"Yoo, hayır, babam değildi," der adam. "Onu daha önce hiç görmemiştim."

"O zaman sizi ona götürdüğümde niçin bir şey demediniz?"

"Yaşlı adamın oğluna ihtiyacı olduğunu ama onun burada olmadığını fark ettim," diye açıklar adam "Ve beni tanıyamayacak kadar hasta olduğundan bana ihtiyacı olduğunu anladım."

Hayat yolunda el ele yürümek için yaratılmış insanoğlu. Bugün elinizi sıkıca tutmaya hazır birisi mutlaka vardır; ve onlarınkini tutmanızı umut eden birileri.

İki Bardak Su

Zamanın birinde bir hükümdar varmış, zenginliği tüm dünyaca bilinirmiş. Hükümdar her gittiği yere hazinesinin bir bölümünü götürür ve bunları sergilemekten büyük onur duymış. Hükümdarın yaşamda en çok güvendiği, tek akıl hocası, bir bilge kişiymiş.

Günlerden bir gün bu bilge kişiyle otururken hükümdar şöyle bir soru sormuş: “Sen ki göğün gizemine ermiş, bilime yön vermiş bir adamsın. İnsanlar, ister hükümdar denli güçlü, ister savaşçılar denli onurlu olsun ayağına kapanır, ağzından çıkacak bir sözü beklerler. Şimdi senin gibi bilge bir adamın fikrini merak etmekteyim: Benim hükümdarlığım ve servetim hakkında ne düşünüyorsun?”

Bilge bu soru karşısında hükümdarın gözlerine bakarak şu sözleri söylemiş: “Diyelim ki hükümdarım, kızgın ve uçsuz bir çöldesiniz. Ölmek için, size uzatacağım bir bardak suya servetinizin yarısını verir miydiniz?”

“Verirdim tabii.”

“Zaman geçti diyelim susuzluğunuz arttı, size uzatacağım bir sonraki

bardağa servetinizin öteki yarısını da verir miydiniz?"

Hükümdar biraz düşünür ve ardından; "Ölmek için evet," der.

Bunun üzerine bilge kişi gülererek şu sözleri söylemiş: "Madem öyle, o zaman övünmeyin fazlaca."

"Çünkü haşmetlim sizin servetiniz yalnızca iki bardak sudur."

Öğrenmenin de Bir Maaliyeti Vardır...

Ünlü oyun yazarı Arthur Miller, "Öğrenme" olgusu konusunda şöyle diyor:

"Önceden öğrenenler, indirimli fiyattan öğrenirler.

Otoriteden öğrenenler, özgürlük bedeliyle öğrenirler.

Deneyerek öğrenenler, etiket fiyatından öğrenirler.

Yaşamdan öğrenenler, gecikme zammıyla öğrenirler.

Yaşamdan da öğrenemeyenler, boşa gitmiş yaşamlarıyla öğrenirler."

Bir Gerçek Dostluk Sınavı...

Mevlana ve bir öğrencisi, dostluğun ve arkadaşlığın konu edildiği bir söyleşiden çıkmışlar, yolda birlikte yürüyorlardı.

Biraz ileride yolun kenarında, iki köpeğin koyun koyuna sokulmuş, birlikte uyumakta olduklarını gördüler. Öğrencisi, biraz önceki söyleşinin de etkisi altında kalarak, bu görüntü karşısında çok duygulandı ve bu duygusunu Mevlana ile paylaşmak istedi.

“Efendim, şu manzaraya bakın,” dedi. “Ne denli yüce bir ders alınacak dostluk örneği, değil mi?”

Mevlana, öğrencisinin bu heyecanı karşısında hafifçe gülümsedi ve kişisel çıkarların nice dostlukları yakıp kül ettiğini anımsattıktan sonra, ona unutamayacağı bir ders verdi: “Evlad, sen onların arasına bir kemik ativer de, bak o zaman gör dostluklarını,” dedi.

Bir dostluk, kişisel çıkar karşısında unutulmayacak denli sağlamsa, ancak o durumda bir değer ifade eder ve ancak o zaman onun adına “gerçek dostluk” denilir.

Gerektiğinde Bırakmayı Bilmek...

Konfüçyüs, kimi insanlara bir şey öğretmenin en iyi yolunun bunu örneklerle göstermek olduğunu biliyordu. Bu yüzden sınıfın tam karşısına geçti. Eline bir vazoyu aldı, tüm öğrencilerin görebileceği şekilde vazoyu havada tuttu. Diğer elinde bir elma vardı. Öğrencilerin meraklı bakışları arasında, elmayı vazonun içine bıraktıktan sonra, vazoyu yere koydu ve şöyle dedi: "Elmayı vazodan çıkarmayı başaran öğrenci, elmayı yiyebilir."

Çocuklardan biri acıkmıştı, ilk o davrandı ve elini vazonun dar ağzından içeri soktu. Elmayı yakaladı, çıkarmaya çalışıyor, ama başaramıyordu. "Elimi çıkaramıyorum!"

Konfüçyüs, "Elmayı sıkı sıkı tutmaktan vazgeçmediğin sürece, elini çıkarman mümkün olmayacaktır," dedi.

Çocuk elmayı elinden bırakmak istemiyordu; ama sonunda zorunlu olarak bıraktı. Elini vazodan çıkardığında, yüzünde şaşkınlık okunuyordu. "Elmanın vazodan nasıl çıkarılabileceği konusunda sizin bir fikriniz var mı?"

Konfüçyüs, vazoyu yerden alıp ters çevirdi. Elma vazonun içinden yuvarlanıp avcunun içine düştü. Çocukların hepsi gülmeye başladı. Aslında o

kadar basit bir şeydi ki bu! .

Konfüçyüs "Fakat bu görüldüğü kadar basit değil," dedi. Elmayı havada tutuyordu konuşurken. . "Bazen bir şeyi gerektiğinde bırakabilmek, zor bir iştir.

Onu bırakabilmek de bir beceridir. Eğer bir şeyi zorla tuttuğunuzda, ulaşmak istediğiniz şeyi engellediğini görüyorsanız, o zaman onu özgür bırakmalısınız. Eğer yanlış bir şey yapıyorsanız, o zaman buna son vermelisiniz. Eğer kendinize ve başkalarına karşı dürüst davranmıyorsanız, bu hilekarlığı hemen durdurmalısınız. ...."

İşte, ancak o zaman hedefinize ulaşabilirsiniz.

Mümkün Olsaydı...

Çocuğumu yeniden yetiştirmem mümkün olsaydı:

Ona işaret parmağımı kaldırıp yasaklar koymak yerine, parmaklarıyla resim yapmayı öğretirdim.

Hatalarını daha az düzeltir, onunla daha çok yakınlık kurmaya çalışırdım.

Onu sadece gözlerimle izler, saat kısıtlamaları koymazdım.

Daha bilgili olmaya çalışır, daha çok şefkat gösterirdim.

Onunla daha çok yürüyüşlere çıkar, uçurtmalar uçururdum.

Ona karşı ciddi bir tavır içinde olmak yerine, onunla oyun oynardım.

Onunla kırlarda koşar, yıldızları seyrederdim.

Onunla daha az çekişir, ona daha çok sarılırdım.

Önce benlik saygısı kazanmasını sağlar, sonra bir ev almaya çalışırdım.

Ona her zaman katı davranmaz, onu daha çok onaylar ve yüreklendirirdim.

Güç konusunda daha az ders verir, sevgi konusunda daha çok şey öğretirdim.

Diane Loomans

En Küçüğün Önemi

Yaşamı boyunca denizlerde yolculuk eden İngiliz şairi Rudyard Kipling, çok iyi görmesini bilen gözlerle, gemideki en küçük cıvatanın önemini anlamış ve şu öyküyü anlatmıştır: “Koskoca bir gemide küçücük bir cıvata vardı. Bu, iki büyük çelik levhayı birbirine bağlayan küçük cıvatalardan biriydi. Bu küçük cıvata Hint Okyanusunda yol alırken birden bire kıpırdamaya başladı ve düşme tehlikesiyle yüz yüze geldi. Öteki cıvatalar ‘Sen düşersen biz de düşeriz!’ diye seslendiler.

Geminin teknesindeki çiviler de ‘Biz de çok sıkıştık, biz de biraz kıpırdalım!’ dediler. Bunu duyan demir kaburgalar ‘Ne olur yapmayın!’ diye yalvardılar. ‘Siz tutmazsanız biz mahvoluruz.’ Derken küçük cıvatanın amacı bir yıldırım hızıyla tüm gemiye yayıldı. Gemi titremeye başladı. Bunun üzerine tüm kaburgalar, levhalar, cıvatalar, en küçük çiviler el ele verip küçük cıvataya bir elçi gönderdiler. Küçük cıvata yerinde kalmalıydı, aksi halde gemi parçalanacak, içlerinden hiçbiri vatana kavuşamayacaktı. Küçük cıvata kendine bu denli önem verilmesine çok sevindi ve olduğu yerde kalacağını bildirdi.”

Bu en küçük cıvataya dek dikkate çağırış, yalnız gemilerin, uçakların ya da

demiryolu vagonlarının güvenliğiyle sorumlu mühendisler için değildir.

Doğalgaz musluklarını kullanan acı kadın için de değildir. Hepimiz içindir. Yaamda her zaman küçük bir cıvatayı unutmak tehlikesiyle karı karıyayız. Unutkanlığımız yüzünden büyük bir i bozulabilir, binlerce insan ölebilir. "Küçük gemi cıvatası" derine gizlenmi ahlaki gerçeklik için de güzel bir örnektir. Bu gerçeğin kesin, ama gözle görünmeyen önemi çok zaman unutulur.

Olumsuz durumlar yaandıktan sonra birileri bunun nedenini kefeder. Onu herkese bildirir, tüm dünya yaananlardan dolayı büyük bir korku, merhamet ya da öfkeyle sarsılır fakat bundan hiçbir ders almaz, tersine her yerde küçük cıvataları ve bu küçük cıvataların öneminin unutmaya devam eder.

F.W. FORESTER

Fırtınada Bile Uyuyabilirim

Genç bir adam çiftliğe iş başvurusunda bulundu. Çiftliğin sahibi ona özelliklerini sorduğunda genç adam şöyle yanıt verdi: "Fırtına estiğinde bile uyuyabilirim."

Bu tümce yaşlı çiftlik sahibinin kafasını karıştırdı fakat, genç adamdan da hoşlanmıştı, onu işe aldı. Birkaç gün sonra yaşlı çiftlik sahibi ile eşi gece yarısı çok sert ve şiddetli bir fırtınada uykularından fırladılar. Bir problem çıkma olasılığına karşı her yeri denetlemeye başladılar. Pencere ve kapıdaki kepenklerin sıkıca kapatıp kancalarının yerlerine takıldığını gördüler. Kalın ağaç kütükleri ise sıra sıra şöminenin yanına dizilmişti. Tarım araçları güvenli bir biçimde hangara yerleştirilmişti. Traktör garajdaydı. Ahırın kapısı düzgün bir biçimde kapatılmış ve kiletlenmişti.

Genç adam ise hemen ilerideki kulübesinde huzurlu bir biçimde uyuyordu. İşte o anda yaşlı çiftlik sahibi genç adamın o gün ona ne demek istediğini anlamıştı. Çünkü genç adam fırtınasız güzel günlerde işlerini o adar düzgün bir biçimde yapmıştı ki, en sert, en şiddetli fırtınada bile yatağında huzurla uyuyabiliyordu.

KATHLEEN PINTO

Başarının Sırrı

Hayatında önemli başarılarla imza atmış, kariyerinin zirvesinde olan bir işadama röportaj sırasında bir gazeteci: -"Başarının sırrı nedir sizce?" diye sordu.

Cevap çok kısaydı:

- "İki kelime."
- "Peki o iki kelime nedir efendim?"
- "Doğru kararlar."
- "Peki, doğru kararlar nasıl alınır?" "Bir kelimeyle."
- "O nedir peki?"
- "Tecrübe."
- "Peki bu tecrübe nasıl elde edilir?"
- "İki kelime ile."
- "O iki kelime nedir?" , "yanlış kararlar."

Korkma

Rebecca, Alaska'nın vahşi topraklarında jeolojik araştırma yapan bir şirkete girmek için en büyük şansının, iki motorlu bir uçağı uçurmak için özel uçuş lisansı almak olduğuna karar vermişti, Birkaç gün sonra Rebecca, olabilecek en kötü durumlarda soğukkanlılığı ve sorunlarla başa çıkma tarzıyla bölgede büyük saygı gören yaşlı ve bilgili bir eski pilottan ders almaya başladı.

Rebecca'nın olağanüstü başarı gösterdiği zorunlu yer derslerinin ardından, havadaki dördüncü dersi esnasında, uçuş öğretmeni onun kasıtlı bir tehdit olarak düşündüğü bir şey yaptı; ellerini kumandadan çekti ve uçuş kontrolünü Rebecca'ya bıraktı, işte oradaydı, tıpkı hayal ettiği gibi, ikinci pilot Koltuğu'nda oturup kumandayı sıkıca tutarken, Rebecca, bulutların üzerindeymiş gibi hissediyordu, ta ki onu bu rüyadan uyandıracak gerçeğin farkına varıncaya dek, Rebecca, gözlerinin önündeki şeyden kurtulmak için başını sallamaya çalıştı, Ön camdan baktığında, uzaktaki bir şeyin, kendisinin ne yapacağına karar verme hızından daha büyük bir hızla, ona doğru geldiğini görebiliyordu.

Uçağın yörüngesinde nereden çıktığı belli olmayan, tepesi karlı bir dağ

belirdi, Rebecca, dağın azametine odaklanmış, buzlu ve dik kayalar önünde belirirken, kendisini kumanda başında donakalmış bulmuştu.

Rebecca, doğrudan o dik kayalara doğru uçuyordu! Kalbine derin bir soğukluk geldi.Bütün bunlar olurken, yaşlı ve deneyimli uçuş öğretmeni Rebecca'yı yakından izliyor, tepkilerini inceliyordu, elbette Rebecca, bunun farkında değildi; ancak uçuş öğretmeni kumandayı Rebecca'ya deneme amaçlı vermişti, uçuş öğretmeni, bekleyebileceği son ana kadar bekledi; Rebecca korkunun neden olduğu bilinçsizlikten kurtulduğunda, uçuş öğretmeni kumandayı yeniden almak üzereydi, Rebecca, bakışlarını dağdan uçuş öğretmenine çevirdi.

Ardından Rebecca kendisini bile ürküten titrek ve korkak bir sesle, o ana özgün gergin sessizliği bozdu Rebecca: "Efendim' dedi, "Lütfen kumandayı alın. Korkarım çarpmak üzereyiz!"

Uçuş öğretmeninini verdiği yanıt onu şaşırttı Uçuş öğretmeni sessizce: "Hayır," dedi, "Kumandayı almam doğru olmaz, ne de olsa bu senin uçuşun."

Rebecca için sağlıklı nefes almak giderek güçleşiyordu; sanki önlerindeki büyük beyaz dağın üzerinde duruyor ve oksijen yetersizliği yaşıyordu. Rebecca sesini kontrol etmeye çalışarak, uçuş öğretmenine doğru döndü ve bir soru daha sormayı başardı: "O zaman ne yapmalıyım? Lütfen bana ne yapmam gerektiğini söyleyin!"

Herkez Korktuğunda

Dinleyin, size Connecticut'da yaşanan en bilinen karanlık günlerden birini anlatacağım. Aylardan Mayıs'tı, yüzden fazla yıl önceydi. Güneş parlak ve sarı doğmuştu ve sabah tek bir bulut bile yoktu. Hava çok durgundu. Ağaçlardaki yaprakları oynatacak kadar bile esinti yoktu.

Sonra günün ortasına doğru hava kararmaya başladı. Güneş saklandı. Siyah bir bulut yeryüzünü kapladı. Kuşlar yuvalarına uçtu. Tavuklar bir yerlere tünedi. İnekler otlaklardan eve geldi ve kapıda "möö"leyerek bekledi. O kadar karanlık olmuştu ki insanlar yollarını göremiyorlardı.

Sonra herkes korkmaya başladı. "Ne oldu? Ne olacak?" diye birbirlerine sormaya başladılar. Çocuklar ağladı. Köpekler havladı. Kadınlar ağladı ve bazı kişiler dua ettiler. "Dünyanın sonu geldi!" diye bağırdı birileri karanlıkta kayboldular.

"Bu son büyük gün!" diye bağırdı diğerleri ve diz çöküp beklediler. Eski hükümet binasında Connecticut'ın bilgeleri oturuyordu. Bu kişiler yasaları yapanlardı ve zekalarına güvenilirildi. Karanlık çöktüğünde, telaşlanmaya başladılar. "İşte bu, o büyük gün" dedi aralarından biri. "Yasa yapmaya

gerek yok," dedi bir diğeri, "çünkü onlara ihtiyacımız olmayacak", "Bence toplantıyı bitirelim." İşte o zaman Abraham Davenport yerinden kalktı. Sesi açık ve güçlüydü; hepinizin tahmin edebileceği gibi en azından korkmamıştı;

"Bu, o büyük son gün olabilir," dedi. "Dünyanın sonunun gelip gelmediğini bilmiyorum. Ancak şundan eminim ki yaşadığım sürece benim görevim işimi yerine getirmek. Dolayısıyla önümüzdeki işi yapaım. Mumlar yansın!"

Onun bu sözleri herkesin yüreğini cesaretle doldurdu. Mumlar getirildi. Sonra zayıf ışıkta parlayan yüzüğüyle yoksul balıkçılara yardım amacıyla bir yasa çıkması için bir konuşma yaptı. O konuşurken diğerleri de; karanlık kaybolmaya ve gökyüzü tekrar ışıdamaya başlayana kadar, sessizlik içinde onu dinlediler.

Connecticut halkı, hala Abraham Davenport'u anmaktadır, çünkü kendisi zeki bir hakim ve cesur bir yasa yapıcıydı.

James 8 Aldwin

İnsanların çoğu kaybetmekten korktuğu için sevmekten korkuyor,
Düşünmekten korkuyor, sorumluluk getireceği için
Konuşmaktan korkuyor, eleştirilmekten korktuğu için,
Yaşlanmaktan korkuyor, gençliğin kıymetini bilmediği için,
Ve ölmekten korkuyor, aslında yaşamayı bilmediği için.

B AŞLIKSIZ

Bir grup genç, el yapımı nadide parçalar üreten bir mobilya fabrikasını ziyarete gitmiş. Burda büyük bir tahta yığını önündeki ustanın hareketleri gençlerden birinin dikkatini çekmiş.

Usta her tahta parçasını tek tek dikkatle inceliyormuş. Sonra da parçayı yanındaki iki yığından birine atıyormuş. Büyük yığının arkasındaki levhada, “atılacak” yazıyormuş.

Bu levha, buradaki tahtaların mobilya yapımında kullanılmayacakları anlamına geliyormuş. Küçük yığının arkasında ise “kullanılacak” yazan bir levha varmış ..

Delikanlı iki yığına da bakmış. İkiye ayrılan parçalar arasında öyle gözle görülür bir fark yokmuş. Atılacaklar yığınındaki tahtalar da kullanılacaklar kadar gözüne iyi görünmüş.

Merakını yenemeyip ustaya sormuş: “Bu hızla ayırım yapıyorsanız, sadece bir çekmece yapmak için gereken keresteyi bile toplamanız bir gün sürüyor olmalı.Bu attığınız tahtaların nesi var?”

“Bu iki yığın da sana aynıymış gibi görünüyor” demiş usta. “Ama ben aradaki farkı görebiliyorum. Atılacaklar yığınına koyduğum keresteler, fırtınalardan daima korunarak büyüyen, vadide yetişen ağaçlardan geliyor. Korunaklı büyüyen bu ağaçların keresteleri kaba olur. Ancak yakmaya elverişlidir. Benim seçtiklerim ise dağların tepesinde yetişen ağaçların keresteleri.

Fidan oldukları günden itibaren, güçlü fırtınalarla, şiddetli yağmurlarla ve kavurucu güneş ışınlarıyla baş ederek büyümüş ağaçlar. Bu yüzden çok dayanıklılar. Bu yüzden onları nadide mobilya yapımında kullanıyoruz. ”

B AŞLIKSIZ

Bir zamanlar; her şeyden sürekli şikayet eden, her gün hayatının ne kadar berbat olduğundan yakınan bir kız vardı. Hayat ona göre çok kötüydü ve sürekli savaştıktan, mücadele etmekten yorulmuştu. Bir problemi çözer çözmez, bir yenisi çıkıyordu karşısına. Genç kızın bu yakınmaları karşısında, mesleği aşçılık olan babası ona bir hayat dersi vermeye niyetlendi. Bir gün onu mutfağa götürdü. Üç ayrı cezveyi suyla doldurdu ve ateşin üzerine koydu.

Cezvelerdeki sular kaynamaya başlayınca, bir cezveye bir patates, diğerine bir yumurta, sonuncusuna da kahve çekirdeklerini koydu. Daha sonra kızına tek kelime etmeden beklemeye başladı. Kızı da hiçbir şey anlamadığı bu faaliyeti seyrediyor ve sonunda karşılaşacağı şeyi görmeyi bekliyordu. Ama o kadar sabırsızlandı ki sızlanmaya ve daha ne kadar bekleyeceğini sormaya başladı.

Babası onun bu ısrarlı sorularına cevap vermedi. Yirmi dakika sonra, adam cezvelerin altındaki ateşi kapattı. Birinci cezveden patatesi çıkardı ve bir tabağa koydu. ikincisinden yumurtayı çıkardı. Daha sonra son cezvedeki kahveyi bir fincana boşalttı. Kızına dönerek sordu: - Ne görüyorsun?

- "Patates, yumurta ve kahve," diye alaylı bir cevap verdi kızı.
  - Daha yakından bak birde dedi baba, patatese dokun!
- Kız denileni yaptı ve patatesin yumuşamış olduğunu söyledi.
- Aynı şekilde, yumurtayı da incele.

Kız, kabuğunu soyduğu yumurtanın katılaştığını gördü. En sonunda, kahveden bir yudum almasını söyledi. Söylenileni yapan kızı yüzüne, kahvenin nefis tadıyla bir gülümseme yayıldı. Ama yine de bütün bunlardan bir şey anlamamıştı, - Bütün bunlar ne anlama geliyor baba?

Babası patatesin de, yumurtanın da, kahve çekirdeklerinin de aynı sıkıntıyı yaşadıklarını yani kaynar suyun içinde kaldıklarını anlattı. Ama her biri bu sıkıntı karşısında farklı farklı tepkiler vermişlerdi. Patates daha önce sert, güçlü ve tavizsiz görünürken kaynar suyun içine girince yumuşamış ve güçten düşmüştü. Yumurta ise çok kımıldandı; dışındaki ince kabuğun içindeki sıvıyı koruyordu. Ama kaynar suda kalınca yumurta katılaştığı ancak kahve çekirdekleri bambaşkaydı. Kaynar suyun içinde kalınca kendileri değiştiği gibi suyu da değiştirmişlerdi ve ortaya tamamen yeni bir şey çıkmıştı.

- "Sen hangisisin?" diye sordu kızına. "Hayatta karşılaştıklarına nasıl tepki vereceksin? Patates gibi yumuşayıp ezilecek misin yumurta gibi kalbini mi katılaştıracaksın yoksa kahve çekirdekleri gibi başıma gelen her olayın duygularını olgunlaştırmasına ve hayatına ayrı bir tat katmasına izin mi vereceksin?"

İğlık Olsun

Öyle sabah uyanır uyanmaz yataktan fırlama, yarım saat erkene kurulsun saatin. Kedi gibi gerin ohh ne güzel yine uyandım diye sevin. Pencereni aç yağmur da olsa fırtına da olsa nefes al derin derin...

Yüzüne su çarpma adam akıllı yıka yüzünü serin serin, geceden hazır olsun yarın ne giyeceğın. Ona harcayacağın vakitte bir dilim ekmek kızart, çek kızarmış ekmek kokusunu içine bak güzelim kahvaltının keyfine...

Ayakkabıların boyalı olsun kokun mis, önce sana güzel gelsin aynadaki siluetin, çık evinden neşeyle karşına ilk çıkana gülümse aydınlık bir gün dile...

Sonra koş git işine dünnden önceki gündenden, hatta daha da eskiden yarım ne kadar işin varsa hepsini tamamla...

Ohhh şöyle bir hafifle. Bir güzel kahve ısmarla kendine seni mutlu eden sesi duymak için alo de, hiç işin olmasa da öğle arası dışarı çık, yağmur varsa ıslan, güneş varsa ısın hatta üşü hava soğuksa, yürü yürürken sağa sola bak öylesine değil görerek bak, çiçek görürsen kokla köpek görürsen okşa, çocuk görürsen yanğından makas al.

Sonra şöyle bir düşün kimler sana yol açtı, sen çok dar da iken kimler seni ferahlattı.Hani kapını kimsenin çalmadığı günlerde kimler kapını tıklattı. Ne kadar uzun zamandır aramadın onları değil mi? Hadi hemen uğrayabilirsen uğra arayabilirsen ara hatırlarını sor öyle laf olsun diye değil, kucaklar gibi sor. Bu sadece onların değil senin de yüreğini ısıtacak yüzünde güller açtıracak.

Günün güzeldi değil mi? Akşamın da güzel olsun.Yemeğin ne olursa olsun masanda illaki kumaş örtü olsun, saklama tabakları bardakları misafir, sizden ala misafir mi var bu dünyada. Ailecek kurulun sofraya öyle acele acele değil vazife yapar gibi hiç değil. Şöyle keyif'e keyif katar gibi lezzete lezzet katar gibi eksik bıraktıklarım tamamlar gibi tadına var akşamının. Gece evinde dostların olsun.Sohbet mezen kakhahan içkin olsun.

Arkadaşım hayat bu daha ne olsun? Ama en önce ve illa ki sağlık olsun!

Can YÜCEL

İnsan Olmak

O, yoksul bir taşçıydı. Her gün kayaları parçalıyordu. İşi çok ağırdı. Ama çok az aylık alıyordu. Bu yüzden hayatından hiç memnun değildi. “Ben başkalarından daha çok çalışıyorum” diye düşünüyordu, “Benim işim onlarınkinden ağır ve ben onlardan daha az kazanıyorum. Zengin olmak istiyorum. Biraz dinlenirim ve güzel elbiselerim olur.” O anda gökten bir melek indi. Ona, “zengin olacaksın, güzel elbiselerin olacak” dedi. Taşçı, hemen zengin oluverdi. Artık onun da güzel elbiseleri vardı ve bir iş yapmak zorunda da değildi.

Günün birinde kral, onu sarayına davet etti. O, sarayın güzelliğine hayran oldu. Kral ondan daha zengindi. Bu yüzden üzüldü, “ben de kral olmak istiyorum” dedi. Gökten bir melek geldi ve onu kral yaptı. Bütün gün hiç çalışmıyordu.

Çok sıcak bir gündü. Güneş ışınlarını saçıyor, yeryüzü yanıyor mu yanıyor. Kral kızdı; güneş ondan nasıl güçlü olurdu ki... Yaşamı yine sevmez olmuştu. “Güneş olmak istiyorum” dedi. Melek onu bu kez de güneş yaptı. Güneş, ışınlarını saçıyor ve dünyada her şey yanıyor.

Ama bir bulut geldi. Dünyayla onun arasına girdi. Güneşin ışınları artık dünyaya ulaşmıyordu. Güneş kızdı, “buluta hiçbir şey yapamıyorum. Derhal ondan daha kuvvetli olmak istiyorum” deyince melek onu bu kez bulut yaptı. Bulut, yağmura dönüştü, yağmurlar toprağa, oradan nehirlere ulaştı. Nehirlerin suyu çoğaldıkça çoğaldı. Evleri, tarlaları seller bastı. İnsanlar hayvanlar, tarlalar perişan oldu. Ama sular, kayalara hiçbir şey yapamıyordu. Bulut öfkeleni: “Bu kadar çok su nasilolur da kayaları aşamaz?”

Ama kayalar sulardan daha güçlüydü. Bulut bağırdı, “Kaya olmak istiyorum!” Melek hemen geldi ve onu kaya yaptı. Artık güneşten ve buluttan daha güçlüydü. Aradan çok zaman geçmedi. Elinde balyozla bir adam çıkageldi ve ondan parçalar koparmaya başladı. “Bu da nesi?” dedi kaya, “ben bu adamdan zayıfım!” Sonra birden anladı kuvvetin kaynağının mutluluk olduğunu ve pişmanlıkla haykırdı, “İnsan olmak istiyorum!” Melek onun bu dileğini de yerine getirdi. Kaya insana dönüştü.

Şimdi yine kayalardan taşlar koparıyor. İşi ağır ve aylığı az; ama yaşamı seviyor ve mutlu.

Kendi Kulvarınızı Yaratın...

Büyük Selçuklu Sultanlığı döneminde İran'ın ufak bir şehrinde tek oğlu olan dul bir kadın yaşıyormuş. Dünyadaki hayatının sonuna gelmiş olduğunu hissedince oğlunu çağırmış ve ona şöyle demiş: "Çok güçlük içinde yaşadık, çünkü fakiriz; ama sana büyük bir zenginlik emanet ediyorum. Onu bana güçlü bir büyücü hediye etmişti. İçinde muazzam bir defineye ulaşmak için bütün gereken işaretler mevcut. Benim bunu okuyacak ne takatim ne de zamanım var. Şimdi onu sana emanet ediyorum. Talimatları uygula, çok zengin olacaksınız!"

Annesini kaybetmenin verdiği derin üzüntü geçtikten sonra oğul, o eski ve değerli büyük kitabı okumak üzere almış. Kitabın baş kısmında şöyle yazıyormuş, "Hazineye ulaşmak için sayfa atlamadan okuyunuz. Eğer hemen netice kısmına atlarsanız, kitap bir sihirle kendiliğinden yok olacak ve hazineye erişemeyeceksiniz." Bundan sonra ise uzak bir ülkede birikmiş olan zenginliğin miktarından bahsediliyor ve bu hazinenin bir mağarada çok iyi korunmakta olduğu yazılıyormuş.

İlk sayfalardaki Farsça metin bir yerde kesilmiş ve bundan sonrası Arapça devam ediyormuş. Kendini şimdiden zengin olarak görmekte olan genç,

başkaları da bu sırrı öğrenip, üstelik de kendisine yanlış bilgi vererek hazineye sahip olmasınlar diye metni tercüme ettirmeye teşebbüs etmemiş.

Onun yerine büyük bir ihtirasla Arapça öğrenmeye başlamış. Sonunda metni mükemmel şekilde okuyacak hale gelmiş. Fakat bir noktadan sonra kitap Çince devam ediyormuş. Sonra da başka lisanlar geliyormuş. Genç adam azimle ve sabırla bunların hepsini çalışmış.

Bu arada yaşamak için gereken parayı da bu öğrenmiş olduğu lisanlardan temin etmeyi başarmış ve bir süre sonra başkentin en iyi tercümanlarından biri olarak tanınmış. Böylece, bir zaman sonra hayatı toparlanmaya başlamış.

Birçok lisanda yazılmış bir dolu sayfadan sonra kitapta bu hazinenin nasıl idare edilmesi gerektiğine dair talimatlar varmış. Buraya geldikten sonra genç adam istekli bir şekilde iktisat ve ticaret öğrenmiş; ayrıca hazineyi bir kere ele geçirdikten sonra aldatılmalara maruz kalmamak için kıymetli metal-lerin ve mücevherlerin, menkul eşyaların ve gayrimenkullerin değerlerini belirlemeyi de öğrenmiş.

Bu arada daha iyi bir hayat sürdürebilmek için de, öğrendiklerini uyguluyormuş. Hatta onun çok lisan bilen ve maliyeden iyi anlayan biri olarak şöhreti saraya hatta krala kadar ulaşmış. Ona önceleri bazı ufak vazifeler tevdi eden Sultan, sonunda onu Sultanlığına genel valisi olarak tayin etmiş.

Birçok önsözden sonra kitap sonuna doğru gereken daha teknik konulara giriyor ve büyük kapı nasıl inşa edilir, vinç nasıl kurulur, mağaraya erişmek için bocurgat nasıl kurulur, büyük taş kütleler nasıl çıkartılır, yol yapımında yolları düzlemek için dolambaçlı yerler nasıl doldurulur ve buna benzer konuları anlatıyormuş.

Bu sırrını asla hiç kimseyle paylaşmayı düşünmeyen ve dolayısıyla hiç kimseden yardım almayan o dul kadının oğlu, böylece bilgili ve sayılan bir kişi olmuş. Daha sonra mühendislik ve şehir planlamacılığı çalışmış. Nihayet, kütürü çok takdir eden Sultan, onu vekili ve sarayın mimarı atamış ve derken sonunda vezirliğe yükseltmiş.

Gerçekten tüm krallıkta onun kadar ilme yatkın, bizim Hazine Kitabı'nı okuyacak kadar kabiliyetli bir kişi yokmuş. Artık son sayfaya gelmiş ve hatta bu son sayfayı okuyacağı aynı gün kralın kızı ile evlenecekmış. En son yaprağı çevirip şu son cümleyi okumuş: Bilmek En Büyük Hazinedir...

Bilginin Değeri

Günümüzde en önemli sorunlardan biri, bilginin satın alınmasıdır. Bir öğretim üyesi, bir toplantıda konferans vermiş. Çok beğenen birisi konferans sonrası gelip kendisine bir yatırım için danışmanlık yapip yapamayacağını sormuş. O da gayet sakin, "Anlat, sana danışmanlık yapip yapamayacağımı söyleyeyim" yanıtını vermiş.

Adam kendisinin bir alabalık çiftliği kurmak istediğini ve bunun için önemli bir meblağ ayırdığını ama karar veremediğini, ne yapması gerektiğini sormuş. Öğretim üyesi yine gayet sakin, "5 bin dolar ver, sana ne yapacağını söyleyeyim" deyince, adam "5 dakika bir şey söyleyeceksin, 5 bin dolar istiyorsun. Hoca sana yakıştı mı?" demiş. Öğretim üyesi sakin devam etmiş. "Verdiğin parayı bir zarfa koy. Ben sana bilgi vereyim. Eğer benim verdiğim bilgi işine yaramazsa, gel söyle. Senin 5 bin dolarını bin dolar da yavrulatarak sana geri vereyim. Yok işine yaradığını kabul edersen, o zaman helal et. .. "

Adam tüccar olduğu için hemen kabul etmiş. Öğretim üyesi, "Önce üç tane batmış firmanın yöneticisiyle konuşup neden battıklarını öğreneceksin. Sonra bu konuda Bilecik'teki başarılı olan şu çiftliğe gidip onun başarısının

neye bağlı olduğunu saptayacaksın. Ardından da, İtalya'nın İsviçre sınırında dışarıdan gelenlere paralı dersler veren firmalar vardır, onlardan birine işi yapacak kişiyi götürüp ders aldıracaksın. Eğer bunlardan sonra hala yatırıma karar verdiysen, ciddi bir fizibilite ile yer seçimini yapıp işe gireceksin. Benim şimdilik söyleyeceğim bunlar. Bunları yap gel. Verdiğin paranın değerlendirmesini sonra yapalım” demiş.

Adam ayrılıp gittikten üç ay kadar sonra tekrar gelmiş.“Hoca ciddi bir felaketten beni kurtardın. Sağ ol. Parayı hak etmekle kalmadın, senin para 5 bin dolar daha doğurdu. Eğer ben seni dinleyip söylediklerini yapmasaydım, milyonlarca dolar kaybedebilirdim. İtalya'daki çiftlikte bizi tepeden tırnağı kadar soyup içeri aldılar. Balıkların üretimini gösterdiler. O hijyeni ne ben sağlayabilirim, ne de bizim oğlanlar. Sağ ol şimdi oğlanlar için daha başka bir iş kuracağım. Onu da zamanı gelince seninle konuşurum. Onun 5 bin doları da ayrı olur ... ” diyerek bilgi için ödediğı parayı helal etmiş.

Hoca ile Seyis...

Hoca konferans vermek istediği salona girmiş. Salon, ön sırada oturan seyis dışında boşmuş. Konuşup konuşmama konusunda dışünen hoca, sonunda seyise sormuş: "Buradaki tek kişi sensin. Sana göre konuşmalı mı, yoksa konuşmamalı mıyım?"

Seyis cevap vermiş: "Hoca ben basit bir insanım, bu konulardan anlamam. Fakat ahıra gelseydim ve bütön atların kaçıp bir tanesinin kaldığını görseydim, yine de onu beslerdim." Bu sözlere hak veren hoca duaya başlamış. İki saatin üzerinde konuşmuş durmuş, duadan sonra kendini mutlu hissetmiş, dinleyicisinin de vaazın çok iyi olduğunu onaylamasını isteyerek sormuş: "Konuşmamı nasıl buldun?"

Seyis cevap vermiş: "Sana daha önce basit bir adam olduğumu ve bu konulardan pek anlamadığımı söylemiştim. Gene de eğer ahıra gelip biri dışında tüm atların kaçtığını görseydim, onu beslerdim ama elimdeki yemin hepsini verip hayvanları çatlatmazdım" demiş.

Tamir Olmayan Delikler

Babası oğluna bir torba çivi verir ve ona sabrını her kaybettiğinde bir kapağın üstüne bir çivi akmasını söyler. Birinci gün çocuk 37 çivi akar. Haftalar ilerledikçe çocuk kendini kontrol etmeyi öğrenir ve daha az çivi akmaya başlar. Daha sonra kendini kontrol etmesinin gidip kapağa çivi akmaktan daha kolay olduğunun farkına varır. Hiç ivi akmadığı ilk günün sonunda durumu babasına bildirir. Bu defa baba, oğluna kendini kontrol ettiği her günün sonunda çivi sökmesini söyler. Günler geçer ve en son çivi söküldüğünde çocuk yine babasına haber verir.

Babası çocuğun elinden tutar, kapağın yanına götürür ve şöyle der: “Bak oğlum çok çalıştın, fakat kapağın üzerindeki tüm deliklere bir bak. Hiçbir zaman eskisi gibi olmayacaklar. Her sabırsızlığında karşındakilerde böyle yaralar oluşur. Ne kadar özür dilersen dile o yara daima orada duracaktır. Sözlü bir saldırı da en az fiziksel saldırı kadar yaralayıcıdır. Arkadaşlar mutluluktur, bizi güldürürler, başarı için cesaretlendirirler, bize dikkatli bir kulak sunarlar ve her zaman kalplerini bizlere açmaya hazırdirler.”

Suya Yazı Yazmak

Erenlerden biri bir nehrin kenarında müritleri ile sade bir hayat sürmekteymiş. Günün birinde, kendi müritleri ile seyahate çıkmış olan bir başka alim, kendisini ziyarete gelmiş. Belli bir şöhrete erişmiş olan ve bu mütevazı yoldaşına gösterecek bazı büyük yetenekleri olan şehirli alim bir ara demiş ki; “Ben büyük bir mucize gerçekleştirebilecek yetenekteyim. Mucizevi gücümü kullanarak bu nehrin iki yakasını taştan bir köprü ile birleştirebilirim. Hepimiz yüzmeye gerek olmadan o köprünün üzerinden karşıya geçebiliriz.” Ve söylediğini yapmaya girişir: Havaya büyük şekiller çizer, sihirli formüllerden söz eder ve sonunda taştan bir köprü buldukları kıyıda çıkararak karşı kıyıya değene kadar uzar. Hepsini de oradan geçer ve karşı sahile varırlar. Şehirden gelen bu büyük üstat başka sihirli hareketler yaparak ve sözler söyleyerek köprüyü söker ve tamamen muzaffer bir edayla sade bir hayat süren ermişe dönerek ona şöyle der: “Ne yaptığımı gördün mü?”

“Evet” diye diğeri cevap verir sade bir hayat süren ermiş, “Ancak, anlamadığım nokta şu; sandalcı bizi sadece iki bronz paraya karşıya aynı şekilde taşıırken, bu büyük mucizeye ne gerek var ki?”

İşkolik Tatilde

Sonunda ısrarlara dayanamadım. Gerek patronum, gerekse arkadaşlarım çok yorulduğumu söyleyince tatile çıkmaya karar verdim. Cuma günü bütün elemanlarımı topladım ve kendilerine uzun bir konuşma yaptım. Neyi, nasıl yapacaklarını mutlaka biliyorlardı ama her şeyi bir kez daha hatırlatmakta yarar vardı.

Kendilerine bir kez daha acil ve önemli kavramlarını, ikisinin arasındaki farkı anlattım ve herhangi bir ikilem durumunda mutlaka beni aramalarını söyledim. “Siz merak etmeyin, biz işleri hallederiz” falan deseler de içimdeki hassas bir ses bana burada bir şeylerin ters gitme olasılığının yüksek olduğunu söylüyordu. Neyse onları biraz da yalnız bırakmam, onların karar verme ve bensiz çalışma derecelerini ölçme yönünden iyi olacaktı.

Tatil köyüne vardığımızda işi pek düşünmüyordum, kendimi işten uzaklaştırıp dinlenmek asıl amacımdı. Bu temel amacımı unutmamalıydım. Öğleden sonra güzel bir uyku çektim.

Deniz kenarında hiçbir şey düşünmemeye çalışarak uzandım daha sonra. Pazar gününü de dinlenerek geçirdim. Sahildeki hasırdan yapma güneşlikleri

ne kadar düzenli koymuşlardı, ama birkaç tanesi eğrilmiş ve yırtılmıştı. Bunları akşam resepsiyona bildirmeliydim. Akşam yemeğinde biraz kalabalık vardı. Yemeklerin dağıtıldığı yerlerde kuyruklar oluşuyordu.

Oysa bunları önleyebilirlerdi, yemek çeşitlerini ayırmak, başına da bir iki kişi fazla koymak yeterli. Masaların dolup boşalması da sorunluymuştu. Ona da bir çözüm geçiyordu aklımdan. Bakalım yarın nasıl olacak bütün bunlar? Eğer bu hal devam ederse yönetimle konuşurum.

Pazartesi sabahı içimde her zamankinden daha değişik bir heyecanla uyandım. Şimdi herkes çalışıyordu, oysa ben burada... Eşim bu duygumu gözlerimden veya tuhaf davranışlarımdan anlamış olmalı ki, beni eleştirdi ve kendimi buraya getirmemi istedi. "Ben buradayım ya" dediğimde gülümsedi. Haksız değildi, aklım işteydi.

Beni kollarımdan tutarak zorla kuma sürükledi ve orada birkaç kişinin katıldığı aptalca, çocuk işi oyunlara katılmaya ikna etti. Saçmalık derecesindeki oyunlara katılıp eğlenenleri anlamam mümkün değildi, ama ne yaparsın "havam değişmiş."

Öğleden sonra yine uyudum. Sonra deniz kıyısında kitap okumaya başladım. Aslında lisede ders kitabı içine Red Kit koyanlar gibi, romanın içine işle ilgili bir rapor koyup okumak geldi içimden. Ama eşime yakalanıp, kızdırmamak için bundan vazgeçip, onun da kabullenebileceği bir yönetim kitabı seçtim. "Verimliliği Artırmanın 35 Yolu." Amma da moda oldu yönetim kitapları. Hatta biraz fazla oldu ve modası geçiyor belki de.

Salı günü sabahı işyerini aramamak için zor tuttum kendimi. Eşime çıtlattığımda bana ters ters baktı. Kendimi kurtarmalıymışım bu duygudan. Ama ben orada olmalıydım, güncelolaylardan uzak kalmamalıydım. Şimdi bunları anlamaz ki o, sonra biriken işler, okurmam gereken yazılar.

Sanki başka birisi yapacaktı onları. Yine benim bitirmem gerekecekti. Haftaya gidince yine ben, daha çok çalışarak yapacaktım onları.

“Hızlı okuma kurslarına gitsene, biraz zaman kazanırsın belki”

Çok iyi bir fikirdi bu, ama ne zaman gidebilirdim ki? Sanki zamanım var, yine bir araştırayım haftaya. Gece, animasyonları seyrederken dayanamadım hayal kurmaya başladım, tabii işle ilgili. Etraftakiler ve eşim kahkahalara boğulurken ben uzaydan gelmiş ya da başka bir dilde yapılan esprileri anlamayan kişi konumundaydım.

Çarşamba günü artık dayanamadım. Sahildeki koltuğumdan kalkıp odaya doğru gittiğimde, eşime yalan söylemek zorunda kaldım. Bağırıklarımın bozulduğunu söyledim. Alaylı bir şekilde “buranın yemekleri de çok güzel oysa” dedi.

Telefonla konuşup tüm ayrıntıları öğrendim, iki günde neler olup bittiğini. “Bir şey yok”, “önemli değil”, “Siz rahat edin efendim” falan diyorlardı, ama ben konuyu deştığımde bir şeyler buluyordum yine de.

Biraz uzun konuşmuş olmalıyım ki eşim, “hastaneye mi gittin yoksa çok merak ettim” diyerek gülümsedi. Anlayışlı kadın yüzüme vurmuyor. Ben de anlamazlıktan geldim, yanıt vermedim.

Perşembe günü sabah başka bir nedenle denizden çıktım ve telefona sarıldım. İşlerin gidişatını kontrol ettikten sonra tekrar denize, mavi sulara daldım. Aklıma takılan bir şeyler vardı ama mavi sular ve bulutsuz gökyüzü beni mutlu ediyordu.

Öğleden sonra dayanamadım, bir kez daha aradım. Cuma sabahı önemli

bir toplantı olacaktı. Toplantıdan önce ve sonra arayıp her şeyin yolunda gitmesini sağladım.

Cuma öğleden sonra, hatta biraz geç saatlerde arayıp elemanların erken kaçıp kaçmadıklarını kontrol ettim. Saat beşten önce kaçan olmamıştı neyse.

Pazartesi sabah yine işimin başındaydım. Görenler çok dinlenmiş olduğumu söylüyorlardı. Ben tekrar işe gelmenin huzurunu yaşadığımı kendime itiraf ettim. Tatil çok güzeldi, ama en güzel yanı işe dönmekti...

Kişiliğiniz Yoksa

1982 yılı Gazi Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu'nda 2. sınıf öğrencileri Türkiye Ekonomisi dersinin hocasını bekliyor. Sınıf, öğrencilerin gürültü patırtısıyla sallanırken sert görümlü hoca kapıda beliriyor, içeriye kızgın bir bakış atıp kürsüye geçiyor.

Tebeşirle tahtaya kocaman bir (1) rakamı çiziyor. "Bakın" diyor, "bu, kişiliktir. Hayatta sahip olabileceğiniz en değerli şey." Sonra birin yanına bir sıfır (0) koyuyor:

"Bu, başarıdır. Başarılı bir kişilik biri 10 yapar ... "
Bir sıfır (0) daha; "Bu tecrübedir. 10 iken 100 olursunuz "
Sıfırlar böyle uzayıp gidiyor: Yetenek. .. Disiplin ... Sevgi

Eklenen her yeni sıfırın kişiliği 10 kat zenginleştirdiğini anlatıyor hoca, sonra eline silgiyi alıp en baştaki biri siliyor. Geriye bir sürü sıfır kalıyor ve hoca yorumu patlatıyor: "Kişiliğiniz yoksa. öbürleri hiçtir ... "

Şehir Kapısı ile Ağız Arasındaki Fark

Doğu'da bir zamanlar bilgeliğinin ülkesini bir güneş gibi aydınlattığı, zekası ve zenginliğine kimsenin ulaşamadığı bir kral yaşarmış. Bir gün vezir üzgün bir yüzle kendisine gelmiş ve; "Yüce sultanım, siz ülkemizdeki en akıllı, en yüce, en güçlü insansınız. Yaşamımızın ve ölümümüzün efendisisiniz.

Ülkede yolculuk ederken neler duydum, biliyor musunuz? Her yerde insanlar size şükrediyor. Fakat bazı insanlar sizin hakkınızda çok kötü konuşuyorlar. Alay ediyor ve akıllı kararlarınızı eleştiriyorlar. En güçlüden daha güçlü olan sizin gibi bir hükümdarın ülkesinde böyle bir başkaldırı nasıl olabilir?" demiş.

Sultan hoşgörülü bir gülümsemeye cevap vermiş: "Krallığımdaki her insan gibi sizler için neler yaptığımı biliyorsun. Yedi ülke benim kontrolümde. Benim yönetimimdeki bu ülkeler gelişti ve zenginleşti. Bu yedi ülkedeki insanlar beni adaletimden dolayı seviyor. Tamamen haklısın. Birçok şeyi yapabilirim. Şehirlerimin dev kapılarını kapattırabilirim. Fakat yapamayacağım bir şey var. Tebaamın ağzını kapatamam. Asıl önemli olan bazı insanların benim hakkımda kötü şeyler söylemeleri değil, benim iyi şeyler yapmam."

Bir gün bilim adamları çok enteresan bir deney yapmışlar. Önce bir kafesin tavanına bir hevenk muz asmışlar. Sonra bu kafese hiçbir şeyden habersiz beş zavallı maymunu doldurmuşlar. Muzu gören maymunların gözleri parlamış tabii. Hemen birisi atılmış. Kafesin tellerine tırmanarak muza doğru seğirtiyormuş ki, dışarıdan tazyikli su tutarak maymunu aşağı indirmişler.

Gariban, başına ne geldiğini pek anlamamakla beraber paldır küldür yere inmiş. Derken öbürü atılmış muza, tabii onu da ıslatmışlar hemen. Öbürü, öbürü ve hepsi aynı şekilde ıslatılmışlar böylece. Ve sonuçta, tavanda sallanan enfes muzlar ve onları almaya cesaret edemeden altında bekleyen beş ıslak maymundan müteşekkil bir manzara çıkmış meydana.

Ardından ıslak maymunlardan biri kafesten çıkartılıp, yerine kuru bir maymun konulmuş. Yeni gelen, tavanda sallanan güzelim muzları görür görmez atılmış haliyle. Obürküler tecrübeli tabi. Hemen yakalayıp alaşağı etmişler kuru maymunu. Sonra da belki dersini almamıştır diye bir güzel dövmüşler. Böylece, dördü ıslak biri kuru ama hiç biri de muzları almaya yanaşamayan maymunlar elde edilmiş.

Bir sonraki aşamada bir ıslak maymunla hiçbir şeyden habersiz bir kuru maymun daha değiştirmişler. Aynı şeye teşebbüs edince, üç ıslak bir kuru maymundan ve bilhassa da kuru olanından esaslı bir sopa da o yemiş.

Bu işlemi tekrar etmişler. Sırayla önce iki kuru iki ıslak sonra üç kuru bir ıslak maymun, kafese yeni giren kuru maymunu ilk teşebbüsünde hemen cezalandırmışlar.

Nihayet son denemede, kafesteki son ıslak maymunu da çıkartarak yerine kuru bir maymun koymuşlar. Netice ibretlik olmuş. Niçin olduğunu bilmedikleri halde dört kuru maymun niye olduğunu anlayamayan bir kuru maymunu muzı alma teşebbüsüyle hemen yakalayıp bir güzel pataklamışlar.

Eskiye “Yeni” Yapmak

Asırlar önce ateş yakmasını öğrenen bir adam, uzak bir adanın, ateşin bilinmediğı üra köşelerini ziyaret etmiş. Ateşin nasıl yakıldığını ve ondan nasıl istifade edildiğini araştırmış.

Birinci bölgede, ateş sadece rahiplerin bildiğı bir sır olmuş. Onlar zenginlik içinde ve gayet iyi durumda yaşarlarken halk soğuktan titriyormuş.

İkinci bölgede insanlar ateşe ve ateşten yararlanmaya yarayan aletlere tapıyorlarmış; ama kimse ateşten istifade etmeyi bilmiyormuş.

Üçüncü bölgede halk, ateşi onlara getirmiş olan kişinin totemine tapıyormuş. Büyük veya küçük bütün ev ve tapınaklarda heykeli olmasına rağmen kimse ateşin ne olduğunu bilmiyormuş.

Dördüncü bölgede ise, ateşin hikayesi bir efsane haline gelmiş ve aşırı bir sevgi ile tekrarlanıyormuş; ama gerçekte hiçbir ilintisi yokmuş.

Günün birinde bir sufi üstadı. Kendi müritlerine dünyayı tanıtarak daha fazla bilgi edinebilmeleri amacıyla, onlarla uzun bir seyahate çıkmış.

Sonunda da, bu uzak ve dünyadan habersiz adaya gelmişler. Öğrenciler birinci bölgeyi geçerken buradaki iğrenç duruma şiddetle karşı gelmişler.

Onlardan bir tanesi şöyle demiş: “Siz yolunuza devam edin; ben halka nasıl ateş yakıldığını öğretmek için burada kalıyorum”. Öyle de yapmış, ama meydanlarda konuşmaya başlar başlamaz, rahipler onu tutuklatmışlar ve kısa bir duruşmadan sonra korların üstüne oturtmuşlar.

İkinci bölgeyi geçerken öğrenciler hayretler içinde kalmışlar; halkateş yakacak aletlere sahipmiş ama onları kullanmasını bilmiyormuş... Öğrencilerden birisi şöyle demiş: “Siz yola bensiz devam edin, ben insanlara ateşin nasıl yakıldığını öğretmek için burada kalıyorum”.

Öyle de yapmış. Ne var ki, daha ilk ateşi yakar yakmaz halk korkmuş. Zira, insanlar, kutsal aletleri kullanmanın topluma faydadan çok zarar vereceğine inanıyorlarmış ve onu taşıyarak hemen öldürmüşler.

Üçüncü bölgede bir diğer öğrenci şöyle demiş: “Beni burada bırakın. Bu halka bir totemin hiçbir şekilde Tanrı aşkına tekabül etmediğini öğreteceğim.

” Öyle de yapmış, ama o bölgenin yaşayanları lisanlarını iyi konuşmadığı, dinlerini ve adetlerini yıkmaya teşebbüs ettiği, onları kötü yola düşürmeye kalkıştığı için onu da öldürmüşler.

Dördüncü bölgede burada kalmayı teklif edip insanlara ateşi öğretmeye ve eski efsaneyi geçersiz kılmaya çalışacak olan mürit ülkenin rahipleriyle münakaşaya tutuşmuş. Rahipler, gencin kendilerini kandırmaya çalıştığını ve bu şekilde dini inançlarının yerine geçmeye çalıştığını öne sürmüşler ve onu bir timarhaneye kapatmışlar.

Dönüş yolunda üstat talebelerine şöyle demiş: “Bilmek öğretmekten daha kolaydır. Bilmeyen ve bilmeye karşı tamamen duyarsız olan kişi çok zor öğrenir; kendisine anlatılanları anlaması imkansızdır. Böyle bir kimse hiçbir şey bilmezken bildiğine inanır.

Cahil böyledir; çünkü öğrenmek istemez. Bununla beraber kendi dar sınırlarının huzursuzluğu altındadır. Bunun için bilenlerden ve değerli olanlardan nefret eder ... “

İstemem, Sizin Olsun

Bir şehrin en zengini öldüğünde, tellallar sokaklara dökülüp; "Ey ahali", diye bağırmışlar. "Biliyorsunuz Veli Efendi öldü. Bir vasiyeti var. Ahiret hayatına alışabilmek için, kendisine bir günlük yardımcı arıyor. Kim ki, mezardaki ilk gecesini onunla beraber geçirirse, Veli Efendi'ye ait servetin yarısı kendisine verilecektir.

Tellalların bütün çabasına rağmen kimse bu parlak, fakat korkulu vasiyete kulak vermemiş. Ama sonunda, şehrin en fakir sırt hamallarından birisi çıkmış ortaya. Adamcağız bakmış ki, hayatta zaten sırtındaki küfesinden ve ipinden başka bir şey yok. O halde "hamal olarak yatıp, ertesi sabah zengin olarak kalkarım" diyerek razı olmuş... Genişçe bir mezara, iyice kefenlenen zengini ve yanına hamalı yatırmışlar. Az sonra sual melekleri gelmiş "ikisi de bize emanet" diye konuşmuşlar. "Zengin nasıl olsa kalacak, şu hamaldan başlayalım."

Sormuşlar, "dünyada malın mülkün var mıydı?", "Alay etmeyin demiş hamal. Sırtımdaki küfeden ve ipten başka hiçbir şeyim olmadığını siz de bilirsiniz."

“Peki” diye eklemiş melekler. “O ipi ne karşılığında aldın? Sonra küfeyi ne iş gördün de nasıl elde ettin?”

“Beş kişinin malını 10 kuruşa taşıdım. İkisini yedim, sekizini sakladım. Ertesi gün yine aynı işleri yaptım. Yemedim içmedim, ucuza taşıdım ve bunları aldım.”

Melekler “Olmadı” demişler. “Hasan Efendiden aldığın para, hak ettiğinden çok düşük... Biz ondan bunun hesabını soracağız. Mehmet Efendiyle de ucuza anlaşmış ve ucuza taşımışsın.”

“İyi ama... ” diye cevaplamış hamal, “Hak ettiğim parayı isteseydim, bana taşıtırmazlardı, o zaman da aç kalırdım.”

“O bizim işimiz,” demiş melekler. “Nasıl olsa buraya o da gelecek. Biz senin adına ona sorarız.”

Melekler, hamalı sıkıştırmaya devam etmiş: “Söyle bakalım, aldığın paranın kaçını yedin, kaçını sakladın?”

“On kuruş aldı isem, yarısını sakladım ... İki kuruş aldı isem, bir kuruşunu biriktirdim.”

“Yine olmadı” demiş melekler, “Hem ucuza taşımışsın, hem de gıdandan kesmişsin. Yani sen, kendi nefsine zulmetmişsin. Nefsine zulmetmek de günahdır, bilmez misin?”

Hamalcağız ne cevap vereceğini düşünüp ecel terleri dökerken, sabah olmuş. Açılan mezardan yukarıya bir bakmış ki, bütün millet orada. Kadı Efendi ve şehrin mehter takımı da kendisini bekliyor. Bir kıyamet ki sormayın.

“Kutlu olsun” demişler. “Bu gece kimsenin yapamayacağı bir işi başardın ama artık zengin oldun.”

“Yoooo,” diye bağırılmış hamal. “İstemem, sizin olsun.”

Ben bir iple küfenin hesabını sabaha kadar veremedim. Ya o kadar servetim olsaydı ne yapardım?

Hangisi

Bir grup öğrenciden günümüz dünyasının yedi harikasının neler olduğunu düşündüklerine dair bir liste yapmaları istenir. Aralarında anlaşmazlıklar çıkmasına rağmen en fazla oyu alanlar şöyle sıralanır:

Mısır'ın Büyük Piramitleri
Taç Mahal
Büyük Kanyon
Panama Kanalı
Empire State Binası
St. Peter Bazilikası
Çin Seddi

Öğretmen oyları toplarken, sessizce duran bir kız öğrencisinin henüz kağıdını vermemiş olduğunu fark eder. Sonra öğrencisine kendi hazırladığı liste ile ilgili bir problem olup olmadığını sorar. Kız öğrenci ise, "Evet, biraz. O kadar çok şey var ki, bir türlü karar veremiyorum" der. Öğretmen de öğrencisine "Peki, söyle bakalım senin listende neler var, belki biz sana yardımcı olabiliriz" der.

Kız öğrenci önce duraksar ve sonra okumaya başlar: "Bence Dünyanın Yedi Harikası:

Görmek
Duymak
Dokunmak
Tatmak
Hissetmek
Gülmek
Sevmek ...

Hayatın Anlamı

Eski zamanların birinde bir adam hayatın anlamının ne olduğuna takmış kafayı. Bulduğu hiçbir cevap ona yeterli gelmemiş ve başkalarına sormaya karar vermiş. Ama aldığı cevaplar da ona yetmemiş. Fakat mutlaka bir cevabı olmalı diyormuş ... Ve dolaşıp herkese bunu sormaya karar vermiş.

Köy, kasaba, ülke dolaşmış. Bu arada zaman da durmuyor tabii ki... Tam umudunu yitirmişken bir köyde konuştuğu insanlar ona "şu karşı ki dağları görüyor musun, orada yaşlı bir bilge yaşar. İstersen ona git belki o sana aradığın cevabı verebilir" demişler.

Çok zorlu bir yolculuk sonunda bilgenin yaşadığı eve ulaşmış adam. Kapıdan içeri girmiş ve bilgeye hayatın anlamının ne olduğunu sormuş. Bilge, "sana bunun cevabını söylerim ama önce bir sınavdan geçmen gerekiyor" demiş. Adam kabul etmiş. Bilge bir çay kaşığı vermiş adamın eline ve içine de silme bir şekilde zeytinyağı doldurmuş. "Şimdi çık ve bahçede bir tur at, tekrar buraya gel. Yalnız dikkat et, kaşıktaki zeytinyağı eksilmesin, eğer bir damla eksilirse kaybedersin." Adam gözü çay kaşığında bahçeyi turlayıp gelmiş. Bilge bakmış, "evet" demiş, "Kaşıktaki yağ eksilmemiş peki, bahçe nasıldı?" Adam şaşkın, "ama" demiş, "ben kaşıktan başka bir yere

bakmadım ki.”

“Şimdi tekrar bahçeyi dolaşıyorsun. Kaşık yine elinde olacak ama bahçeyi inceleyip gel” demiş, bilge. Adam tekrar bahçeye çıkmış gördüğü güzellikler büyümüş, muhteşem bir bahçeymiş çünkü. Geri geldiğinde bilge, adama, “Bahçe nasıldı?” diye sormuş. Adam gördüğü güzellikler karşısında büyülendiğini anlatmış.

Bilge gülümsemiş. “Ama kaşıkta hiç yağ kalmamış” demiş ve eklemiştir: “Hayat senin bakışınla anlam kazanır, ya sadece bir noktayı görürsün, hayatın akıp gider sen farkına varmazsın. Ya da görebileceğin tüm güzelliklerin tam ortasında hayatı yaşarsın, akıp giden zamanın anlam kazanır. Hayatın anlamı senin bakışlarında gizlidir.”

R

ektörden Öğrencilerine

Ders

Columbia Üniversitesi Rektörü Nicholas Murray Butler,
öğrencilerine yaptığı bir konuşmasında şöyle der:

“Dünya 3 grup insandan oluşur;

Bir şeyi ortaya çıkaran ve yapan küçük bir seçkin grup,
bir şeyin yapılmasını seyreden daha büyükçe başka bir grup ve
neyin olup bittiğini bilmeden yaşayan muazzam bir kalabalık. ..”

Hayatınızın Hangi Dönemini Aynen Yaşamak İsterdiniz ?

“Benim hayatımda dönüm noktası olarak nitelendirebileceğim olay bundan yaklaşık beş sene önce yaşandı. Kardeşim ve onun arkadaşları ile birlikte bir yerde oturmuş sohbet ediyorduk.

Yaşamın içerisindeki çok sıradan anlardan birtanesiydi. Hayat normal akıyordu ve ben o gün hayatımdaki en büyük sendelemeyi yaşamıştım. Kardeşimin arkadaşlarından bir tanesi bir soru sordu: Hayatının hangi dönemine geri dönüp aynen yaşamak istersin?

İşte bu soru beni nakavt olmuş bir boksör gibi yere yıkmıştı. Sanki hakem kalkmam için sayıyor ama ben yerimden bile kıpırdayamıyordum. Hayatımı düşündüm. Çocukluğum? Geç, ergenlik dönemim? Ailemle çok büyük sorunlar yaşamıştım, ıh ... Üniversite yıllarım? Oldukça zorlu bir bölümde okudum. Bir daha geçmek istemem o yoldan... Evliliğim? ıh. Bir yandan kumar sorunu bir yandan karımın hastalığı... Zorlu yıllardı...

Bugün... Elimde bir tek bugünün olduğunu fark ettim o anda. Artık ne yaparsam bugünde yapacaktım. Hayatımı çok farklı yaşayacak, geri dönülesi anlar bırakacaktım ardımda”.

Y

Hayatını Aldıklarınla Kazanırsın

Ama Verdiklerinin Üzerine İnşa Edersin

Bir İngiliz aristokrat, karısı ve oğlu ile beraber yaz tatillerini tabiatla iç içe geçirmek üzere İskoçya'nın uçsuz bucaksız kırlarına gider. Bu tatil günlerinin birinde aristokratın oğlu köyün hemen yanı başındaki koruda tek başına dolaşmaya çıkar. Ağaçlar arasındaki su birikintisinin dayanılmaz çekiciliğine kapılarak suya girer.

Delikanlı, vücudunu serin su birikintisinin keyfine bırakmıştır ki dayanılmaz bir sancıyla bir anda ne olduğunu şaşırır. Ayağına kramp giren genç adam birkaç dakika içinde kendini suyun üzerinde tutacak son gücünü de tüketir. Panik içinde can havliyle bağırmaya, yardım çağırmaya başlar.

Suyun yakınlarında bir yerde, tarlasında çalışmakta olan bir köylü çocuğu, feryatları duyunca hemen işini bırakıp sesin geldiği tarafa doğru koşar. Çırpınmakta olan bir yabancı gören genç köylü hemen suya atlayarak delikanlıyı boğulmaktan kurtarır.

Delikanlının babası, oğlunun mutlak bir ölümden kurtulmasına vesile olan genç köylüyle tanışıp teşekkür etmek için evine davet eder. Sohbet sırasında cesur köylüye gelecekle ilgili planlarını sorar.

“Babam gibi çiftçi olacağım” diye isteksizce cevap verir genç adam. Baba, vefa borcunu ödemek için aradığı fırsatı bulduğunu düşünür. “Başka bir şey mi olmak isterdin yoksa?” diye sorar genç köylüye. “Evet” diye başını öne eğen genç İskoç, “hep doktor olmak isterdim ama böyle pahalı bir eğitimi babam karşılayamaz ...”

İngiliz baba “Tıp fakültesinde okunan için gerekli bütün masraflarını ben karşılayacağım” der.

Bulmak İçin Aramak Gerekir

Uzun, çok uzun zaman önce evrenin en bilge dört varlığı, hayatın gizini ne yapacaklarına karar vermek için toplanmışlar. Bunun yanlış ellere düşmesini, özellikle de insanların onu ele geçirmesini istemiyorlardı. "Ben biliyorum dedi ilki, "onu en yüksek dağın tepesine saklayacağız."

"Hayır" dedi ikincisi, "Eninde sonunda oraya ulaşır ve bu bilgiyi suistimal ederler. En derin okyanusun dibine saklamak çok daha iyi."

"Hayır" dedi üçüncüsü, "bir gün en derin okyanusun dibine de gideceklerdir. Bu yüzden onu aya saklayalım. Orada asla bulamazlar."

"Eninde sonunda aya'da seyahat edecekler ve onu bulacaklar" dedi dördüncüsü. "Bakmayı asla akıl edemeyecekleri tek bir yer var."

"Neresi?" diye sordu diğerleri ...

"Kalbin derinlikleri" dedi bilge.

"Bakmayı akıllarına getiremeyecekleri tek yer orası..."

Zamanın Değeri

---

10 yılın değerini anlamak için;
Yeni boşanmış bir çiftte sorun.
1 senenin değerini anlamak için;
Sınıfta kalan bir öğrenciye sorun.
9 ayın değerini anlamak için;
Yeni doğum yapmış bir anneye sorun.
1 ayın değerini anlamak için;
Dünyaya prematüre bebek getiren bir anneye sorun.
1 haftanın değerini anlamak için;
Haftalık derginin editörüne sorun.
1 saatin değerini anlamak için;
Buluşmak için birbirini bekleyen aşıklara sorun.
1 dakikanın değerini anlamak için;
Uçak, tren veya otobüsü kaçıran birine sorun.
1 yaniyenin değerini anlamak için;
Bir kazayı kıl payı atlatan bir insana sorun.
1 milisaniyenin değerini anlamak için;
Olimpiyatlarda gümüş madalya kazanan kişiye sorun.
Dün mazi oldu. Yarın ise belirsiz. Bugün;Bize sunulmuş bir armağandır ...

*H*ayatı Keşfettiren Muzlar

Bir gezgin uzak ülkelerin birisinde yolculuk ederken, bir ağacın altında oturmakta olan bir bilgeye rastladı. Bilge kucağında bir torba, anlamlı bir şekilde gülümsüyordu.

“Niye gülümsüyorsunuz?” diye sordu gezgin.

“Muzlar sayesinde hayatın anlamını keşfettim de ondan” diye cevap verdi bilge. Bunu söylerken yanındaki torbasını açtı; çürümüş bir muz çıkarıp elinde tuttu ve şöyle dedi: “Bu, vaktini tamamlamış bir hayatı simgeliyor. Zamanında kullanılmamış ve onun için artık çok geç.”

Daha sonra, torbasından yemyeşil bir muz çıkarıp gezgine gösterdi ve şöyle dedi: “Bu da henüz vakti gelmemiş bir hayat ve doğru zamanı bekliyor.”

Son olarak da olgun bir muz çıkardı, soydu ve gezginle paylaştı: “Bu da içinde bulunduğumuz zamanı simgeliyor. İnsan onu yaşamasını, onun için şükretmesini iyi bilmeli.”

Yapmanız Gerekeni Yapın, Hiç Beklemeden

Öğretmen sınıfa girer girmez, öğrencilerine şöyle bir ödev verdi: “Sevdiğiniz birine gidin ve ona kendisini sevdiğinizi söyleyin. Sonra da derste bize duygularınızı anlatın.”

Bir sonraki dersin başında, öğrencilerden biri şöyle başladı sözlerine: “Geçen hafta bize bu ödevi verdiğinizde size sinirlenmiştim. Bu sözleri söyleyeceğim hiç kimsenin olmadığını düşünüyordum. Eve giderken bir anda yüreğimin sesine kulak verdim. İşte o zaman kime “seni seviyorum” diyeceğimi anladım. Bundan beş yıl önce babamla aramızda büyük bir olay geçmişti ve o günden bu yana bu sorunu çözememiştik. Önemli aile toplantılarının dışında birbirimizi görmemeye çalışıyorduk ve hemen hemen hiç konuşmuyorduk.

Eve vardığımda babama kendisini çok sevdiğimi söylemeye hazırdım. Bu kararı almak bile üzerimden büyük yük kaldırmıştı... Annemle babamın kaldığı evin kapısını çaldığımda kapıyı babamın açması için dua ediyordum. Tanrı yardım etti ve kapıyı babam açtı. Hiç zaman harcamadan eşikten adımımı attım ve “Baba, buraya seni sevdiğimi söylemeye geldim” dedim.

Babam sanki bir anda başka bir adam olmuştu. Yüzündeki ifade yumuşadı, kırışıklıklar yok oldu ve ağlamaya başladı. Kollarını açtı, beni kucakladı ve bana "Ben de seni seviyorum oğlum, ama bunu hiçbir zaman dile getiremedim" dedi.

Fakat anlatmak istediğim esas nokta bu değil. Babamı ziyaretimden iki gün sonra babam, bir kalp krizi geçirdi ve halen hastanede. Şimdi yaşam savaşı veriyor. Şimdi sizlere şu mesajı vermek istiyorum: Yapmanız gerektiğine inandığınız hiçbir şeyi ertelemeyin. Ya babama olan sevgimi ifade etmek için hala bekliyor olsaydım? Yapmanız gerekeni yapın, hiç beklemeden ... "

Bir Hayır Vardır

Bir zamanlar Afrika'daki bir ülkede hüküm süren bir Kral vardı. Kral, daha Çocukluğundan itibaren arkadaş olduğu, birlikte büyüdüğü bir dostunu hiç yanından ayırmazdı. Nereye gitse onu da beraberinde götürürdü. Kralın bu arkadaşının ise değişik bir huyu vardı. İster kendi başına gelsin ister başkasının, ister iyi olsun ister kötü, her olay karşısında hep aynı şeyi söylerdi: "Bunda da bir hayır vardır!"

Bir gün kralla arkadaşı birlikte ava çıktılar. Kralın arkadaşı tüfekleri dolduruyor, Krala veriyor, Kral da ateş ediyordu. Arkadaşı muhtemelen tüfeklerden birini doldururken bir yanlışlık yaptı ve Kral ateş ederken tüfeği geriye doğru patladı. Ve kralın başparmağı koptu. Durumu gören arkadaşı her zamanki Sözü'nü söyledi: "Bunda da bir hayır vardır!"

Kral acı ve öfkeyle bağırdı: "Bunda hayır filan yok! Görmüyor musun, parmağım koptu!" Ve sonra da kızgınlığı geçmediği için arkadaşını zindana attırdı. Bir yıl kadar sonra, Kral insan yiyen kabilelerin yaşadığı ve aslında uzak durulması gereken bir bölgede birkaç adamıyla birlikte avlanıyordu. Yamyamlar onları ele geçirdiler ve köylerine götürdüler. Ellerini, ayaklarını bağladılar ve köyün meydanına odun yığdılar. Sonra da odunların ortasına

diktikleri direklere bağladılar. Tam odunları tutuşturmaya geliyorlardı ki, Kralın başparmağının olmadığını fark ettiler. Bu kabile, batıl inançları nedeniyle uzuvlarından biri eksik olan insanları yemiyordu. Böyle bir insan yedikleri takdirde başlarına kötü olaylar geleceğine inanıyorlardı. Bu korkuyla, Kralı çözdüler ve salıverdiler. Diğer adamları ise pişirip yediler.

Sarayına döndüğünde, kurtuluşunun kopuk parmağı sayesinde gerçekleştiğini anlayan Kral, onca yıllık arkadaşına reva gördüğü muameleden dolayı pişman oldu. Hemen zindana koştu ve zindandan çıkardığı arkadaşına başından geçenleri bir bir anlattı. "Haklıymışsın!" dedi.

"Parmağımın kopmasında gerçekten de bir hayır varmış. İşte bu yüzden, seni bu kadar uzun süre zindanda tuttuğum için özür diliyorum. Yaptığım çok haksız ve kötü bir şeydi."

"Hayır" diye karşılık verdi arkadaş. "Bunda da bir hayır var."

"Ne diyorsun Allah aşkına?" diye hayretle bağırdı Kral.

"En yakın arkadaşımı bir yıl boyunca zindanda tutmanın neresinde hayır olabilir?"

Arkadaşı cevap verdi; "Düşünsene, ben zindanda olmasaydım, seninle birlikte avda olurum, değil mi?"

Otur da Unutursam

Yağmurlu ve soğuk bir kiş günü, yırtık pırtık paltolar giymiş iki çocuk kapımı çaldı.

"Eski gazeteniz var mı, bayan?" Çok işim vardı. Önce hayır demek istedim, ama ayaklarına gözüm ilişince sustum. İkisinin de ayaklarında eski sandaletler vardı ve ayakları su içindeydi.

"İçeri girin de size kakao yapayım." dedim. Hiç konuşmuyorlardı. Islak ayakkabıları halıda iz bırakmıştı. Kakaonun yanında reçel ekmek de hazırladım onlara, belki dışarıdaki soğuğu unutturabilir, azıcık da olsa ısıtabilirdim minikleri.

Onlar şöminenin önünde karınlarını doyururken ben de mutfağa döndüm ve yarıda bıraktığım işleri yapmaya koyuldum. Oturma odasındaki sessizlik dikkatimi çekti. Bir an kafamı uzattım içeriye küçük kız elindeki boş fincana bakıyordu. Erkek çocuğu bana döndü ve: "Bayan, siz zengin misiniz?" diye sordu. "Zengin mi? Yo hayır!" diye cevaplarırken çocuğu, gözlerim bir an ayağımdaki eski terliklere kaydı. Kız elindeki fincanı tabağına dikkatle yerleştirdi ve: "Sizin fincanlarınız ve fincan tabaklarınızı takım" dedi. Sesindeki açlık, karın açlığına benzemiyordu. Sonra gazetelerini alıp çıktılar dışarıdaki

soğuğa. Teşekkür bile etmemişlerdi, ama buna gerek yoktu.

Teşekkür etmekten daha öte birşey yapmışlardı. Düz mavi fincanlarım ve fincan tabaklarım takımdı. Pişirdiğim patateslerin tadına baktım. Sıcacık patatesler. Başımızı sokacak evimiz vardı. Bir eşim vardı ve eşimin de bir işi, bunlar da fincanlarım ve fincan tabaklarım gibi uyum içindeydi. Sandalyeleri şöminenin önünden kaldırıp, yerlerine yerleştirdim. Çocukların sandaletlerinin çamur izleri halının üzerindeydi hala. Silmedim ayak izlerini. Silmeyeceğim de. Olur ya; unutu veririm ne denli zengin olduğumu. Siz sakın unutmayın ne kadar zengin olduğunuzu...

Mimar Sinan'ın Dehası

Dünya tarihinin sayılı mimarlarından Koca Sinan "Ustalık eserim" dediği Edirne Selimiye camiinin inşaatını bitirmiştir. Caminin açılışı bir cuma günü zamanın padişahı ikinci Selim (Sarı Selim) tarafından yapılacaktır. Caminin açılış gününde padişahı bekleyen mahşeri bir kalabalık vardır.

Mimar Koca Sinan halkın önünde caminin kapısını açacak altın anahtarı Padişaha sunmak üzere beklemektedir ki kalabalığın içinden bir çocuk bağırır. "Şu minare eğri." Bir tarafta dünyanın en büyük mimarı, mühendislik dehası Koca Sinan ve onun ustalık eseri, diğer tarafta caminin minaresi eğri diyen bir çocuk. Olacak iş değil.

Vezirler başta olmak üzere devlet çocuğa çıkışırken Mimar Sinan "Durun" der ve çocuğu yanına çağırır. Hangi minarenin eğri olduğunu sorar ve çocuğun gösterdiği minareye bakar. Aslında minare eğri değildir ama Mimar Sinan düşünür.

Ben çocuğu o minarenin eğri olmadığına ikna etmeye çalışsam halkın içinde öyle bir söylenti çıkar ki Devlet-i Aliyye'nin de, Sultan Selim'in de, kendisinin de itibarına leke düşer. Hemen 30 işçi çağırın bir de halat getirsinler"

der. Halatı minarenin etrafına dolar ve işçilere emir verir "Çekin!" İşçiler halatı bütün gücüyle asılır. Koca sinan bağırılmaktadır. "Az daha, az kaldı, ha gayret." İşçiler halatı çekerken Sinan tekrar bağırır. "Tamamdır, bırakın."

Çocuğa dönüp sorar "Şimdi düzeldi mi?" çocuk cevap verir "Düzeldi" Koca Sinan derin bir nefes alır. Hem devletin, hem padişahın hem kendisinin itibarı kurtulmuştur hem de cami hakkında çıkarılabilecek söylentilerin önü alınmıştır.

Bu olayla Koca Sinan sadece mimari ve mühendislik konusunda değil insan psikolojisini yönetme konusunda da bir deha olduğunu göstermiş olur.

Kabağın Sahibi Vardır Elbet!

Vaktiyle bir derviş, nefisle mücadele makamının sonuna gelir. Meşrebin usulünce bundan sonra her türlü süsten, gösterişten arınacak, varlıktan vazgeçecektir. Fakat iş yamalı bir hırka giymekten ibaret değildir. Her türlü görünür süslerden arınması gereklidir... Saç, sakal, bıyık, kaş, ne varsa hepsinden. Derviş, usule uygun hareket eder, soluğu berberde alır.

- Vur usturayı berber efendi, der.

Berber dervişin saçlarını kazımaya başlar. Derviş aynada kendini takip etmektedir. Başının sağ kısmı tamamen kazınmıştır. Berber tam diğer tarafa usturayı vuracakken, yağız mı yağız, bıçkın mı bıçkın bir kabadayı girer içeri. Doğruca dervişin yanına gider, başının kazınmış kısmına okkalı bir tokat atarak:

- Kalk bakalım kabak, kalk da tıraşımızı olalım, diye kükrer.

Dervişlik bu... Sövene dilsiz, vurana elsiz gerek. Kaideyi bozmaz derviş. Ses çıkmaz, usulca kalkar yerinden. Berber mahcup, fakat korkmuştur. Ses çıkaramaz. Kabadayı koltuğa oturur, berber tıraşa başlar. Fakat küstah

kabadayı tıraş esnasında da sürekli aşağılar dervişi, alay eder: 'Kabak aşağı, kabak yukarı.'

Nihayet tıraş biter, kabadayı dükkândan çıkar. Henüz birkaç metre gitmiştir ki, gemden boşanmış bir at arabası yokuştan aşağı hızla üzerine gelir. Kabadayı şaşkınlıkla yol ortasında kalakalır. Derken, iki atın ortasına denge için yerleştirilmiş uzun sivri demir karnına dalıverir. Kabadayı oracığa yığılır, kalır. Ölmüştür. Görenler çığılıı basar.

Berber ise şaşkın, bir manzaraya, bir dervişe bakar, gayri ihtiyarî sorar:

- Biraz ağır olmadı mı derviş efendi?

Derviş mahzun, düşünceli cevap verir:

- Vallahi gücenmedim ona. Hakkımı da helal etmiştim. Gel gör ki, kabağın bir sahibi var. O gücenmiş olmalı!

Hikâye böyle... Ama hayat da böyle... Ensemize, kafamıza vurup vurup dalga geçen sahte kabadayıların, kabağın da bir sahibi olduğunu, bu sahibin de en affetmeyeceğı şeyin kibir ve kul hakkı yemek olduğunu unutmaya başlayanlar, koltuklarına, makamlarına, yapışanlar bu hikayeyi sık sık okumalıdır.

Eleştirmekle Düzeltmek Arasındaki Fark

Usta bir ressamın öğrencisi eğitimini tamamlamış. Büyük usta, öğrencisini uğurlamış. Çırağına "Yaptığın son resmi, şehrin en kalabalık meydanına koy" demiş. "Resmin yanına kırmızı bir kalem bırak. İnsanlara, resmin beğenmedikleri yerlerine bir çarpı koymalarını rica eden bir yazı ilişirmeyi de unutma" diye ilave etmiş.

Öğrenci, birkaç gün sonra resme bakmaya gitmiş. Resmin çarpılar içinde olduğunu görmüş. Üzüntüyle ustasının yanına dönmüş. Usta ressam, üzülmeden yeniden resme devam etmesini önermiş. Öğrenci resmi yeniden yapmış.

Usta, yine resmi şehrin en kalabalık meydanına bırakmasını istemiş. Fakat bu kez yanına bir palet dolusu çeşitli renklerde boya ile birkaç fırça koymasını söylemiş. Yanına da, insanlardan beğenmedikleri yerleri düzeltmesini rica eden bir yazı bırakmasını önermiş. Öğrenci denileni yapmış.

Birkaç gün sonra bakmış ki, resmine hiç dokunulmamış. Sevinçle ustasına koşmuş. Usta ressam şöyle demiş: "İlkinde, insanlara fırsat verdiğinde ne kadar acımasız bir eleştiri sağanağı ile karşılaşabileceğini gördün. Hayatında

resim yapmamış insanlar dahi gelip senin resmini karaladı. İkincisinde, onlardan yapıcı olmalarını istedin. Yapıcı olmak eğitim gerektirir. Hiç kimse bilmediği bir konuyu düzeltmeye cesaret edemedi."

Her Doğru Dosdoğru Söylenmez

Çok eski zamanda Konya'da Karatay medresesinde okuyan bir delikanlı hocalarına giderek ben artık oldum, benim icazetimi (diploma) verin der. Hocaları evladım daha sen yeterince olgunlaşmadın mektebe devam etmede fayda var deseler de delikanlı ısrar edince hocaları icazet belgesini düzenlemişler ama bir hocası "En geç 1 hafta sonra kendin geri geleceksin" demiş. Delikanlı büyük bir heyecanla icazet belgesini alır, hocalarıyla helalleşip memleketine dönmek üzere yola düşer.

İki gün sonra günlerden cumadır ve cuma namazı kılmak için yol üzerindeki bir köyün camisine girer. Bir de ne görsün? Kürsüde ak saçlı ak sakallı bir hoca var, esiyor, gürlüyor, asıyor, kesiyor ama konuştuklarının tamamı yalan ve yanlış. Delikanlı on beş dakika kadar hocayı dinledikten sonra dayanamaz ve ayağa fırlar. "Ey cemaat, bu adama itibar etmeyin. Konuştuklarının, anlattıklarının tamamı yalandır, yanlıştır. Bu adamın ne vaazı dinlenir, ne de arkasında namaz kılınır" diye haykırır.

Cemaatin hocaya karşı harekete geçip onu hırpalayacağını, döveceğini beklerken cemaat delikanlının üzerine çullanır. "Sen kimsin ki bizim 20 senelik hocamıza yalancı dersin, nasıl hocamızı suçlarsın" diyerek bir temiz

döverler delikanlıyı. Delikanlı öyle bir dayak yer ki anlatılır gibi değildir. Canını zor kurtarır ve perişan bir vaziyette, ağzı yüzü kan içinde tekrar Konya yoluna düşer. Medreseye varır ve hocalarının yanına çıkar.

"Hocam siz haklıymışsınız ben daha olmamışım, beni tekrar mektebe kabul eder misiniz" der. Hocası "Ben sana demiştim" der ve delikanlıyı tekrar mektebe kabul eder.

Gel zaman git zaman birgün hocası delikanlıya "Sen artık olgunlaştın, seni mezun edeceğiz gel icazetini verelim" der. Delikanlı korkudan yok daha olmadım dese de hocası "sen artık olgunlaştın, seni mezun ediyoruz" der.

İcazetini alan delikanlı tekrar yola koyulur. Yine bir cuma günü o dayak yediği köye ulaşır. Cuma namazı kılmak üzere köy camisine girer. Kürsüde yine aynı hoca vardır ve yine yalan yanlış esip güremektedir. Delikanlı vaazın bitmesini bekler ve ayağa kalkar.

"Ey cemaat, sizler ne kadar şanslı insanlarsınız. Sizin öyle mübarek, öyle muhterem bir hocanız var ki; kalp gözü açık, cennetlik evliyalardan, hak dostu mübarek kullardan birisidir. Hoca efendinin saçından sakalından birkaç tel koparan cennette köşklere, saraylara, cennet bahçelerine malik olur. Keşke benim eşim ve çocuklarım da burada olsaydı, onlar da bu fırsattan istifade edebilse, o mübarek tellerden birkaç tane koparabilseydi de cennete kavuşabilmenin beratını alabilseydi" der.

Bu defa cemaat cennet bahçelerini, köşklarini duyunca cennete ve o güzelliklere nail olmak için hocanın üstüne çulllanır. Tutam tutam saçından sakalından koparmak için birbirini yerler. Bu defa kaçmak zorunda kalan delikanlı değil sahte hoca efendidir. Perişan bir vaziyette kan revan içinde kendini camiden dışarı atar ve canını kurtarmak için var gücüyle kaçarak köyden uzaklaşır.

En İyi Buğday

Her yıl yapılan "en iyi buğday" yarışmasını yine aynı çiftçi kazanmıştı. Çiftçiye bu işin sırrı soruldu. Çiftçi: -Benim sırrımın cevabı, kendi buğday tohumlarımı komşularıyla paylaşmakta yatıyor, dedi.

-Elinizdeki kaliteli tohumları rakiplerinizle mi paylaşıyorsunuz? Ama neden böyle bir şeye ihtiyaç duyuyorsunuz? diye sorulduğunda,

-Neden olmasın, dedi çiftçi.

-Bilmediğiniz bir şey var; rüzgâr olgunlaşmakta olan buğdaydan poleni alır ve tarladan tarlaya taşır. Bu nedenle, komşularımın kötü buğday yetiştirmesi demek, benim ürünümün kalitesinin de düşük olması demektir. Eğer en iyi buğdayı yetiştirmek istiyorsam, komşularımın da iyi buğdaylar yetiştirmesine yardımcı olmam gerekiyor.

Kissadan hisse:

Sevgi ve paylaşmak en yakınınızdan başlar. Sonra yayılarak devam eder. Kin, cimrilik, nefret kimsenin hoşlanacağı davranışlar değildir.

Geleceğini Biliyordum

Savaşın en kanlı günlerinden biriydi. Asker, en iyi arkadaşının az ilerde kanlar içinde yere düştüğünü gördü. İnsanın başını bir saniye bile siperin üzerinde tutamayacağı ateş yağmuru altındaydılar.

Tam siperden dışarı doğru bir hamle yapacağı sırada, başka bir arkadaşı onu omzundan tutarak tekrar içeri çekti,

-Delirdin mi sen? Gitmeye değer mi? Baksana delik deşik olmuş. Büyük bir ihtimalle ölmüştür.

Artık onun için yapabileceğin bir şey yok. Boşuna kendi hayatını tehlikeye atma. Fakat asker onu dinlemedi ve kendisini siperden dışarıya attı. İnanılması güç bir mucize gerçekleşti, asker o korkunç ateş yağmuru altında arkadaşına ulaştı.

Onu sırtına aldı ve koşu koşu geri döndü. Birlikte siperin içine yuvarlandılar. Fakat cesur asker yaralı arkadaşını kurtaramamıştı. Siperdeki diğer arkadaş;

-Sana değmez demiştim. Hayatını boşu boşuna tehlikeye attın.
-Değdi, dedi, gözleri dolarak, değdi...
-Nasıl değdi? Bu adam ölmüş görmüyor musun?
-Yine de değdi. Çünkü yanına ulaştığımda henüz sağdı. Onun son sözlerini duymak, dünyalara bedeldi benim içim.
Ve hıçkırarak arkadaşının son sözlerini tekrarladı:
-Geleceğini biliyordum... Geleceğini biliyordum...

Kıssadan Hisse:

Güven vermek önemlidir. Güven duymak önemlidir. Duyulan güveni boşa çıkarmamak daha da önemlidir.

Papucu Dama Atılmak Deyimi Nerden Gelir?

Anadolu Selçuklu devletinin dağılma sürecinde Anadolu'nun değişik yerlerinde soylu boy veya aşiret beyleri kendi hükümdarlıklarını ilan edip beylikler dediğimiz küçük devletçikler kurmuşlardı. Konya ve çevresinde Karamanoğulları, İzmir ve Aydın çevresinde Aydınoğulları, Söğüt ve çevresinde Osmanoğulları, Samsun ve çevresinde Canikoğulları, Kütahya ve çevresinde Germiyanogulları, Maraş ve çevresinde Dulkadiroğulları vs. gibi.

Ancak bugünkü Ankara, Çorum ve Kırşehir çevresinde durum farklıdır. Buralarda bir bey ve onun aşireti önderliğinde kurulan bir beylik yerine Ahilik (kardeşlik) denilen bir sistemle belki de tarihteki ilk Türk cumhuriyeti teşekkül etmişti. Tamamen toplumsal ve sosyal ihtiyaçlar çerçevesinde işleyen bir devlet sistemidir bu. Bir bey, aile veya aşiret hükmü yoktur. Tamamen dini, toplumsal, sosyal ve ticari ahlak kurallarının işletildiği her kararın kurullarca alındığı ve uygulandığı bir devlet teşekkülüdür Ahilik.

Ahilikte meslekte ustalaşma, yeni işyeri açma, hata yapan esnaf ve sanatkarı uyarma, düşük evsafa mal üreten sanatkarı cezalandırma, her türlü hukuki işlem islami kurallar ve Türk töresi çerçevesinde çözüme kavuşturulmaktaydı.

O zamanlarda da papu imalatı önemli bir meslekti. Zira insanların en temel ihtiyaçlarından birisi ayaklarına giydikleri arı, nalın gibi eşyalardı.

Eğer bir sanatkar düşük evsafa yani bugünkü manada düşük kalitede papu üretmişse ahi teşkilatı tarafından bir defa uyarılır, tekrarı halinde ise ürettiği papu bütün esnafın ve halkın önünde o sanatkarın dükkanının damına atılırdı. O andan itibaren o sanatkarın ustalık belgesi iptal edilir, dükkanı kapatılır, bir daha da o mesleği yapması yasaklanır ve halkın önünde teşhir edilirdi. Yani o sanatkar ticareten biterdi. Genellikle de bu duruma düşen esnaf veya sanatkar da Ahi toprağını terk edip başka topraklara göç etmek zorunda kalırdı.

İşte papucu dama atılmak deyiminin çıkış noktası budur.

Yıllı Düşün, Sakin Ol, Güçlü Görün...

Adamın biri Afrika'da safariye çıkarken yanına minik köpeğini de almış. Minik köpek bir gün ormanda dolaşp, kelebekleri kovalar, çiçekleri koklarken kaybolduğunu fark etmiş. Ne yapacağını düşünürken bir de bakmış ki karşıdan bir leopar geliyor ve belli ki günlük yiyeceğini arıyor. "Şimdi başım dertte" diye düşünmüş minik köpek. Etrafına bakmış yerde kemik parçalarını görmüş.

Hemen arkasını leoparın geldiği yöne çevirerek kemikleri kemirmeye başlamış. Bu arada da arkadaki hareketi kestirmeye çalışıyormuş. Leopar tam saldıracakken minik köpek kendi kendine konuşmuş; Ne kadar lezzetli bir leoparmış. Acaba etrafta bundan bir tane daha var mı?

Bunu duyan leopar bir anda donmuş kalmış ve en yakındaki ağaca tırmanarak dalların arasına saklanmış. Tam zamanında kurtardım yoksa bu köpeğe yem olacaktım diye düşünmüş leopar. Bütün bunlar olup biterken bir başka ağacın üstündeki bir maymun olanları izliyormuş.

Bildiklerini kullanarak bundan sonra leopardan kurtulabileceğini düşünmüş. Leoparın yanına giderek neler olduğunu anlatmış. Leopar

köpeğin yaptıklarına çok sinirlenmiş ve maymuna:

'Atla sırtıma, gidip sunu yakalayalım' demiş. Ancak minik köpek neler olduğunu ve leoparın sırtında maymunla birlikte süratle kendisine yaklaştığını fark etmiş. "Şimdi ne yapacağım" diye düşünürken kaçmaya teşebbüs etmemiş.

Bunun yerine arkasını leoparın geldiği yöne dönerek, kemikleri kemirmeye devam etmiş. Tam leopar saldıracakken yine kendi kendine; Bu aptal maymun da nerde kaldı? Yarım saat önce bir leopar daha getirsin diye gönderdim, hala haber yok!

İşte diplomasi böyle birşeydir:
Hızlı düşün, Sakin ol, Güçlü görün!..

Mesnevi'den Bir Hikaye

Bir gün, bir bilge, kendi türleriyle uçmayı reddeden iki ayrı cins kuşa rastlar yol kenarında. Hayli merak eder bu iki farklı yaratığın nasıl olup da kendi aileleriyle, ait oldukları yerlerde yaşamak istemediklerini, nasıl olup da bir "yabancıyı kendi kardeşlerine yeğlediklerini...

Biri karga, biri leylek...

O kadar farklıdır ki kuşlar ihtimal veremez birbirlerini sevdiklerine, türdeşleriyle değil de birbirleriyle uçmayı yeğlediklerine. Öyle ya, karga dediğin kargalarla uçmalıdır, leylek dediğince leyleklerle.

Yaklaşır ve merakla inceler kuşları. Ta ki her ikisinin de total olduğunu keşfedinceye kadar. O zaman anlar ki, birlikte kaçır, birlikte uçar, beraber yaşamaları beklenenlerin yanında tutunamayanlar.

O zaman anlar ki, sahip oldukları değil, sahip olmadıklarıdır kimilerini birbirlerine yakın kılan. Total kuşlar birbirlerinin "arıza" larını bilir ve sömürmek ya da örtmek yerine kabullenirler öylesine.

En sahici dostluklar ortak varlıklar üzerine değil, ortak yoksunluklar üzerine kurulanlardır. Aynı şekilde zengin, aynı şekilde mesut olanların ortak paydaları sabun köpüğü gibidir, uçar. Ortak acı, ortak hüznün, ortak pürüzdür esas yakınlaştıran, yaklaştıran....

Kurtuluş Savaşı

Ankara'sından Bir İbret Vesikası

Kurtuluş savaşı esnasında 9 Haziran 1921 tarihinde Franklin Boulion Fransız hükümetinin gayri resmi elçisi olarak Ankara'ya gelmiş ve iki hafta süreyle Mustafa Kemal paşa ve Fevzi Çakmak paşa ile temaslarda bulunmuştur.

Ankara o tarihlerde perişan bir anadolu kasabasıdır. Yabancı misafiri ağırlamak için alt katı dış işleri bakanlığı olarak kullanılan iki katlı bir evin üst katı hazırlanmıştır. Misafirleri ağırlayacak karyola ve çarşaf lar Ali Fuat Cebesoy paşanın İstanbul'daki babasının evinden Mim Mim'ciler tarafından getirilmişti. (Müdafai Milliye <Ankara hükümetine bağlı çalışan istihbarat örgütü> ilk harfleri mim harfi olduğu için bu adla anılırdı)

Ancak 6 kişilik bir yemek vermek isteseler misafirin önüne koyacak bir yemek takımı yoktur. Dışişleri bakanı Yusuf Kemal Bey (Tengirşek) bu konuyu Mustafa Kemal Paşa'ya açar ve ricada bulunur. "Paşam Şu mim mim cilere bir emir verseniz de İstanbul'dan altı kişilik bir yemek takımı getirseniz" der.

Paşa Yusuf Kemal Bey'e: "Yusuf Kemal Bey, Bu Fransız Ankara istasyonuna geldi. Kendisini karşılayan tören kıtasının halini gördü. Askerlerin ayağında

postalı bile yoktu. Başlarındaki kabalak, sırtlarındaki tüfeklerin hepsi başka başkaydı. Zaten o bizim dayanma gücümüzü ölçmeye geldi buraya. Sen onlara tuğrularla süslü altın yaldızlı yemek takımları, gümüş atal bıçaklarla ikramda bulunursan Babı Ali kafası bunlarda da devam ediyor der, istilayı tamamlamaları için Paris'e göz kırpar.

Sen onları meclise götür. Oradaki tek yumruk halindeki haysiyet ŐahlanıŐını görsün. Okul karavanasından tek kap yemeği tahta tabak ve tahta kaŐıkla yesin ve bu yokluk içindeki sağlam iman dayanağını anlamaya çalıŐsın.

nce kendin inan, sonra misafirini inandır ki; Biz Yunan ilerleyiŐini önce durduracağız, sonra geri atacağız sonra da imha edeceğiz."

Kendine Faydası Olmayanın Bana Faydası Olmaz

Çölde bir bedevi devesine çok ağır bir yük sarmış, deve yürümekte güçlük çekiyor, bedevi de devesinin yanında yürüyormuş. Bir vahada devesini sulamak için durduğunda orada gölgede oturan birisi bedeviye sormuş: Ne var devenin sırtında bu kadar ağır?

Bedevi devenin bir yanını göstererek "Burada pişmiş topraktan yapılmış kap kacaklar var." Sonra diğer tarafını göstererek burada da kum var" demiş.

Adam sormuş: Neden o tarafa kum koyuyorsun?

Bedevi cevaplar: Ağırlığı dengelesin diye.

Adam: Yahu o taraftaki kumu dök, diğer taraftaki kap kacağın yarısını kumun yerine koy. Hem ağırlığı dengelersin, hem hayvanın rahat eder demiş.

Bedevi hayretler içinde "Sen nerenin kralısın?" der

Adam "Hiçbir yerin" der.

Bedevi: "Bu kadar akıllı olduğuna göre bir yerlerin kralı değilsen bile çok zengin birisi olmalısın" demiş.

Adam "Ben ne zenginim, ne kralım, ben filozofum" demiş.

Bedevi "Filozof nedir" diye sormuş.

Adam:" Ben düşünürüm demiş. Belirli bir işim yoktur, bağızı günler bulgur bulur yerim, bulamadığım günler aç gezerim" demiş.

Bir taraftan kumu boşaltmaya başlamış olan bedevi boşalttığı yere tekrar kum doldurmaya başlayınca filozof sormuş: Ne yapıyorsun öyle. Benim söylediğim doğru değil mi? Neden boşalttığın yere tekrar kum dolduruyorsun?

Bedevi cevap vermiş. "Söylediğin şey mantıklı. Ama kendisine faydası olmayan, hayrı olmayan aklın bana da hayrı olmaz."

Hun İmparatoru Attila'nın Liderlik Sırları

Yazılı raporlar ancak yönetici okuyorsa amacına ulaşır. Kabile reisleri konseylerde hakana hep kafa sallarsa kararlar orta seviyenin üstüne çıkamaz.

Akıllı hakan kendisine kötü haber getireni değil, kötü haberi saklayanları cezalandırır. Akıllı hakan cevabını duymak istemediği soruları sormaz. Hızlı kararlar her zaman en iyi kararlar değildir. Konuşarak alabileceğin hiçbir şeyi savaşarak almaya çalışma. Kimlere güvendiğine dikkat et. Devlet reisleri hep en yakınındakiler tarafından ihanete uğrarlar.

Bir hakanın büyüklüğü milleti için yapacağı fedakarlıkla ölçülür. Ancak sınırlarına hakim olan hakan iyi bir hakandır. İyi bir hakan etrafındakileri tanımaya ve anlamaya çalışır. Sen onları tanımazsan onlar da seni tanımaz.

Çalışmak, devletine hizmet etmek, eşine saygı göstermek, konuşmak ve dinlemek el ele gider. Bunların arasındaki dengeyi korumaya dikkat et "Kerhen" iş yapan "iş yapmaz".

Fiyat ve Kalite

Bir insan kendi parasıyla kendine birşey alacaksa hem kalitesine hem fiyatına bakar.

Bir insan kendi parasıyla başka birine birşey alacaksa sadece fiyatına bakar.

Bir insan başkasının parasıyla kendine birşey alacaksa sadece kalitesine bakar.

Bir insan başkasının parasıyla başka birine birşey alacaksa ne fiyatına ne kalitesine bakar.

(Ahmet Şerif İzgören tarafından bir konferansta aktarılmıştır.)

Anne Sevgisi

Genç adam caddenin kenarında uygun bir yere park etti. Yakınlarda bir çiçekçi dükkânı olduğunu biliyordu. Annesine çiçek gönderecekti. Yaklaşık 300 km uzakta bir şehirde yaşıyordu annesi. Çiçekçiye yaklaştığında kaldırımında ellerini başına götürmüş sessizce oturan bir kız çocuğu gördü. Yaklaşınca ağladığını fark etti. "Neden ağlıyorsun" diye sordu. Kız çocuğu gözlerini umutsuzca kaldırıp cevapladı: "Anneme bir gül almak istiyorum. Ama param çıkmadı."

Genç adam gülümsedi."Benimle gel," dedi, "sana bir gül alırsın." Küçük kızın gülünü aldı önce, sonra annesine bir buket ismarladı. Çıkmak üzereyken, elindeki güle bakıp, bakıp sevinen kız çocuğuna isterse eve bırakabileceğini söyledi. Çocuk kabul etti. "Lütfen," dedi, "beni anneme götürün!" Yolu tarif etmeye başladı. Şehrin sakin bir semtine yaklaşmaya başladı araba. Yüksekçe bir duvarı süsleyen geniş kapının açık kanatları arasından yoluna devam etti adam. Buraya yakınlarda pek uğramamıştı. Boy ,boy selvileri ve rengarenk çiçekleri seyrederek küçük kızın annesini buldular.

Arabadan inip küçük kızın annesine doğru gidişini seyretti. Elindeki taze gül dalını usulca uzattı küçük kız. Henüz taze olduğu belli olan toprağa

itirazsız uzandı gül. Mezar taşına kazılı ölüm tarihini okuduğunda genç anenin henüz bir kaç ay önce buraya geldiğini fark etti adam.

Küçük kızın ağzından dökülen fısıltılı duaları duymaya çalıştı. Taze gül fidaniyle sevindirdiği mahzun kız çocuğunun annesi için bir Fatiha da o hediye etti. Kız çocuğunu annesiyle baş başa bırakarak arabasına bindi. Doğruca çiçekçiye gitti. Annesi için yazdırdığı çiçek siparişini iptal etti. On beş dakika kadar sonra, genç adam arabasının burnunu otoyola çevirdi. Annesine gidiyordu. Ön sağ koltuğun üzerinde kırmızı bir gül uzanıyordu. Annesine kendi elleriyle vereceği gül.

Hz. Ali'nin Riya Konusundaki Hassasiyeti

Birgün bir genç kadın ve oğlu Hz. Ali 'ye gelir. Kadın Hz. Ali'ye "Ben fakir ve dul bir kadını. Oğlum benden hurma istiyor ancak benim hurma alacak param yok. Ona nasihatte bulunur musun?" der. Hz. Ali "Bana yarın gelin" der ve kadını gönderir.

Ertesi gün kadın yine oğluyla beraber Hz. Ali 'ye gelir ve bir gün önceki konuşmayı hatırlatır. Hz. Ali çocuğu yanına çeker ve ona babasının olmadığını, annesinin evi geçindirmek için çok güçlük çektiğini, ondan gücünün yetmeyeceği şeyleri isteyerek annesine zulm ettiğini anlatır. Annesine bu konuda ısrar etmemesi gerektiğini, annesinin onun isteklerini karşılayamadığı zaman vicdanen rahatsız olduğunu ve acı çektiğini anlatır.

Çocuk Hz. Ali'nin nasihatleri karşısında ikna olur ve annesinden özür diler. Kadın dışarı çıkarken Hz. Ali 'ye sorar: "Bu anlattıklarınızı dün neden söylemedin de beni bugün çağırдың?" Hz. Ali cevap verir: "Dün benim de canım hurma istiyordu. Benim canım hurma isterken senin hurma isteyen oğluna hurma istememesi konusunda nasihat etmem riyakarlık olurdu. Onun için sizi bugün çağırđım."

Medine Müdafii

Fahrettin Paşa

---

30 Ekim 1918 tarihinde Osmanlı devleti Mondros mütarekesini imzalamış ve bütün orduların dağıtılması, silahların itilaf devletleri ordularına teslim edilmesini emreden padişah fermanı bütün askeri birliklere gönderilmiş, birliklerimiz birer birer emirleri uygulamaya başlamıştır. Medine kumandanı Fahrettin paşa Medine'de bulunan kutsal emanetleri bir trene yükleyip İstanbul'a gönderir ve emri dinlemeyerek Medine'yi savunmaya devam eder.

Hz. peygamberin kabrini savunmak onun için bir askeri vazifenin ötesinde namus meselesidir. Bu kutsal mekanı İngiliz işbirlikçisi aşiretlere teslim etmemek konusunda zabitleriyle birlikte yemin eder. Sonra cephaneleini Hz. peygamberin kabrinin önüne yığar ve eğer düşman buraya kadar ulaşırsa cephaneyle beraber kendimi de havaya uçurur, peygamberimizin kabrini bu alçaklara çiğnettirmem der. İngilizler defalarca haberci gönderip devletin savaştan çekildiğini, derhal teslim olması gerektiğini bildirse de Fahrettin paşa bizzat padişah tarafından yazılı ferman gelmeyince müdafayı bırakmayacağını söyler.

İngilizler Özel bir elçiyle bizzat padişah tarafından yazılan ve teslim olmasını emreden fermanı Fahrettin paşaya ulaştırdıkları halde "İşgal

altındaki payitahtta padişahımızın can emniyeti yoktur, bu şart altında almış olduğum bu emrin padişahımızın hür iradesiyle yazılmış olduğuna inanmıyorum . Bu ferman benim için hükümsüzdür" diyerek müdafayı sürdürür. Sonra zor günler başlar. İngilizler paşayı teslim almak için her yola baş vurur.

Önce tren yolunu tahrip ederek ikmal yolunu keser. Sonra çevredeki bütün aşiretlerle işbirliği yapar, Medine'yi savunan Türk askerine ekmeklik buğdayın bile ulaştırılması engellenmesini sağlarlar. Çaresiz kalan paşa çekirge sürülerini çuvallarla avlayıp onları pişirerek askeriyle beraber yemek zorunda kalır.

Artık paşanın etrafındaki kimsenin dayanma gücü kalmamıştır. Paşa da şiddetli bir sıtmaya yakalanmış, Hz. peygamberin kabri önünde acılar içinde kıvranmakta ama silahını elinden bırakmamaktadır. Sonunda zabıtları araplarla gizlice görüşerek kendilerinin Fahrettin paşayı bertaraf edeceklerini, can güvenliğinin temin edilmesi güvencesine karşılık Medine'yi teslim edeceklerini bildirirler. Araplar söz verirler. Zabıtlar sıtma krizi içindeki paşanın yanına gelerek gözlerine kum atarlar. "Paşam hastasınız, sizi hekime götüreceğiz diyerek ellerini ve ayaklarını tutar, karga tulumba dışarı çıkarırlar. Bu esnada Fahrettin paşa başını Hz. Peygamberin kabrine doğru çevirerek "Görüyorsun ya resulallah, ben gitmiyorum beni götürüyorlar" diyerek ağlar. Ancak arap aşiretleri sözlerini tutmaz, Fahrettin Paşa dahil bütün zabıtları esir ederler.

İngilizler Fahrettin paşa'nın da aralarında olduğu yüzlerce Türk paşası ve zabıtlarını, eski sadrazam Sait Halim Paşayı, Ziya Gökalp Bey'in de aralarında olduğu çok sayıda mebusu tutuklayarak Malta'ya sürgün eder. Malta'da İngilizlerle, Fahrettin Paşa arasında yeni bir harp başlar. Bu bir sinir harbidir. İngilizler bütün Türk tutuklulara tek tip hapisane kıyafeti giydirmede baskı yaparken Fahrettin Paşa'ya çarparlar. Paşa ben bir ordu kumandanı-

yım ve savaş esiriyim, mahkum değilim. Bana tek tip elbise giydiremezsiniz. Neyle suçlandığımı dahi bildirmedığınız bir ortamda benim üniformamı çıkartamazsınız, apoletlerimi sökemezsiniz. Ben sizin talimatlarınıza uymam" diyerek sert bir çıkış yapar ve kale komutanı çaresiz sesini kesip geri dönmek zorunda kalır. Zabitleri Fahrettin Paşanın etrafında toplanarak "Yaşa be paşam. Çok iyi konuştun. Üniformanı çıkartma" derler. Paşa onlara da kale komutanına yaptığı gibi tokat gibi bir konuşma yapar. "Kumandanını düşmana teslim eden zabitin yüzünü yerden kaldırmaya hakkı yoktur. Fakat burada size paşanız ve kumandanınız olarak emrediyorum: Burada Türk askerinin vakarını, şerefini, haysiyetini koruyacaksınız. Orduda görevde iken nasıl bir nizam ve intizam içindeyseniz burada da aynı şekilde davranmaya devam edeceksiniz."

İlerleyen zamanlarda İngilizler haklarında hiç bir suç isnat edemedikleri meşhur Malta sürgünlerini sessiz sedasız serbest bırakmak zorunda kalmışlardır. Yurda dönen Fahrettin Paşa 1921 yılında Ankara'ya gelerek milli mücadeleye katılmış, Mustafa Kemal Paşa kendisini "Paşam, daha hayat-tayken adınızı tarihe altın harflerle yazdırdınız" diyerek iltifatta bulunmuştur. Sonra TBMM tarafından o tarihte tek bağımsız müslüman devlet olan Afganistan'ın başkenti Kabil'e Sefir (büyük elçi) olarak atanmıştır. 1926 yılında memlekete dönen Fahrettin Paşa soyadı kanunuyla beraber "TÜRK-KAN" soyadını almış 1948 yılında vefat etmiştir. Cenazesi vasiyeti üzerine Rumeli hisarına defnedilmiştir.

Askerin Hakkını Yedirmeyen Çocuk

Milli mücadele yıllarıdır. Mustafa Kemal Paşa cepheleri denetlemek üzere otomobille giderken sırtında koca bir çuvalı güçlükle taşıyan küçük bir çocuk görür. Arabayı durdurarak çocuğu arabaya alır. Araba hareket eder, Paşa çocuğa sorar:

- Ne var o çuvalda? -Ekmek.
- Nereye götürüyorsun onları? -Cepheye, askerlere götürüyorum.
- Ne zaman çıktın yola? -Dün akşam
- Gece uyudun mu? -Asker bu ekmekleri beklerken uyunur mu?
- Sen sabah ne yedin? -Hiç
- Öğlen ne yedin? -Hiç
- Bak ekmekler ne güzel kokuyor. Hadi birkaç tane çıkar da hep beraber yiyelim. -Durdurun arabayı ineyeğim.
- Şöför sorar; -neden?
- Bu adam askerin ekmeğini yemek istiyor.

Paşa gözyaşları içinde yaveri Salih bey'e dönerek;
- "İşte biz bu savaşı bunun için kazanacağız" der.

Satranç ve Tavla

Eski zamanlarda Hint imparatoru, Pers İmparatoruna hediye olarak satranç oyunu ve yanında bir mektup gönderir. Mektubunda oyunla ilgili hiç bir açıklama yapmazken şöyle bir mesaj yazmıştır:

"Kim daha çok düşünüyor,
Kim daha iyi biliyor,
Kim daha ileriye görüyorsa O kazanır.
İşte hayat budur."

Pers imparatoru dönemin en alim veziri olan Buzur Mehir ile bu mesajı paylaşarak, ondan oyunu çözmesi ve kendisinin de karşılık olarak Hint İmparatoruna hediye edilmek üzere başka bir oyun icat etmesini ister. Vezir haftalarca çalıştıktan sonra gönderilen satrancın her taş hareketini ve oyunu çözer, daha sonra da on günde tavlayı icat eder ve İmparatora sunar.

Pers imparatorunun baş veziri Buzur Mehir tarafından 1400 yıl önce tasarlanan tavla oyunu; dünyanın en popüler oyunlarından biridir. Zaman kavramından alınan ilhamla tasarlanan oyunun zamana böylesine direnmesi son derece etkileyici.

Senenin birliği olarak tavla bir tanedir.
4 köşesi 4 mevsimi,
tavlanın içindeki karşılıklı 6'şar hane 12 ayı,
pulların toplamı ayın 30 gününü,
siyah-beyaz pullar gece ve gündüzü,
karşılıklı 12'şer hane günün 24 saatini simgeler...

Hint imparatoruna satranca karşılık olmak üzere tasarlanan tavla oyunuyla birlikte gönderilmek üzere şöyle bir mesaj hazırlanır :

Evet,
Kim daha çok düşünüyor,
Kim daha iyi biliyor,
Kim daha ileriye görüyorsa O kazanır.
Ama biraz da şans gerekir, işte hayat budur...

*Açılır bahtımız birgün hemen battıkça batmaz ya,
Sebepler halk eder halik kerem babın kapatmaz ya,
Benim hakka münacatım değil rızk için haşa,
Hüda Rezzak-ı Alemdir rızksız kul yaratmaz ya.*

Erzurumlu İbrahim Hakkı